

**ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΦΕΣΗ 2008-2010
ΔΥΝΑΜΕΙΣ – ΑΠΕΙΛΕΣ- ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ – ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ**

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΤΑΡΛΑΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ: 2005010
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Α. ΛΥΓΓΙΤΣΟΣ**

**ΣΔΟ(ΧΡΗΜΕΛ)
Π.513**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ευχαριστίες	Σελ 1
Περίληψη	Σελ 2
Εισαγωγή	Σελ 3
Ιστορική διαδρομή	Σελ 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΦΕΣΗ 2008 – 2010

Παγκόσμια οικονομική κρίση	Σελ 7
Τα λάθη που οδήγησαν στην οικονομική κρίση	Σελ 8
Η Ελλάδα στην Ευρώπη- η αρχή μιας νέας πρόσκλησης	Σελ 9
Οικονομική κρίση 1929- τα αίτια και τα αποτελέσματα	Σελ 17
Πόσο μοιάζει η τρέχουσα οικονομική κρίση με την κρίση του 1929	Σελ 17
Πως επηρέασε η διεθνής κρίση στην Ευρώπη	Σελ 19
Πως δημιουργήθηκε το πρόβλημα στις τράπεζες-χειρισμός τραπεζών	Σελ 19
Η Ελλάδα στο μάτι της οικονομικής κρίσης	Σελ 20
Πως μεταφέρθηκε η διεθνής κρίση στα ελληνικά νοικοκυριά	Σελ 21
Κρίση στα ελληνικά νοικοκυριά	Σελ 22
Μέτρα που προτείνουν οι διεθνείς οργανισμοί και πως αντιδρούν οι κοινωνίες	Σελ 23

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗΝ ΖΩΗ ΜΑΣ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Ποιοι δεν προέβλεψαν την κρίση και ποιοι είναι εκτεθειμένοι στην κρίση	Σελ 25
Στάδια της κρίσης	Σελ 26

Η ΕΕ εγκατέλειψε την Ελλάδα	Σελ 27
Αλλαγές που φέρνει η οικονομική κρίση	Σελ 28
Η ένταξη μας στην ΟΝΕ	Σελ 28
Νομισματική πολιτική και ευρώσύστημα	Σελ 28
Ευρώ ή Δραχμή	Σελ 29
Χρέος της Ελλάδας – αύξηση δημοσίου χρέους	Σελ 31
Πτώχευσαν 200 εταιρίες	Σελ 32
Πληγές ελληνικής οικονομίας	Σελ 33
Σενάρια σημερινής οικονομικής κατάστασης ενιαίας φορολογίας για τους έλληνες πολίτες	Σελ 33
Τι έφταιξε όμως για όλα αυτά; Πως φτάσαμε ως εδώ; Τα αίτια	Σελ 36
Συντονισμός μέτρων στήριξης και μεταρρύθμισης	Σελ 37
Αύξηση ανεργίας του 2010	Σελ 37
Συνέπειες οικονομικής κρίσης	Σελ 38
Συνέπειες της κρίσης στην κοινωνία	Σελ 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΟΥ ΔΝΤ ΣΑΝ ΛΥΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Μονόδρομος η προσφυγή στο ΔΝΤ	Σελ 41
Είσοδος του ΔΝΤ	Σελ 41
Πως λειτουργεί το ΔΝΤ	Σελ 48
Πως δημιουργήθηκε το ΔΝΤ και ποιες οι αρμοδιότητές του	Σελ 49
Πόσο αναγκαία ήταν η προσφυγή στο ΔΝΤ και το μνημόνιο	Σελ 51
Η ισχύς του ΔΝΤ στην επιβολή των πολιτικών	Σελ 52
Τα αποτελέσματα των οικονομικών πολιτικών του ΔΝΤ	Σελ 53
Η ταυτότητα του ΔΝΤ	Σελ 54
Νέα δάνεια, μεγαλύτερα κέρδη	Σελ 55
Ένας λαός που μαρτόρησε	Σελ 56
Τι προέκυψε από την οικονομική κρίση και την ένταξή μας στο ΔΝΤ	Σελ 57
Ευκαιρίες οικονομικής κρίσης	Σελ 57
Απειλές	Σελ 58
Οφέλη της κρίσης	Σελ 58

Δυνάμεις της κρίσης	Σελ 60
Αδυναμίες της κρίσης	Σελ 60
Μεγάλες ευκαιρίες σε εταιρίες και εμπόριο	Σελ 61
Ασφαλές και αποδοτικότερες επενδύσεις	Σελ 61
Πως επηρεάζει η πτώση των τιμών των ακινήτων στις ΗΠΑ των υπόλοιπο σύγχρονο κόσμο	Σελ 62
Αμερικανός τραπεζίτης – κακό δάνειο	Σελ 63
Τα απαραίτητα μέτρα του ΔΝΤ	Σελ 64
Τα πρώτα μέτρα στην Ρουμανία	Σελ 66
Τι θα γίνει τους επόμενους μήνες	Σελ 66
Τι ζητούμε τι απαιτεί και τι τελικά θα μας δώσει	Σελ 67
Τι ζητεί το ΔΝΤ και τι δίνει η κυβέρνηση	Σελ 68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ – ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Μαθήματα αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης από τους αρχαίους Έλληνες	Σελ 70
Μέτρα ανάκαμψης	Σελ 71
Μέτρα που προτείνουν οι διεθνείς οργανισμοί και πως αντιδρούν οι κοινωνίες	Σελ 71
Τι θα γίνει στο μέλλον και πότε τελειώνει η κρίση	Σελ 72
Θα χρεοκοπήσει η χώρα μας	Σελ 73
Σενάρια πτώχευσης	Σελ 75
Αναπόφευκτη η κρίση της Ελλάδας	Σελ 79
Η διεθνής κρίση- βοηθάει την Ελλάδα	Σελ 81
Η ελληνική στρατηγική για την καταπολέμηση της οικονομικής κρίσης	Σελ 82
Διάρκεια της κρίσης	Σελ 83
Λύσεις κοιτάζοντας μπροστά	Σελ 83
Οι 4 λύσεις που εξετάζει η ΕΕ για την	Σελ 84

Ελλάδα	
Ποιοι θα βγουν κερδισμένοι από την κρίση	Σελ 84
Ανάκαμψη	Σελ 85
Έξοδος από την κρίση	Σελ 85
Συμπέρασμα	Σελ 88
Παράρτημα	Σελ 89
Βιβλιογραφία	Σελ 92

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ
ΥΦΕΣΗ 2008 - 2010

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η εκπόνηση της πτυχιακής μελέτης είναι μια περιπέτεια που ξεκινάει από την πρώτη στιγμή εισαγωγής ενός φοιτητή στην σχολή.

Η εργασία αυτή ξεκίνησε μέσα στο ακαδημαϊκό έτος 2009-2010. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Αυγγίτσο Αλέξανδρο, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε δίνοντας μου την δυνατότητα να εκπονήσω την πτυχιακή μου εργασία στον τομέα που επιθυμούσα. Θα ήθελα να τον ευχαριστήσω για την διάθεση του να με βοηθήσει και να μου λύσει οποιαδήποτε απορία την στιγμή που τον χρειαζόμουν. Τον ευχαριστώ θερμά για τις γνώσεις που μου παρέχει αλλά και για την συμπαράστασή του κατά την συγγραφή και διόρθωση της εργασίας μου. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω και όλους όσους συνέβαλαν στην δημιουργία καλού κλίματος στα πρακτικά εργαστήρια και βοήθησαν στην ομαλή προσαρμογή μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω και τους φίλους μου οι οποίοι ήταν πολύτιμοι συμπαραστάτες σε όλα τα στάδια της ζωής μου μέχρι τώρα και να ευχαριστήσω τον καθένα ξεχωριστά για την συμπαράσταση και βοήθεια που μου πρόσφερε στα τέσσερα αυτά χρόνια φοίτησης στην σχολή.

Τέλος θέλω θερμά να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για την ηθική και οικονομική συμπαράσταση καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βαριά σύννεφα συσσωρεύονται στην παγκόσμια οικονομία απειλώντας τον κόσμο με μια βαθιά οικονομική κρίση ίσως ανάλογη με εκείνη του 1929. Από μια άποψη έχει ξεκινήσει στις ΗΠΑ από τις αρχές του χρόνου. Είναι μια πιστωτική κρίση πρωτοφανούς μεγέθους για την μεταπολεμική περίοδο και εξαιτίας αυτής της κρίσης έχουν αρχίσει να πλήττονται με ύφεση και κάποιοι τομείς της παραγωγής όπως η οικοδομή και η αυτοκινητοβιομηχανία.

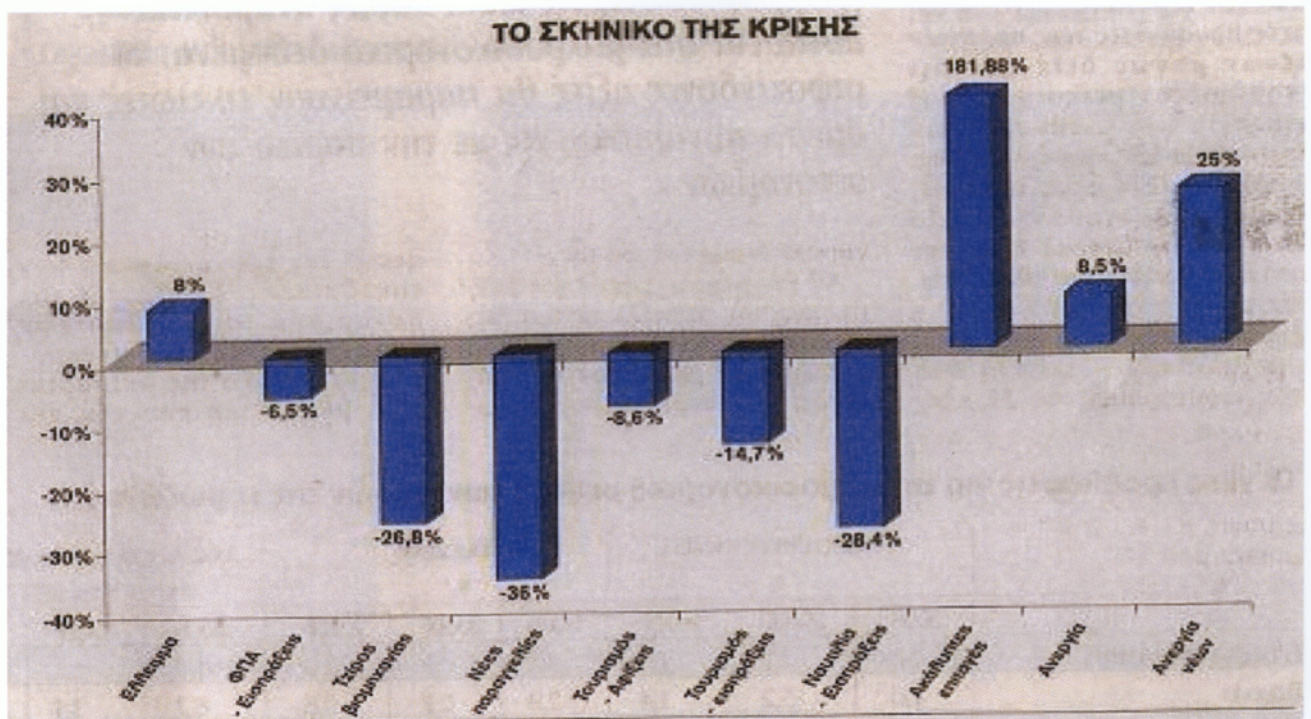
Τα αίτια είναι συγκεκριμένα. Η οικονομική κρίση χτυπά την πόρτα της Ελλάδας και πλήττει τα ελληνικά νοικοκυριά. Οι συνέπειες, οι επιπτώσεις και τα αποτελέσματα είναι γνωστά. Η ένταξη μας στο ΔΝΤ ήταν μια αναπόφευκτη λύση για να βγει η Ελλάδα από το οικονομικό αδιέξοδο.

Ελπίζουμε το αποτέλεσμα αυτής της ένταξης να αποβεί προς το καλό όλων των Ελλήνων πολιτών και να ανασάνει ελεύθερη η χώρα μας από τον οικονομικό αυτό κλοιό.

Εισαγωγή

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις, τούτο προσπάθησε τουλάχιστον όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες. Μην την εξευτελίζεις παίνοντάς την, στων σχέσεων και των συναναστροφών την καθημερινήν ανοησία, ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

Καβάφης

Ως κρίση ορίζεται μια σοβαρή απειλή κατά της υφιστάμενης δομής, των θεμελιωδών αρχών και κανόνων του κοινωνικού συστήματος, η οποία επιβάλλει τη λήψη κρίσιμων αποφάσεων εντός περιορισμένου χρόνου και υπό συνθήκες αβεβαιότητας.

Ο όρος κρίση αντλεί το νόημα του από την προέλευση του από την ιατρική: ένα σημείο στην εξέλιξη μιας νόσου από όπου ο ασθενής είτε οδεύει προς το θάνατο, είτε επιστρέφει σε μια υγιή κατάσταση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο ασθενής είναι η ίδια η πολιτική κοινωνία. Ήμασταν πεπεισμένοι ότι οι ολοένα και βαθύτερες

κρίσεις του συστήματος σύντομα θα σήμαναν το τέλος του και τους αναγκαστικούς νόμους.

Με αυτή τη γνώση, από αυτήν την οπτική και με επιφυλακτική χαρά προσεγγίζουμε και εμείς την παρούσα κρίση. Η συζήτηση που ανοίγουμε απλώνεται στους εξής τομείς:

- Δυνάμεις και απειλές οικονομικής κρίσης
- Ευκαιρίες και αδυναμίες
- Αίτια και συνέπειες
- Επιπτώσεις και οφέλη
- Λύσεις και μέτρα ανάκαμψης οικονομικής κρίσης

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Η οικονομική κρίση χρονολογείται από αρχαιοτάτων χρόνων του 3^{ου} ΠΧ αιώνα. Το αποδεικνύουν σε λιτοί τάφοι εκείνης της περιόδου ενώ παράλληλα υπήρχαν συστάσεις από τους άρχοντες για λιτότητα και περιορισμό σπατάλης.

Η ιστορική μας διαδρομή μας φτάνει στο κραχ του 1929 που θεωρείται η μεγαλύτερη οικονομική κρίση στην παγκόσμια ιστορία. Για να φτάσουμε στην περίοδο 1950-1970 όπου οι οικονομίες αναπτύσσονται με χαμηλά ποσοστά ανεργίας, πληθωρισμού. Είναι η περίοδος όπου μετά τον Β΄ παγκόσμιο πόλεμο, οι περισσότερες οικονομίες γεύτηκαν την μακρύτερη ιστορία ανάπτυξης στην ιστορία των κοινωνιών της αγοράς.

Κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 70 έκαναν την εμφάνιση τους δύο πετρελαϊκές κρίσεις. Αυτές έφεραν στο προσκήνιο το φαινόμενο της συνήρπαξης πληθωρισμού και αυξημένης ανεργίας. Τώρα ως επίσημη ημερομηνία έναρξης της πρώτης οικονομικής κρίσης καταγράφεται η δέκατη έβδομη δεκάτου του 1973 (17/10/1973), όταν τα μέρη του (οργανισμού Αραβικών χωρών εξαγωγέων πετρελαίου οργανισμού Αραβικών πετρελαιοπαραγωγών κρατών) είπαν ότι δεν θα προμήθευαν πλέον τις χώρες που υποστήριζαν το Ισραήλ στην διαμάχη του με τη Συρία και την Αίγυπτο. Σε αυτές τις χώρες συμπεριλαμβάνονται οι ΗΠΑ, οι σύμμαχοι του στην Δυτική Ευρώπη και η Ιαπωνία.

Το παρασκήνιο συνεχίστηκε με ανακάμψεις και πτώσεις της οικονομίας για να φτάσουμε στην παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008.

Το να γράφεις τη φράση 'Η ιστορία επαναλαμβάνεται, είτε ως τραγωδία είτε ως φάρσα' πάει και έρχεται. Μέσα σε χιλιάδες φράσεις που χωράνε σε ένα βιβλίο, το να γράφεις και μια μικρή πιασάρικη φρασούλα, μπορεί να γίνει και χωρίς να το καταλάβει αυτός που το γράφει. Το να πιάσουν και να το επαναλαμβάνουν ένα σωρό ανόητοι σε όλο τον κόσμο, νομίζοντας ότι λένε κάτι σπουδαίο, είναι μια άλλη ιστορία, που απλώς αποδεικνύει το μέγεθος της ανοησίας που κυριαρχεί κυρίως ανάμεσα στις δημοσιογραφικές τάξεις. Η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται ποτέ, ούτε ως τραγωδία, είτε ως φάρσα. Μπορεί κάποιες περιοδοί της να έχουν ομοιότητες με κάποιες άλλες, μπορεί κάποια πρόσωπα να μοιάζουν με κάποια άλλα, αλλά η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται.

Η μεγάλη κρίση που περνάει ο κόσμος αυτή την εποχή και που θα παραταθεί, για άγνωστο χρόνο και με άγνωστη κατάληξη, είναι ότι ακριβώς χρειαζόνταν ο κόσμος αυτή την εποχή. Οι εποχές της κρίσης είναι πάντα δημιουργικές. Και το μόνο που κάνουν οι κρίσεις είναι το να αποκαλύπτουν κάποιο πρόβλημα, που πολλοί ήθελαν να κάνουν πως δεν υπήρχε. Όμως το πρόβλημα υπήρχε και ο μόνος τρόπος να βρεθεί μια βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ισορροπία, είναι το να περάσουμε, από τα εμπόδια αυτής της κρίσης. Ποιες είναι όμως οι αιτίες αυτής της κρίσης; Πότε άρχισε και πότε θα τελειώσει; Και τι θα έχει χαθεί μέχρι τότε;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Τους τελευταίους μήνες, διαβάζουμε, ακούμε και βιώνουμε τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση των τελευταίων δεκαετιών. Είναι, όμως μια κρίση το τέλος του κόσμου ή η αρχή των πάντων; Αποτελεί απειλή για την επαγγελματική ή επενδυτική δραστηριότητά μας ή μια μοναδική ευκαιρία; Σίγουρα μια μεγάλη μερίδα πολιτών και επαγγελματιών θα επιλέξει τον χαρακτηρισμό απειλή ή ακόμη και καταστροφή.

Επιχειρήσεις οι οποίες έκαναν εκτεταμένη χρήση δανείων για την κάλυψη των αναγκών τους σε ρευστό και για την ανάπτυξή τους, βρέθηκαν εκτεθειμένες όταν οι Ελληνικές τράπεζες έκλεισαν τα στεγαστικά δάνεια. Εταιρίες ή επενδυτές που έκαναν αγορές και επενδύσεις λίγο πριν την έναρξη της κρίσης σε υψηλές τιμές, είδαν την αξία των επενδύσεών τους να βουλιάζει και τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων τους να απειλείται. Εν ολίγοις, όσοι ήταν δανειακά εκτεθειμένοι ή είχαν χαμηλά επίπεδα ρευστότητας, βρέθηκαν από λίγο έως πολύ προβληματισμένοι.

Πως ξεκίνησε η οικονομική κρίση; Η αρχή τους διεθνούς οικονομικής κρίσης εστιάστηκε αρχικά στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, έχοντας ως σημείο αναφοράς τον κλάδο των κατασκευών. Σήμερα οι ΗΠΑ παράγουν σχεδόν το 1/4 του παγκόσμιου προϊόντος αφού το ΑΕΠ (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν) τους το 2007 ανήλθε σε 13,8 τρις δολάρια, έναντι 54,6 τρις του διεθνούς προϊόντος. Αν μάλιστα συλλογιστούμε ότι πολλές αμερικάνικες πολυεθνικές δραστηριοποιούνται εκτός συνόρων (κυρίως στην Κίνα και τις Ινδίες) θα συμπεράνουμε ότι οι ΗΠΑ συμβάλουν σχεδόν στο 35% της ετήσιας διεθνούς παραγωγής. Αυτός είναι και ο βασικότερος λόγος για τον οποίο τα μακροοικονομικά προβλήματα των Ηνωμένων Πολιτειών επηρεάζουν άμεσα τον υπόλοιπο κόσμο.

Ποιο είναι λοιπόν το πρόβλημα στην Ελλάδα; Χρόνια της διαχείρισης δαπανών, φθηνά δάνεια και αδυναμία να εφαρμόσουν οικονομικές μεταρρυθμίσεις που έφυγε από την Ελλάδα άσχημα εκτεθειμένοι όταν η παγκόσμια οικονομική ύφεση έπληξε.

Αυτό αφαιρέθηκε εντός μια κουρτίνα του εν μέρει άδικο στατιστικά στοιχεία για να αποκαλύψει τα επίπεδα χρέους και των ελλειμμάτων που υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται από την ζώνη του Ευρώ.

Πώς ξεκίνησε το κακό; το κακό ξεκίνησε από την απληστία των τραπεζών οι οποίες, θέλοντας να βγάλουν περισσότερα κέρδη υποεκτίμησαν τους κινδύνους που ανελάμβαναν επενδύοντας τα χρήματα των καταθετών. Τα κέρδη των τραπεζών προέρχονται από τα δάνεια που δίνουν και όχι από τις καταθέσεις, οι οποίες θεωρούνται αρνητικά στοιχεία. Και αυτό διότι από τα δάνεια εισπράττουν τόκους, δηλαδή έχουν κέρδος, ενώ στις καταθέσεις πληρώνουν τόκους, άρα τους δημιουργούν ζημιά. Προκειμένου να αυξήσουν τα κέρδη τους οι τράπεζες έδιναν όσο περισσότερα δάνεια μπορούσαν.

1.2 ΤΑ ΛΑΘΗ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Δεν είναι η πρώτη κρίση στην περίοδο της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, αλλά σίγουρα φαίνεται να είναι η πιο οξεία και εκτεταμένη μετά τη μεγάλη ύφεση της δεκαετίας του 30. Σε καμία περίπτωση δεν συγκρίνεται με τις άλλες περιπτώσεις χρηματοπιστωτικών και χρηματιστηριακών αναταραχών που ζήσαμε μετά το 1987, οι οποίες ήταν ασφαλώς μικρότερου στα σημεία πτώσης και επομένως πιο εύκολο να αντιμετωπισθούν.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι η σημερινή κρίση έφερε στην επιφάνεια τις σοβαρές αδυναμίες που υπήρχαν στη λειτουργία του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού και οικονομικού συστήματος. Σοβαρά λάθη στο ρυθμιστικό πλαίσιο και στις πολιτικές διατηρήθηκαν για πολλά χρόνια και συνέβαλαν στην μεγέθυνση του προβλήματος.

Υπήρξε σοβαρή υποβάθμιση των οικονομικών κινδύνων στην αποτίμηση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και οι σχετικές φούσκες διατηρήθηκαν για μεγάλο χρονικό διάστημα, χάρη στην άφθονη ρευστότητα που δημιουργούσε το ίδιο το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μακροοικονομικές ανισορροπίες αναπτύχθηκαν στην παγκόσμια οικονομία, χωρίς καμία σοβαρή προσπάθεια να αντιμετωπισθούν με συντονισμένη δράση. Επιπλέον, αν και οι οικονομίες έγιναν πολύ περισσότερο από το παρελθόν αλληλεξαρτημένες, οι αναδυόμενες οικονομίες –που καλύπτουν όλο και

μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου εισοδήματος – δεν εντάχθηκαν επαρκώς στο σύστημα της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης.

Οι αδυναμίες αυτές ήταν εμφανείς και στις μικρότερες κρίσεις που εκδηλώθηκαν στο παρελθόν. Αυτό που κάνει τη σημερινή κρίση μοναδική, είναι ότι έχει επηρεάσει την καρδιά της αμερικάνικης οικονομίας και του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος, με τεράστιο αντίκτυπο σε όλο τον κόσμο.

Η κρίση δεν αφορά το χρέος ορισμένων αναδυόμενων οικονομιών, όπως στις αρχές της δεκαετίας του '80, αλλά τον πυρήνα της νέας παγκόσμιας οικονομίας. Και είναι αναμενόμενο, όταν σπάει μία τεράστια και παγκόσμια χρηματοπιστωτική φούσκα, η παγκόσμια οικονομία να έχει μεγάλο πρόβλημα.

1.3 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ- Η ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η ένταξη της Ελλάδος στην ΟΝΕ, η οποία αποφασίστηκε στη σύνοδο κορυφής στην Πορτογαλία, αποτελεί πράγματι ένα γεγονός ιστορικής σημασίας για τη χώρα μας. Με την υιοθέτηση του ευρώ ως εθνικού νομίσματος από τον Ιανουάριο του 2001, ολοκληρώνεται μια μακρά περίοδος προσπαθειών για τη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας και ξεκινά μια νέα εποχή, η οποία θα χαρακτηρίζεται από νέες δυνατότητες αλλά και προκλήσεις.

Η νομισματική σταθερότητα και το δημοσιονομικό αποτέλεσμα που επιτεύχθηκαν βαθμιαία τα τελευταία χρόνια επέτρεψαν την ικανοποίηση των κριτηρίων απόψεων και έχουν διαμορφώσει πρόσφορες συνθήκες για την ομαλή μετάβαση και συμμετοχή της χώρας στη ζώνη του ευρώ. Η σημερινή όμως ημερίδα δεν αποσκοπεί στον απολογισμό και την αξιολόγηση των επιτευγμάτων της πολιτικής που ασκήθηκε, αλλά στον προβληματισμό σχετικά με τις προκλήσεις που θα αντιμετωπιστούν μετά την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ. Μερικά χαρακτηριστικά είναι:

1. Οι προκλήσεις για την οικονομική πολιτική κατά την πρώτη δεκαετία του εικοστού πρώτου αιώνα συνδέονται με το μεταβαλλόμενο περιβάλλον μέσα στο οποίο θα λειτουργήσει η ελληνική οικονομία αλλά και με τις νέες

προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής. Η αντικατάσταση της δραχμής από το ευρώ και η εφαρμογή της ενιαίας ευρωπαϊκής νομισματικής πολιτικής στη χώρα μας αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά του νέου περιβάλλοντος, με θετικές επιδράσεις στη νομισματική σταθερότητα και στην προοπτική ταχύρυθμης οικονομικής ανάπτυξης.

2. Ένα άλλο όμως σημαντικό χαρακτηριστικό των οικονομικών συνθηκών είναι ο αυξανόμενος διεθνής ανταγωνισμός, που οφείλεται εν μέρει στη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας στους τομείς της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, η οποία συνεπάγεται αφενός βελτίωση της παραγωγικότητας και αφετέρου δημιουργία νέων μορφών οικονομικής δραστηριότητας. Ο ανταγωνισμός επίσης θα ενισχυθεί και εξαιτίας της προγραμματιζόμενης διεύρυνσης της ευρωπαϊκής ένωσης με τη συμμετοχή χωρών με χαμηλό εργατικό κόστος και εξειδίκευση σε προϊόντα που ανταγωνίζονται τα ελληνικά. Στο νέο περιβάλλον που διαμορφώνεται με την υιοθέτηση του ευρώ και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, η οικονομική πολιτική θέτει ως κύριο σκοπό την επίτευξη υψηλού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης και τη μείωση της ανεργίας, ώστε να πραγματοποιηθεί η σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου της Ελλάδος προς το μέσο όρο των χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης. Ταυτόχρονα, προκειμένου η πραγματική σύγκλιση να είναι διατηρήσιμη, πρέπει να μονιμοποιηθούν οι συνθήκες σταθερότητας στην οικονομία.
3. Οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας στην ΟΝΕ θα εξαρτηθούν από το πόσο αποτελεσματικά ο ιδιωτικός τομέας και οι οικονομικές αρχές, αφενός, θα αξιοποιήσουν τα σημαντικά πλεονεκτήματα και τις νέες δυνατότητες που συνεπάγονται το ευρώ, η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς και η νέα τεχνολογία και, αφετέρου, θα αντιμετωπίσουν τους περιορισμούς στην άσκηση πολιτικής και τις ανταγωνιστικές πιέσεις που δημιουργούν οι παράγοντες αυτοί. Οι προοπτικές είναι επιθυμητές, αλλά υπό ορισμένες προϋποθέσεις τις οποίες θα περιγραφούν.
4. Η υιοθέτηση του ευρώ και η εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη χώρα μας θα συντελέσουν μακροπρόθεσμα στη διατήρηση συνθηκών νομισματικής σταθερότητας. Η πρόβλεψη αυτή βασίζεται στη διαπίστωση ότι μακροπρόθεσμα ο πληθωρισμός προσδιορίζεται κυρίως από νομισματικούς παράγοντες καθώς και στο γεγονός ότι ο πρωταρχικός

σκοπός της ενιαίας νομισματικής πολιτικής είναι η σταθερότητα των τιμών, η οποία θεωρείται ότι διασφαλίζεται στην πράξη όταν η αύξηση των τιμών δεν υπερβαίνει το 2% ετησίως. Επομένως, ο πληθωρισμός στην Ελλάδα αναμένεται ότι δεν θα παρουσιάζει σημαντικά και συστηματικά για μεγάλο χρονικό διάστημα από τον χαμηλό μέσο όρο που προβλέπεται ότι θα επικρατεί στη ζώνη του ευρώ. Η εξασφάλιση υψηλού βαθμού νομισματικής σταθερότητας στη χώρα μας, όπως και στις άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ, θα προαγάγει την οικονομική ανάπτυξη και θα συντελέσει στη διατήρηση της πραγματικής αξίας των εισοδημάτων των εργαζομένων.

5. Η ενιαία νομισματική πολιτική όμως δεν μπορεί να εξασφαλίσει από μόνη της και συνεχώς τη σταθερότητα των τιμών στην Ελλάδα. Βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μπορούν να σημειωθούν αποκλίσεις λόγω της επίδρασης των εγχώριων οικονομικών συνθηκών, των διαρθρωτικών χαρακτηριστικών των αγορών καθώς και ειδικά αίτια παραγόντων που ενδέχεται να επηρεάσουν ασύμμετρα τις επί μέρους χώρες της ζώνης του ευρώ. Εάν ο πληθωρισμός στην Ελλάδα υπερβαίνει αισθητά για κάποιο σχετικά μεγάλο χρονικό διάστημα το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ, θα επηρεαστεί δυσμενώς η διεθνής ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα και η απασχόληση. Πρέπει να σημειωθεί ότι, όταν στα κράτη-μέλη μιας νομισματικής ένωσης οι αγορές εργασίας και αγαθών χαρακτηρίζονται από δυσκαμψίες και η εθνική οικονομική πολιτική δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τις πληθωριστικές επιπτώσεις μη νομισματικών παραγόντων, η μακροπρόθεσμη αποκατάσταση συνθηκών σταθερότητας των τιμών στην πράξη συντελείται με προσαρμογή των πραγματικών εισοδημάτων και της απασχόλησης. Προκειμένου να αποφευχθεί αυτή η ανεπιθύμητη προσαρμογή της πραγματικής οικονομίας, είναι αναγκαίο να διαμορφωθούν εγκαίρως πρόσφορες συνθήκες που να ελαχιστοποιούν ενδεχόμενες θετικές αποκλίσεις του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το μέσο όρο στην ΟΝΕ, καθώς και τις επιπτώσεις τους στο πραγματικό εθνικό εισόδημα. Είναι σαφές ότι, μετά την ένταξη της Ελλάδος στην ΟΝΕ, πληθωριστικές πιέσεις που οφείλονται σε εγχώριους συγκυριακούς ή διαρθρωτικούς παράγοντες δεν θα είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν με διαφοροποίηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο. Ούτε, βέβαια, θα είναι δυνατή η ανάκτηση της χαμένης ανταγωνιστικότητας

με την προσαρμογή της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Συνεπώς, με δεδομένη την ενιαία νομισματική πολιτική που θα εφαρμόζεται στη χώρα μας και τον υψηλό βαθμό νομισματικής σταθερότητας που θα εξασφαλίζεται μακροπρόθεσμα, η πρώτη πρόκληση για την εθνική οικονομική πολιτική θα είναι να συμβάλει αποτελεσματικά στη συγκράτηση πληθωριστικών πιέσεων που ενδέχεται να εμφανιστούν μεσοπρόθεσμα.

6. Η ολοκλήρωση της μετάβασης από την εθνική στην ενιαία νομισματική πολιτική έως το τέλος του τρέχοντος έτους και η συνακόλουθη μεταβολή των εγχώριων νομισματικών συνθηκών το 2000 και το 2001 υποδηλώνουν ότι η πρόκληση αυτή είναι άμεση και πρέπει να αντιμετωπιστεί εγκαίρως με μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής και διαρθρωτικής προσαρμογής, τα οποία θα αποσκοπούν στη συγκράτηση του ρυθμού ανόδου της συνολικής ζήτησης, στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και στην ταχύτερη διεύρυνση της συνολικής προσφοράς. Επιπλέον, οι κοινωνικοί εταίροι (επιχειρήσεις και εργαζόμενοι) είναι αναγκαίο να κατανοήσουν ότι, προκειμένου να διατηρηθούν και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από τη σταθερότητα που συνεπάγεται η υιοθέτηση του ευρώ, πρέπει η τιμολογιακή πολιτική να είναι συγκρατημένη και οι μισθολογικές διεκδικήσεις συνεπείς με την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας στη ζώνη του ευρώ και την αύξηση της απασχόλησης. Διότι μόνο με αυτό τον τρόπο θα εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα υψηλός και σταθερός ρυθμός ανόδου των επιχειρηματικών κερδών και των εισοδημάτων των εργαζομένων.
7. Η δεύτερη και μεγάλη πρόκληση για την οικονομική πολιτική είναι η επίτευξη μόνιμα υψηλού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης που βαθμιαία θα οδηγήσει στη σύγκλιση του βιοτικού μας επιπέδου προς το μέσο όρο των χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης. Η ένταξη της Ελλάδος στην ΟΝΕ θα συντελέσει ασφαλώς στην επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης λόγω της αναμενόμενης θετικής επίδρασης πολλών παραγόντων. Το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης της οικονομίας, με τη σύγκλιση των επιτοκίων και, γενικότερα, την προβλεπόμενη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ και την εύκολη πρόσβαση των επιχειρήσεων στην πανευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά, θα ενισχύσει την επενδυτική και οικονομική δραστηριότητα. Επιπλέον, η εξάλειψη του συναλλαγματικού κινδύνου στις διασυννοριακές συναλλαγές εντός της ζώνης του ευρώ, καθώς

και ο μηδενισμός του κόστους μετατροπής της δραχμής στα 11 νομίσματα της ζώνης του ευρώ θα επηρεάσουν θετικά την κερδοφορία και την επενδυτική δραστηριότητα των επιχειρήσεων. Από την άλλη πλευρά όμως, η εισαγωγή του ευρώ, η επιταχυνόμενη δημιουργία πανευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών και η τεχνολογική πρόοδος στην πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες εντείνουν τον ήδη οξύ ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων και οδηγούν σε αναγκαία απαίτηση του επιχειρηματικού τομέα στη ζώνη του ευρώ. Επομένως, ο επιδιωκόμενος υψηλότερος ρυθμός οικονομικής ανόδου στη χώρα μας πρέπει να επιτευχθεί σ'ένα μετασχηματιζόμενο οικονομικό τοπίο αυξανόμενου ανταγωνισμού, το οποίο αναμένεται να συντελέσει σε επιτάχυνση του μέσου ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης στην ευρωπαϊκή ένωση. Εξάλλου, ο βασικός νέος στόχος που έθεσε το ευρωπαϊκό συμβούλιο στη Λισσαβόνα τον περασμένο Δεκέμβριο είναι να επιτευχθεί και να διατηρηθεί μέσος ρυθμός ανάπτυξης 3% και να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης στο 70% μέχρι το 2010.

8. Η τρίτη σημαντική πρόκληση είναι να μειωθεί η ανεργία, ιδίως των νέων, που είναι ιδιαίτερα υψηλή και συνεπάγεται σοβαρό οικονομικό και κοινωνικό κόστος. Η αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης συνδέεται, αλλά όχι απόλυτα, με την αντιμετώπιση της δεύτερης, εφόσον η καταπολέμηση της ανεργίας προϋποθέτει ταχύτερους ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης. Ο περιορισμός της ανεργίας όμως απαιτεί πρόσθετα μέτρα για την αντιμετώπιση και άλλων παραγόντων που επηρεάζουν τη ζήτηση και προσφορά στην αγορά εργασίας. Η αποτελεσματικότερη λειτουργία της αγοράς εργασίας αποκτά ιδιαίτερη σημασία μετά την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στην απασχόληση απρόβλεπτων εξωγενών παραγόντων που ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα, λόγω των περιορισμών που θέτει η υιοθέτηση του ενιαίου νομίσματος στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
9. Μετά την ένταξη της χώρας στη ζώνη του ευρώ και οι τρεις βασικές οικονομικές προκλήσεις πρέπει να αντιμετωπισθούν κυρίως με μέτρα διαρθρωτικής προσαρμογής, για δύο λόγους. Πρώτον, επειδή η δημοσιονομική πολιτική υπόκειται σε περιορισμούς που απορρέουν τόσο από το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης όσο και από το υψηλό

δημόσιο χρέος σε σχέση με το ΑΕΠ καθώς και από το ενδεχόμενο ανάληψης υποχρεώσεων δημόσιων επιχειρήσεων και άλλων φορέων εκτός του κυβερνητικού τομέα. Δεύτερον, και ουσιαστικότερο, επειδή ο υψηλός ρυθμός διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης και η καταπολέμηση της ανεργίας, σε συνδυασμό με τη διασφάλιση συνθηκών σταθερότητας, μπορούν να επιτευχθούν όχι με μέτρα επηρεασμού της συνολικής εγχώριας ζήτησης αλλά με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων, την ευελιξία και αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας, καθώς και τις συνθήκες ανταγωνισμού στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Η πρόσφατη ετήσια έκθεση της τράπεζας της Ελλάδος περιέγραψε δέσμες διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε επιτάχυνση της ανάπτυξης και αύξηση της απασχόλησης μέσα από τις θετικές επιδράσεις τους στη διεθνή ανταγωνιστικότητα, τις συνθήκες ανταγωνισμού και την αποτελεσματικότητα της αγοράς εργασίας. Συνοπτικά, η περαιτέρω απελευθέρωση των αγορών, η ολοκλήρωση των ιδιωτικοποιήσεων, η αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, η προώθηση της τεχνολογικής έρευνας, η στήριξη της επιχειρηματικής δράσης και η περαιτέρω βελτίωση της λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού τομέα θα συντελέσουν στην επίτευξη των στόχων της οικονομικής πολιτικής.

10. Ειδικότερα, η λειτουργία της αγοράς εργασίας ενεργεί με ενίσχυση και της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας αλλά και με την αποτελεσματικότερη αντιστοίχισή τους. Η επίτευξη αυτών των σκοπών δεν είναι συνώνυμη με μέτρα επώδυνα για τους εργαζόμενους, αλλά με καταλληλότερα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και "δία βίου μάθησης", με ρυθμίσεις που θα αυξάνουν την ελαστικότητα του χρόνου εργασίας λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες εργαζομένων και επιχειρήσεων, με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης των εργαζομένων και την ελάφρυνση του έμμεσου κόστους εργασίας για τις επιχειρήσεις, με την ενίσχυση της κοινωνικής υποδομής και της ισότητας ευκαιριών των δύο φύλων ώστε να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών, με τη διευκόλυνση της ένταξης των οικονομικών μεταναστών στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία, με την αποτελεσματικότερη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης του (ΟΑΕΔ) αλλά και την προσφορά αντίστοιχων υπηρεσιών

από κοινωνικούς φορείς και από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Μακροπρόθεσμα, εξάλλου, μεγαλύτερη σημασία έχει η βελτίωση της γενικής εκπαίδευσης. Στις σημερινές διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες, η γενική εκπαίδευση πρέπει να αναπτύσσει στους μαθητές την ικανότητα να μαθαίνουν, δηλαδή να αποκτούν γρήγορα νέες γνώσεις και δεξιότητες, σε όλη τη διάρκεια της επαγγελματικής τους ζωής. Με τον τρόπο αυτό, η γενική εκπαίδευση θα συντελέσει όχι μόνο στην αύξηση της απασχόλησης και στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και στην κοινωνική δικαιοσύνη, εφόσον θα συμβάλει στην ισότητα ευκαιριών όλων των εργαζομένων απέναντι στις εξελίξεις της τεχνολογίας και της οικονομίας. Η νέα οικονομία της γνώσης επιβάλλει βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης.

11. Η αντιμετώπιση των τριών οικονομικών προκλήσεων απαιτεί, παράλληλα με την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, τη συνέχιση της προσπάθειας για πλήρη δημοσιονομική καταπολέμηση και, ειδικότερα, τη σταθερή μείωση του δημόσιου χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ. Με αυτόν τον τρόπο θα περιοριστεί σταδιακά η επιβάρυνση της οικονομίας και της κοινωνίας από το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους, το οποίο, παρά τη μείωσή του τα τελευταία έτη, εξακολουθεί να είναι ιδιαίτερα υψηλό και να απορροφά μεγάλο ποσοστό των φορολογικών εσόδων. Η περαιτέρω βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας θα απελευθερώσει πόρους που θα επιτρέψουν την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μέσα από την αναδιάρθρωση των κρατικών δαπανών και την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος για τη χρηματοδότηση μέσω διαρθρωτικής προσαρμογής, την παροχή κινήτρων για την αύξηση των επενδύσεων και της απασχόλησης, καθώς και την ορθολογικότερη και κοινωνικά δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών. Επιπλέον, η μείωση του δημόσιου χρέους και του κόστους εξυπηρέτησής του θα δημιουργήσει μεγαλύτερα περιθώρια στο μέλλον για την άσκηση σταθεροποιητικής δημοσιονομικής πολιτικής στην περίπτωση που εξωγενείς διαταράξεις ή οι φάσεις του οικονομικού κύκλου στη ζώνη του ευρώ επηρεάσουν δυσμενώς την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

Γενικότερα, η παράλληλη ενέργεια διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και η ολοκλήρωση της διαδικασίας δημοσιονομικής εξυγίανσης θα συνεργήσουν θετικά για την επίτευξη ταχείας και βιώσιμης πραγματικής σύγκλισης.

12. Η επίτευξη των βασικών στόχων της οικονομικής πολιτικής τα επόμενα έτη απαιτεί την εφαρμογή μέτρων οικονομικής πολιτικής που θα μεταβάλουν τη διάρθρωση και τον τρόπο λειτουργίας της οικονομίας. Τα μέτρα αυτά είναι σύνθετα και η αποτελεσματικότητά τους συνδέεται σε σημαντικό βαθμό με τη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών, η οποία εξακολουθεί, παρά την πρόοδο που σημειώθηκε, να είναι χαμηλή, ενώ η μελλοντική εξέλιξή της προφανώς εξαρτάται και από την πρόοδο που σημειώνεται σε άλλες χώρες. Η ανταγωνιστικότητα είναι έννοια σχετική και δυναμική και γι' αυτό η βελτίωσή της δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση. Ωστόσο, δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι η επίτευξη των βασικών στόχων της οικονομικής πολιτικής διευκολύνεται με την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ, παρά την απώλεια των μέσων άσκησης εθνικής νομισματικής πολιτικής. Τα προηγούμενα έτη, η εθνική νομισματική πολιτική συνέβαλε καθοριστικά στην σταδιακή μείωση του πληθωρισμού και τη διαμόρφωση συνθηκών νομισματικής σταθερότητας. Με την επίτευξη όμως υψηλού βαθμού σταθερότητας στην ελληνική οικονομία, ο προσανατολισμός και ο χαρακτήρας της εθνικής νομισματικής πολιτικής δεν θα διέφερε σημαντικά από αυτόν της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ενώ η αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής για την επίτευξη στόχων, όπως η πραγματική σύγκλιση είναι μειωμένη μακροπρόθεσμα, ενώ η άσκησης της υπόκειται σε περιορισμούς σε μια μικρή, ανοικτή οικονομία που λειτουργεί σε περιβάλλον ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων και της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Η υιοθέτηση του ευρώ και η εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής θα θωρακίσουν σε μεγάλο βαθμό την ελληνική οικονομία από ενδεχόμενες μελλοντικές διαταράξεις που θα επηρέαζαν τη νομισματική και συναλλαγματική της σταθερότητα. Τέλος, η ένταξη της Ελλάδος στην ΟΝΕ θα ενισχύσει το ρόλο της στην ευρύτερη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης, η οποία προβλέπεται ότι θα οδηγήσει σε στενότερη συνεργασία στους τομείς της εθνικής άμυνας και των διεθνών σχέσεων. Με αυτό τον τρόπο, η υιοθέτηση του ευρώ θα ασκήσει επίδραση ευνοϊκά, αν και έμμεσα, στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία της χώρας.

1.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ 1929 –ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929 ήταν μια κατάσταση διεθνούς οικονομικής ύφεσης που διάρκησε από ένα μέχρι δέκα χρόνια σε διάφορες χώρες του κόσμου. Επρόκειτο για τη μεγαλύτερη οικονομική ύφεση της σύγχρονης ιστορίας και χρησιμοποιείται τον 21^ο αιώνα ως παράδειγμα για το ποσό επώδυνη μπορεί να είναι μια οικονομική καταστροφή.

Η μεγάλη ύφεση, όπως χαρακτηρίστηκε στις ΗΠΑ, σύμφωνα με τους αναλυτές προκλήθηκε μετά από το χρηματιστηριακό κραχ στις 29 Οκτωβρίου του 1929, γνωστό ως μαύρη τρίτη. Το τέρμα της κρίσης στις ΗΠΑ ταυτίστηκε με το γεγονός της πολεμικής οικονομίας του Β παγκόσμιου πολέμου, γύρω στο 1939.

Η κρίση είχε καταστροφικά αποτελέσματα τόσο στον ανεπτυγμένο, όσο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Επηρεάστηκε το διεθνές εμπόριο καθώς επίσης και τα προσωπικά εισοδήματα, τα έσοδα από φόρους, οι τιμές και τα κέρδη. Η οικονομία πόλεων ανά τον κόσμο επλήγη, ιδίως εκείνων που εξαρτώνταν άμεσα από τη βαρεία βιομηχανία. Οι κατασκευές πάγωσαν, οι αγροτο-κτηνοτροφικές εργασίες υποχώρησαν λόγω πτώσης των τιμών στις σοδειές κατά 40% με 60%. Με τη ζήτηση σε διαρκή υποχώρηση, σε συνδυασμό με την έλλειψη εναλλακτικών εργασιών, περιοχές που εξαρτώνταν από τον πρωτογενή τομέα όπως εκμετάλλευση γης, ορυχείων και ξύλου υπέφεραν ακόμη περισσότερο.

Η μεγάλη κρίση τερματίστηκε σε διαφορετικό χρόνο ανά χώρα. Οι περισσότερες χώρες εφήρμοσαν προγράμματα ανακούφισης και η πολιτική του ζώη πέρασε αναταραχές, ωθώντας τις αντιλήψεις στα άκρα.

1.4.1 ΠΟΣΟ ΜΟΙΑΖΕΙ Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 1929;

Η ανάπτυξη χάνει τη δυναμική της ενώπιον της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει τις ΗΠΑ από την περίοδο της μεγάλης ύφεσης του 1930, τονίζει το

διεθνές νομισματικό ταμείο, εκτιμώντας πως υπάρχουν πιθανότητες 25% για ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας .

Η οικονομική κρίση που ξεκίνησε στις ΗΠΑ τον Αύγουστο του 2007 έχει εξαπλωθεί ταχύτατα, και με απρόσμενο τρόπο, για να προκαλέσει εκτεταμένα προβλήματα στις αγορές και τα ιδρύματα στη βάση του χρηματοοικονομικού συστήματος όπως αναφέρει το ΔΝΤ και προσθέτει ότι, η παγκόσμια ανάπτυξη χάνει τη δυναμική της, ενώπιον της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που έχει πλήξει τις ΗΠΑ από την περίοδο της μεγάλης ύφεσης.

Τα στοιχεία που μας δείχνουν την διαφοροποίηση της σημερινής κρίσης από το 1929 είναι:

1. Οι αντιδράσεις των νομισματικών και δημοσιονομικών αρχών παγκοσμίως φαίνεται ότι το δίδαγμα της κρίσης του 1929 έγινε απόλυτα κατανοητό. Δεν μπορούμε να πιστέψουμε ούτε μια στιγμή ότι η παγκοσμίως συντονισμένη αντίδραση των οικονομικών πολιτικών σήμερα δεν θα είναι ικανή να αντιμετωπίσει την εν δυνάμει οικονομική κρίση που θα προκαλέσει η χρηματιστηριακή κρίση.
2. Το μέγεθος των κρατών είναι σήμερα πολύ μεγαλύτερο. Για παράδειγμα, το μέγεθος του αμερικάνικου κράτους το 1929 ήταν 10%, ενώ σήμερα υπερβαίνει το 30%. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ένας αυτόματος σταθεροποιητής, ο οποίος λειτουργεί μέσω της μεταβολής των κρατικών εσόδων και δαπανών. Η αύξηση των δαπανών στηρίζει την οικονομική δραστηριότητα, καθώς μειώνονται τα δημόσια έσοδα σε περιόδους κρίσης. Αυτό οδηγεί σε καταμερισμό των ζημιών του ιδιωτικού με το δημόσιο τομέα. Όσο πιο σημαντικές είναι οι υποχρεωτικές εισφορές του ιδιωτικού τομέα, τόσο ο καταμερισμός του κόστους της κρίσης μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα γίνεται σημαντικότερος.
3. Φαίνεται η διαφορά μεταξύ της σημερινής κρίσης και αυτής του 1929, καθώς και το κατά πόσο η σημερινή κρίση μας επιβαρύνει με επιπλέον έναν κίνδυνο που είναι το αποτέλεσμα της χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Το ποσοστό των νοικοκυριών που έχει σήμερα

πρόσβαση σε πιστώσεις είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό της δεκαετίας του 1930. Σχεδόν κάθε άτομο στις δυτικές κοινωνίες έχει μια πιστωτική κάρτα. Η ένωση της χρηματοπιστωτικής και της πραγματικής οικονομικής δραστηριότητας είναι σήμερα πολύ μεγαλύτερη.

1.5 ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ;

Η Ελλάδα είναι ήδη σε μεγάλη παράβαση των κανόνων της ευρωζώνης για την διαχείριση του ελλείμματος και με τις χρηματοοικονομικές αγορές στοιχημάτων της χώρας θα πληρώσει το χρέος της, το γεγονός αυτό αντανακλά άσχημα για την αξιοπιστία του ευρώ. Υπάρχουν επίσης φόβοι ότι η οικονομικές αμφιβολίες θα μολύνουν άλλα έθνη στο χαμηλό τέλος του οικονομικού μεγέθους της Ευρώπης, με την Πορτογαλία και την Ιρλανδία που υπάγονται έλεγχο.

1.6 ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΙΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ – ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Με τα στεγαστικά να σκάνε το ένα μετά το άλλο, οι τράπεζες δεν είχαν ρευστότητα, οι υπόλοιπες τράπεζες επειδή δεν ήξεραν ποιες έχουν πρόβλημα έπαψαν να χρηματοδοτούν η μία την άλλη, τελικά όλες οι τράπεζες έκοψαν όλες τις χρηματοδοτήσεις, οι επιχειρήσεις δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν, σταμάτησαν να πληρώνουν έκαναν απολύσεις, πολλές έκλεισαν και έτσι το ντόμινο της κρίσης σάρωσε και συνεχίζει να σαρώνει την οικονομία παγκοσμίως.

Το ακριβότερο χρήμα που αναγκάζεται να πληρώνει το δημόσιο με spread που αγγίζει το 4%, είναι θέμα χρόνου να περάσει και στην αγορά, πιέζοντας προς τα πάνω τα επιτόκια χορηγήσεων. Οι τράπεζες θα πρέπει να επιστρέψουν το καλοκαίρι στη ΕΚΤ 28 δις, ευρώ και επιπροσθέτως θα πρέπει να χρηματοδοτήσουν ομόλογα που είχαν εκδώσει οι ίδιες αξίας 5 δις. ευρώ. Αν στα ποσά αυτά προστεθούν και οι δανειακές ανάγκες του δημοσίου, οι οποίες ξεπερνούν τα 54 δις. ευρώ, τότε η ρευστότητα που απομένει για να μεταφερθεί στον ιδιωτικό τομέα περιορίζεται ασφυκτικά.

1.7 Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟ ΜΑΤΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Την εποχή μιας παγκόσμιας κρίσιμης μεταβατικής περιόδου, όπου η μόνη βεβαιότητα είναι η αβεβαιότητα. Η παγκοσμιοποίηση προκάλεσε συστηματικές κρίσεις, οι οποίες εκδηλώνονται σχεδόν κρίσεις ταυτόχρονα σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη, με αιχμή του δόρατος στην συγκεκριμένη χρονική στιγμή την οικονομική ύφεση, που έχει ως αποτέλεσμα την αποδόμηση των οικονομικών μοντέλων, και κατά συνέπεια των ανθρώπινων σχέσεων και συστημάτων.

Σε μια τέτοια δυσμενή συγκυρία, η Ελλάδα βρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα φαντάζοντας τόσο ευάλωτη όσο ποτέ, καθώς πέρα από τους γεωπολιτικούς κινδύνους που πάντα είχε να αντιμετωπίσει, η γενικότερη κοινωνική, θεσμική, πολιτική, και πολιτισμική αποδόμηση, είναι προ των πυλών, λόγω της οικονομικής κρίσης και του κινδύνου πτώχευσης της χώρας.

Γιατί όμως το πρόβλημα μεγιστοποιήθηκε στην Ελλάδα, παρόλες τις μόλις προ μηνών διαβεβαιώσεις πως η χώρα μας επηρεάστηκε λιγότερο από την οικονομική κρίση σε σχέση με τις άλλες;

Η αλήθεια είναι πως ο τρόπος δόμησης της ελληνικής οικονομίας αλλά και της ελληνικής κοινωνίας στο σύνολο της, οδηγούσε με μαθητική ακρίβεια από την μεταπολίτευση και μετά, σε αδιέξοδο. Η ελληνική οικονομία ακολούθησε ένα ιδιαίτερο παρασιτικό μοντέλο ανάπτυξης που οδήγησε σε μια ανεξέλεγκτη οικονομική δραστηριότητα, καθώς είχε προηγηθεί μια άναρχη αποβιομηχάνιση της οικονομίας, της εγκατάλειψη της αγροτικής παραγωγής, την κρατική διαφθορά.

Η ελληνική οικονομία δεν παράγει, οι πολίτες της όμως παρότι έχουν χαμηλά εισοδήματα σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους, είχαν ένα πολύ υψηλό βιοτικό επίπεδο, προερχόμενο κυρίως από τον δανεισμό του κράτους και των πολιτών, αλλά και την κατάχρηση των ευρωπαϊκών επιδοτήσεων, ένα φτωχό κράτος με πλούσιους πολίτες.

1.8 ΠΩΣ ΜΕΤΑΦΕΡΘΗΚΕ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Η ελληνική οικονομία είναι μέρος της ευρωπαϊκής και της παγκόσμιας οικονομίας και ταυτόχρονα είναι ελλειμματική. Η κυβέρνηση δανείζεται κάθε χρόνο δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ για να καλύψει τις ανάγκες του δημοσίου αλλά και τους τόκους του εξωτερικού μας χρέους, που φτάνει τα 250 δις. ευρώ. Ξέρετε κανέναν έλληνα που θα του έλεγαν να παραδώσει τα ευρώ του και να ξαναπάρει πίσω τις δραχμές και θα το έκανε; Δεν υπάρχει..

Οι συνέπειες της χρηματοπιστωτικής κρίσης επηρέασαν, όπως ήταν φυσικό, και την ελληνική οικονομία. Ωστόσο, χάρη στις μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιούμε τα τελευταία 4,5 χρόνια, η ελληνική οικονομία έδειξε μεγαλύτερες αντοχές στην κρίση από τις περισσότερες οικονομίες της ευρωζώνης.

Η ευρωπαϊκή επιτροπή, με τις πρόσφατες φθινοπωρινές της προβλέψεις, εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στην Ελλάδα το 2009 θα είναι 2,5% ενώ στην ευρωζώνη μόλις 0,2%. Με τον προϋπολογισμό που καταθέτουμε στη βουλή,

εξαντλούμε τα μικρά περιθώρια που έχουμε στο πλαίσιο της ευέλικτης εφαρμογής του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης για να στηρίξουμε την οικονομία και τους οικονομικά ασθενέστερους συμπολίτες μας. Η πολιτική που ακολουθούμε αποτελεί την καλύτερη δυνατή απάντηση στο πλαίσιο της δύσκολης διεθνούς συγκυρίας. Με την πολιτική αυτή διασφαλίζονται τα συμφέροντα των πολιτών και της χώρας. Είναι πολιτική ευθύνης αλλά και προοπτικής.

Δεν έχουμε την πολυτέλεια να απομακρυνθούμε από την δημοσιονομική πειθαρχία, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε άκαμπτοι. Αυτή η δημοσιονομική πειθαρχία και ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης αποτελούν τα ισχυρότερα αναχώματα για την προστασία των πολιτών και της χώρας από την κρίση. Οι αγορές δεν αξιολογούν μόνο επιχειρήσεις και τράπεζες, αξιολογούν και χώρες.

1.9 ΚΡΙΣΗ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Οι τράπεζες σταματάνε να δίνουν δάνεια και αυξάνουν τα επιτόκια των δανείων που έχουν δώσει. Τα νοικοκυριά δυσκολεύονται να πληρώσουν τις δόσεις των στεγαστικών, των καρτών κτλ. Ακόμη και οι ελεύθεροι επαγγελματίες κινδυνεύουν από τη μείωση της κατανάλωσης, ενώ τα επιτόκια των δανείων αυξάνονται για όλους δυσκολεύοντας την κατάσταση. Οι τράπεζες αρχίζουν να κατάσχουν σπίτια και τα αυτοκίνητα, και τα νοικοκυριά περιορίζουν την κατανάλωσή τους γιατί δεν έχουν χρήματα. Ταυτόχρονα οι τράπεζες διακόπτουν τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων ή τους αυξάνουν τα επιτόκια.

Οι επιχειρήσεις δυσκολεύονται να πληρώσουν και κάνουν απολύσεις. Ταυτόχρονα έχουν μειωθεί οι πωλήσεις τους επειδή τα νοικοκυριά μείωσαν την κατανάλωση. Τα κέρδη τους περιορίζονται και περνάνε σε ζημιές. Αρχίζουν τις απολύσεις και τη μείωση μισθών, ενώ πολλές κλείνουν. Όσοι χάνουν τη δουλειά τους δεν έχουν εισόδημα για να καταναλώσουν ούτε για να πληρώσουν τα δάνεια τους.

Η μείωση της κατανάλωσης συνεχίζεται προκαλώντας νέα κλεισίματα επιχειρήσεων και νέα προβλήματα στις τράπεζες, που συνεχίζουν να περιορίζουν τα δάνεια. Αν πάντως η κυβέρνηση αποφασίσει να αυξήσει τους φόρους για να

αντιμετωπίσει την κρίση αυτό θα αποδειχθεί τραγικά λανθασμένη και έτσι τα νοικοκυριά θα υποφέρουν πολύ περισσότερο.

1.10 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΑΔΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η μόνη λύση που προτείνεται μέχρι στιγμής είναι η χορήγηση ρευστότητας στις τράπεζες και στις επιχειρήσεις από τα κρατικά ταμεία. Να δώσουν δηλαδή χρήματα οι κυβερνήσεις στις τράπεζες ώστε να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Τι κάνουν οι κυβερνήσεις; Οι περισσότερες κυβερνήσεις έχουν ήδη δώσει αρκετά χρήματα στις τράπεζες και σε μεγάλες επιχειρήσεις, και θα συνεχίσουν να δίνουν όσο αντέχουν. Το ζήτημα είναι ότι πολλές κυβερνήσεις, όπως η ελληνική, δεν έχουν χρήματα και δανείζονται διαρκώς από τους διεθνείς δανειστές, οι οποίοι όμως εκμεταλλευόμενοι την ανέχεια και ζητούν τοκογλυφικά επιτόκια. Οι κυβερνήσεις σε αντάλλαγμα για τα χρήματα που δίνουν στις τράπεζες και στις βιομηχανίες παίρνουν τις μετοχές τους και έτσι ξαναγυρνάμε στον κρατικό έλεγχο τραπεζών και επιχειρήσεων ύστερα από δεκαετίες.

Ποιο θα είναι το κόστος των λύσεων αυτών και ποιος θα το πληρώσει; Το κόστος ασφαλώς το πληρώνει ο κρατικός προϋπολογισμός, δηλαδή οι πολίτες όλων των κρατών, οι οποίοι θα πρέπει να πληρώσουν αυξημένους φόρους και να απολαύσουν λιγότερες υπηρεσίες δωρεάν υγείας, παιδείας, και κοινωνικής ασφάλισης για να βρεθούν τα χρήματα σωτήρια των τραπεζών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέχρι στιγμής παραμένει στο στόχο της μείωσης του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Αναμένεται όμως ότι οι ευρωπαίοι ηγέτες θα λάβουν μέτρα υποστήριξης των ευρωπαϊκών χωρών και θα αφήσουν για αργότερα τον στόχο μείωσης του ελλείμματος. Υπάρχει λοιπόν η εκτίμηση ότι η επιτροπή τελικά θα χαλαρώσει τις απαιτήσεις της για το ελληνικό έλλειμμα.

Οι κοινωνίες δεν έχουν περιθώρια άρνησης του τραπεζικού συστήματος. Φυσικά, έχουν περιθώρια αντίδρασης στο κόστος αυτών των λύσεων, η οποία αναμένεται να εκδηλωθεί με μαζικές διαδηλώσεις και ταραχές σε ολόκληρο τον

κόσμο. Και αυτό είναι το φυσικό επακόλουθο μιας μεγάλης οικονομικής κρίσης η οποία οδηγεί στην ανεργία και στη φτώχεια εκατομμύρια αθώους πολίτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗΝ ΧΩΗ ΜΑΣ Η
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 ΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΠΡΟΕΒΛΕΨΑΝ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΚΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Ο λόγος για τον οποίο κανένας δεν προέβλεψε την κρίση ήταν ότι κανένας δεν είχε συμφέρον να την προβλέψει. Αντίθετα, όλοι είχαν λόγους να θεωρούν ότι όλα θα συνεχίσουν να πηγαίνουν καλά. Οι τράπεζες βγάζουν κέρδη όταν δίνουν δάνεια. Όσο περισσότερα δάνεια τόσο περισσότερα κέρδη. Όσο περισσότερα κέρδη τόσο μεγαλύτερες αμοιβές και μεγαλύτερα μπόνους για τα στελέχη. Εδώ κρύβεται το κλειδί για να αντιληφθούμε την κρίση. Ένας αμερικανός τραπεζίτης π.χ. έδινε ένα δάνειο για σπίτι σε έναν αμερικανό χωρίς αποταμίευση και χωρίς περιουσία, υποθήκευσε το σπίτι. Παρ'όλα αυτά αυτό γνώριζε ότι μάλλον δεν θα μπορέσει να εισπράξει το δάνειο αφού ο δανειολήπτης ήταν αναξιόπιστος.

Υπό μίαν έννοια όλοι μας είμαστε εκτεθειμένοι σε αυτή την κρίση, ακόμη και αν έχουμε μίαν απλή κατάθεση. Και αυτό διότι οι τράπεζες δεν τοποθετούν τα χρήματα των καταθέσεων μας σε ένα θησαυροφυλάκιο, αλλά τα δανείζουν σε επιχειρήσεις και ιδιώτες, τα δανείζουν η μία στην άλλη ή τα επενδύουν σε κάθε είδους τραπεζικά και χρηματιστηριακά προϊόντα προκειμένου να πάρουν μεγάλες αποδόσεις. Συνεπώς κάθε ένα ευρώ που έχουμε καταθέσει στις τράπεζες είναι δανεισμένο η επενδεδυμένο κάπου.

Γιατί οι μεγάλοι εγκέφαλοι της οικονομίας, οι τραπεζίτες, οι χρηματιστές, οι οικονομολόγοι δεν προέβλεψαν την κρίση; Ο λόγος που κανένας δεν προέβλεψε την κρίση ήταν ότι κανένας δεν είχε συμφέρον να την προβλέψει. Αντίθετα όλοι είχαν λόγους να θεωρούν ότι όλα θα συνεχίσουν να πηγαίνουν καλά.

Εξηγούμαι: οι τραπεζίτες βγάζουν κέρδη όταν δίνουν δάνεια. Όσο περισσότερα δάνεια τόσο περισσότερα κέρδη. Όσο περισσότερα κέρδη τόσο μεγαλύτερες αμοιβές και μεγαλύτερα μπόνους για τα στελέχη.

2.2 ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Μια μεγάλη οικονομική κρίση ασκεί διπλή επίδραση στο εσωτερικό της κοινωνίας. Διαιρεί και ταυτόχρονα ενώνει. Από την μία μειώνει τους διαθέσιμους πόρους, οξύνοντας τον ανταγωνισμό για την διανομή τους. Μισθωτοί εναντίον ελεύθερων επαγγελματιών, ιδιωτικοί εναντίον δημοσίων υπαλλήλων. Από την άλλη, η κρίση βιώνεται ως συλλογική δοκιμασία από το σύνολο σχεδόν της κοινωνίας.

Στο στάδιο 1, από τα τέλη του 2008, είδαμε το διεθνές χρηματοπιστωτικό και τα εθνικά πακέτα των τραπεζών. Στο στάδιο 2, εγκαθίσταται η δημοσιονομική κρίση: διόγκωση των ελλειμμάτων από την κάμψη της παραγωγής και τα πακέτα αναθέρμανσης της οικονομίας. Στο στάδιο 3, η κρίση απλώνεται πια στην πραγματική οικονομία, η ύφεση βαθαίνει, επιχειρήσεις απολύουν μαζικά και η ανεργία αυξάνεται.

Ύφεση και ανεργία απειλούν τα μεσαία στρώματα. Η δοκιμασία τους θα είναι δοκιμασία απώλειας κοινωνικής ταυτότητας και αυτοεκτίμησης. Η ύφεση και ανεργία απειλεί πλέον με αυξανόμενη ένταση τα μεσαία στρώματα. Τέλος, στο στάδιο 4, η οικονομική κρίση μετεξελίσσεται σε κοινωνική και πολιτική.

2.3 Η Ε.Ε. ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΨΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα έχει εξέλθει από το ευρώ. Παρόλα αυτά η Ελλάδα εξακολουθεί να δέχεται μόνη τα χτυπήματα των αγορών. Το γεγονός ότι η χώρα μας αναγκάστηκε να δανεισθεί με επιτόκιο πάνω από 6%, τη στιγμή που οι Ευρωπαίοι εταίροι θα μπορούσαν να τη δανείσουν με πολύ χαμηλότερο επιτόκιο σε ένδειξη κοινοτικής αλληλεγγύης, δείχνει ότι η ΕΕ τιμωρεί τους Έλληνες αφήνοντάς τους στο έλεος των παγκόσμιων κερδοσκόπων. Παρά την αδιαφορία της αυτή, οι υπεύθυνοι της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας θεωρούν εφιαλτικό το σενάριο της διάλυσης του ευρώ, αλλά το καταστροφικό αυτό σενάριο είναι σε πλήρη ανάπτυξη, με πεδίο πειραματισμού τον αδύνατο κρίκο της ΕΕ, την Ελλάδα.

Έτσι η Ελλάδα όχι μόνο αναγκάζεται να δανεισθεί με τεράστιο επιτόκιο 6,179% αλλά χάνει τόσο στις εξαγωγές όσο και στον τουρισμό λόγω του ακριβού ευρώ, ενώ την νύφη καλούνται να πληρώσουν οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι.

Γερμανική εφημερίδα επικρίνει την ελληνική κυβερνητική πολιτική που έχει οδηγήσει την εγχώρια οικονομία σε κρίση. Όπως αναγράφεται στο γερμανικό δημοσίευμα, η περίπτωση της Ελλάδας είναι η πιο κρίσιμη. Ήδη, από το 2001 που η χώρα μπήκε στην ΟΝΕ, αναρωτήθηκαν αν η Ελλάδα ήταν έτοιμη για το ευρώ.

Συνάμα αναφέρεται ότι, από το 1997 έως το 2003 οι σοσιαλιστές έστειλαν στις Βρυξέλλες έλλειμμα, το οποίο βρίσκονταν έως τρεις ποσοστιαίες μονάδες κάτω από το πραγματικό. Εξάλλου, όπως παραδέχθηκε ως ο υπουργός οικονομικών, Γ. Αλογοσκούφης: «το τεράστιο εθνικό χρέος» αποτέλεσε την αχίλλειο πτέρνα της ελληνικής οικονομίας.

2.4 ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Θα εμφανιστούν πολλές επιχειρήσεις από αυτές που υπάρχουν σήμερα. Η ανεργία θα αυξηθεί, αλλά θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας σε νέους κλάδους που ως σήμερα δεν υπήρχαν. Πολλές τράπεζες θα γίνουν κρατικές, αφού οι κυβερνήσεις βάζουν χρήματα των φορολογουμένων για να τις διασώσουν. Ταυτόχρονα θα αυξηθούν όλοι οι έλεγχοι και θα ενισχυθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί όλων των κρατών. Οι δανειοδοτήσεις θα περιοριστούν και τα δάνεια θα δίνονται δυσκολότερα. Πολλοί μιλούν για μια νέου τύπου οικονομία που δεν θα θυμίζει σε τίποτε όλα αυτά που ξέραμε τις τελευταίες δεκαετίες. Αλλά κανένας δεν μπορεί να περιγράψει με ακρίβεια πως θα είναι αυτή η νέα οικονομία. Ενδέχεται βεβαίως να μην γίνει τίποτε από όλα αυτά και μετά την κρίση να ξεκινήσει μια νέα ανοδική πορεία.

2.5 Η ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΟΝΕ

Ευρώ είναι το ενιαίο νόμισμα δεκαέξι (16) κρατών – μελών της ευρωπαϊκής ένωσης που έχουν ενταχθεί στην ζώνη του Ευρώ.

2.5.1 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Το ΕΣΚΤ(ευρωπαϊκό σύστημα κεντρικής τράπεζας) αποτελείται από:

- Την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα(ΕΚΤ) και
- Τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των 27 κρατών-μελών της ευρωπαϊκής ένωσης (ΕΕ)

Η συνθήκη για την ίδρυση της ευρωπαϊκής κοινότητας και το καταστατικό του ευρωπαϊκού συστήματος κεντρικών τραπεζών και της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας αποτελούν τη νομική βάση για το

ΕΣΚΤ. Η συνθήκη ρυθμίζει την εκτέλεση των λειτουργιών κεντρικής τράπεζας για τη ζώνη του ευρώ από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ). Το καταστατικό ορίζει ειδικότερα τα σχετικά καθήκοντα και λειτουργίες της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ.

Το Ευρωσύστημα, που είναι το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του Ευρώ, περιλαμβάνει :

- Την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα (ΕΚΤ) και
- Τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών- μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Η ζώνη του Ευρώ περιλαμβάνει σήμερα 16 χώρες: το Βέλγιο, την Αυστρία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ισπανία, την Κύπρο, το Λουξεμβούργο, τη Γερμανία, τη Μάλτα, την Ολλανδία, την Πορτογαλία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία και τη Φινλανδία.

2.5.2 ΕΥΡΩ Η ΔΡΑΧΜΗ;

Αν δεν είχαμε το ευρώ, δεν θα είχαμε ούτε τη δραχμή. Οι διεθνείς συνθήκες είναι τέτοιες ώστε η δραχμή θα είχε υποτιμηθεί με ραγδαίο ρυθμό και η ελληνική οικονομία θα είχε καταστραφεί. Δανεικά δεν θα βρίσκαμε από πουθενά και θα είχαμε ακολουθήσει τον δρόμο της Ισλανδίας, της πρώτης χώρας που κατέρρευσε από την κρίση. Η μόνη εγγύηση που έχουμε σήμερα είναι η συμμετοχή μας στην ΕΕ και στο ευρώ.

Αν και μεταφορικά η δραχμή είναι η μεγάλη τρομοκράτισσα του πλανήτη. Διότι όλοι οι ισχυροί του πλανήτη σύμφωνα με τα συμφέροντά τους φοβούνται ένα μικρό κράτος που είναι μικρότερο από μια Νέα Υόρκη ή από το Βερολίνο. Αυτό που φοβούνται όλοι είναι η Δραχμή. Γιατί δεν τους φοβίζει το λεβ, το φιορίνι, η κορόνα; Γιατί η δραχμή ακουμπάει στην Μεσόγειο αυτό είναι το πρόβλημα τους. Ότι ακουμπάει στην μεσόγειο γίνεται καταλύτης οικονομικών εξελίξεων. Μια δραχμή της Μεσογείου απειλεί το ευρώ το οποίο ακουμπάει κατά κύριο λόγο στην βιομηχανία της Βόρειου Ευρώπης.

Η Μεσόγειος αποδίδει χρυσάφι είτε λειτουργεί η οικονομία είτε όχι, ενώ το ευρώ για να είναι ισχυρό πρέπει να υπάρχει παραγωγή. Η Μεσόγειος δίνει μεροκάματο σε κάποιον ακόμα αν και αυτός ακουμπάει στραβοπόδη, σε κάποια αμμουδιά ενώ η βιομηχανία δίνει μεροκάματο μόνο σε κάποιον που ιδρώνει πάνω σε τόρνο.

Η Κρήτη, η Κέρκυρα, η Ρόδος, ή η Μύκονος μπορεί στην φαντασία του κόσμου να είναι παραμυθένια νησιά, αλλά στην οικονομία της αριθμητικής είναι μορφές κεφαλαίου. Κεφαλαίου μεγάλης οικονομικής απόδοσης, η οποία είναι μετρήσιμη. Όμως, όταν κάτι είναι μετρήσιμο, είναι ταυτόχρονα και συγκρίσιμο. Άρα η Κρήτη, η Κέρκυρα και τα άλλα τα νησιά του πλανήτη της οικονομίας εκτός από όμορφοι τουριστικοί προορισμοί είναι και γίγαντες του κεφαλαίου όπως η Siemens, η Coca-Cola, ή η Heinz.

Όποιος κατέχει αυτό το κεφάλαιο, δεν κινδυνεύει στον αγώνα της επιβίωσης. Αυτό είναι το πρόβλημα κάποιων. Το κεφάλαιο της Μεσογείου. Το καλύτερο και πιο αποδοτικό κεφάλαιο δίπλα στην πλουσιότερη αγορά του πλανήτη. Αυτή είναι η δύναμη της Μεσογείου. Η Μεσόγειος εισπράττει ότι υπάρχει, είτε πολύ είτε λίγο, στις τσέπες του κόσμου, ενώ η παραγωγή εισπράττει μόνον όταν υπάρχει οικονομική λειτουργία.

Η Ελλάδα απειλεί θανάσιμα τον ιμπεριαλισμό επειδή απλά είναι χώρα της Μεσογείου.

2.6 ΧΡΕΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΑΥΞΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Εθνικό χρέος, που σε 300 δισεκατομμύρια € είναι μεγαλύτερο από την οικονομία της χώρας, με ορισμένες εκτιμήσεις προβλέπουν ότι θα φθάσει τα 120 τοις εκατό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 2010. Το έλλειμμα της χώρας ξεοδεύει περισσότερο από ότι χρειάζεται και ανέρχεται σε 12,7%.

Το πρόβλημα του ελλείμματος του ελληνικού δημοσίου στις τράπεζες του εσωτερικού και εξωτερικού είναι κυρίως πολιτικό. Έχει να κάνει με την κακοδιαχείριση του δημόσιου χρήματος, τις πελατειακές σχέσεις της κυβέρνησης. Ποτέ δεν μάθαμε για τις πραγματικές αιτίες που προκαλούν την ανοδική του πορεία τους χρέους της Ελλάδος. Η αλήθεια για τις πραγματικές αιτίες της υπερχρέωσης του ελληνικού δημοσίου, έχει να κάνει με τις πολιτικές των δύο μεγάλων κομμάτων που εναλλάσσονται στην κυβερνητική εξουσία, όχι μόνο τα τελευταία 16 χρόνια αλλά από την ημέρα που η Ελλάδα απελευθερώθηκε από τους Τούρκους.

Το ελληνικό δημόσιο, ακόμη πληρώνει τόκους και χρεολύσια για δάνεια που είχαν συναφθεί το 1881 και μετά. Το πρόβλημα των αυξανόμενων κρατικών ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους, είναι κυρίως πολιτικό. Οι πραγματικές αιτίες αύξησης του δημόσιου χρέους, δεν έχουν να κάνουν με τους δήθεν υψηλούς μισθούς και συντάξεις, των δημόσιων υπαλλήλων, των συντάξεων ή με την δήθεν απλόχερη πολιτική κοινωνικών παροχών στα πλατιά λαϊκά στρώματα, αλλά:

1. Με τους τοκογλυφικούς όρους, που σύναπταν τα δάνεια οι κυβερνώντες για λογαριασμό του ελληνικού δημοσίου τόσο από το εσωτερικό, όσο και από το εξωτερικό.
2. Με την πολιτική των κυβερνώντων απέναντι στους κάθε είδους επιχειρηματίες, που όχι μόνο φοροδιαφεύγουν(δηλαδή δε δηλώνουν τα πραγματικά εισοδήματα των επιχειρήσεών τους και των οικογενειών τους)αλλά και επιδίδονται σε φοροκλοπή (δηλαδή δεν αποδίδουν στα ταμεία του κράτους το φόρο μισθωτών υπηρεσιών, το ΦΠΑ και άλλους φόρους που παρακρατούν από τους μισθωτούς ή προεισπράττουν από τους καταναλωτές). Και η φοροδιαφυγή και η φοροκλοπή θεωρείται υπεξαίρεση δημόσιου χρήματος, που διώκεται ποινικά, κανείς μεγαλοεπιχειρηματίας δεν βρέθηκε στην φυλακή.

3. Με την ανοχή των κυβερνώντων απέναντι στους κάθε είδους επιχειρήσεις, που όχι μόνο δεν αποδίδουν στα ασφαλιστικά ταμεία που τους αναλογούν, αλλά δεν πληρώνουν ούτε τις ασφαλιστικές εισφορές που παρακρατούν από τους ίδιους τους μισθωτούς. Η εισφοροδιαφυγή στην Ελλάδα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό, στις ρυθμίσεις ή και διαγραφές που θεσπίζουν οι κυβερνώντες, με συνέπεια να βουλιάζουν τα ασφαλιστικά ταμεία και να επιβραβεύονται εκείνοι που θησαυρίζουν από την εισφοροδιαφυγή.
4. Στην κακοδιαχείριση του δημοσίου χρήματος καθώς και των δανείων που συνάπτουν από το εσωτερικό ή το εξωτερικό στο όνομα της κάλυψης των αναγκών του δημοσίου. Η διαχείριση του δημοσίου χρήματος, γίνεται με βάση την ακόλουθη λογική: Όταν το δημόσιο αγοράζει προϊόντα και υπηρεσίες από ιδιώτες μεγαλοεπιχειρηματίες τα αγοράζει ακριβά.

Αποτελεί κοινό μυστικό, ότι πολλές φορές μέχρι σήμερα οι κυβερνώντες στην προσπάθεια τους να κερδίσουν τις εκλογές έκαναν κοινωνική πολιτική με δανεικά. Υπέγραψαν για λογαριασμό του δημοσίου συμβάσεις δανείων, με τράπεζες του εσωτερικού ή του εξωτερικού, για να καλύψουν το κόστος των προσλήψεων ή για να κάνουν κάποιες κοινωνικές παροχές.

2.7 ΠΤΩΧΕΥΣΑΝ 200 ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Εκρηκτική είναι πλέον η κατάσταση στην αγορά, καθώς αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς ο αριθμός των εταιρειών που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους και κατεβάζουν ρολά. Το κλίμα ανασφάλειας επιτείνει το γεγονός πως μέρα με την μέρα μεγαλώνει η λίστα των εταιρειών που πτώχευσαν. Υπολογίζεται πως 200 εταιρείες κήρυξαν πτώχευση.

Ακολουθεί ο παρακάτω πίνακας με κάποιες εταιρείες οι οποίες πτώχευσαν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΟΣΑ (σε εκατ. Ευρώ)
Θεμελιοδομή	170
Ατλάντικ	45
Εδραση	110
Αττικατ	289
Ελληνικές Ιχθυοκαλλιέργειες	100
Altec	69
Ridenco	48
Μεσοχωρίτης	11

2.8 ΠΛΗΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Η διόγκωση του αριθμού του προσωπικού και των αμοιβών στον δημόσιο τομέα, χωρίς αντίκρισμα στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο.
2. Η υπερβολική αύξηση των δαπανών για συντάξεις, χωρίς αυτό να συνοδεύεται από αύξηση της συνταξιοδοτικής αποταμίευσης.
3. Η υπερβολική αύξηση της φοροδιαφυγής και της εισφοροδιαφυγής που υποσκάπτει την κοινωνική συνοχή.

2.9 ΣΕΝΑΡΙΑ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΣ

Υπάρχουν 5 σενάρια:

1. Αποδείξεις που αξιοποιούνται μέχρι σήμερα και θα συνεχίσουν να ισχύουν. Με τις αποδείξεις που αναφέρονται σε αυτήν την κατηγορία, ο φορολογούμενος μπορούσε μέχρι σήμερα να εξασφαλίσει έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα έως 40% επί του ποσού που θα

συγκέντρωνε και με ανώτατο όριο τις 8.000 ευρώ. Οι αποδείξεις θα αξιοποιούνται για την κάλυψη του αφορολογήτου. Άρα όσοι συνέλεξαν μέχρι σήμερα τις αποδείξεις που αναφέρονται θα χάσουν ούτως ή άλλως. Απλώς θα χάσουν περισσότερα αν δεν συλλέξουν τις αποδείξεις για :

- Δεξιώσεις γάμων –βαφτίσεων.
- Κέντρα διασκέδασης.
- Εστιατόρια, ταβέρνες και ψαροταβέρνες.
- Πιτσαρίες, ψητοπωλεία.
- Μεζεδοπωλεία, ουζερί.
- Σχολές χορού.
- Κολυμβητήρια.
- Κομμωτήρια.
- Διαιτολόγους.
- Διατροφολόγους.
- Υδραυλικούς.
- Ηλεκτρολόγους.

2. Αποδείξεις που δεν αξιοποιούνται μέχρι σήμερα αλλά θα αξιοποιούνται από εδώ και στο εξής. Οι αποδείξεις που αναφέρονται παρακάτω θα συμπεριληφθούν πρώτη φορά στις φορολογικές δηλώσεις. Θα χρησιμοποιηθούν δηλαδή για την κάλυψη του αφορολογήτου ορίου. Αν κάποιος προσκομίσει περισσότερες από όσες του έχουν ζητηθεί τότε μπορεί να εξασφαλίσει φορολογική έκπτωση ίση με το 10% επί του ποσού των αποδείξεων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν αποδείξεις από:

- Φαστ φουντ.
- Σουπερμάρκετ.
- Εμπορικά καταστήματα.
- Τσιγάρα.
- Τρόφιμα-ποτά.
- Πλοία.
- Ξενοδοχεία

- Φάρμακα.
- Βενζίνες.
- Τύπο-βιβλία

3. Αποδείξεις που δεν θα αξιοποιούνται: Οι δαπάνες της συγκεκριμένης κατηγορίας δεν θα αξιοποιούνται πουθενά.

Στην συγκεκριμένη κατηγορία ανήκουν:

- Εισιτήρια πλοίων, λεωφορείων κλπ.
- Λογαριασμοί ΔΕΗ.
- Λογαριασμοί κινητών.
- Λογαριασμοί ΕΥΔΑΠ.
- Ασφάλειες αυτοκινήτων.

4. Αποδείξεις τεκμηρίων. Εμφανίζονται στην φορολογική δήλωση γιατί αποτελούν τεκμήριο, αλλά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση του αφορολογήτου. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οι δαπάνες για :

- Αγορά αυτοκινήτων, μοτοσικλετιστών.
- Αγορά αγαθών αξιών άνω των 5000 ευρώ.
- Αποπληρωμή δανείων.
- Δίδακτρα(ιδιωτικά σχολεία)

5. Αποδείξεις που ούτως ή άλλως εξασφαλίζουν φορολογική έκπτωση. Οι αποδείξεις σε γιατρούς και δικηγόρους, όλες οι ιατρικές δαπάνες σε νοσοκομεία, τα ενοίκια κύριας κατοικίας αλλά και τα ενοίκια των παιδιών που σπουδάζουν, τα φροντιστήρια, τα ιδιαίτερα μαθήματα κλπ. Αυτό βέβαια σημαίνει ότι όλα αυτά τα ποσά δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη του αφορολογήτου.

2.10 ΤΙ ΕΦΤΑΙΞΕ ΟΜΩΣ ΓΙΑ ΟΛΑ ΑΥΤΑ; ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΩΣ ΕΔΩ; ΤΑ ΑΙΤΙΑ

Τα αίτια είναι:

1. **Πλήρης απελευθέρωση των αγορών**, σημαίνει ότι η κρίση οφείλεται στην απληστία των επενδυτών, οι οποίοι αφού εκμεταλλεύθηκαν κάθε άλλη προσοδοφόρα πηγή, θέλησαν να εκμεταλλευθούν και τα ασθενέστερα εισοδήματα, πείθοντας τους ανθρώπους πράγμα καθόλου δύσκολο, άλλωστε να αγοράζουν ακριβά προϊόντα, κυρίως πολυτελείς κατοικίες κ.α., με δανεισμό και στην συνέχεια εκμεταλλεύονταν οι ίδιοι περαιτέρω με διάφορες έξυπνες εφευρέσεις τα δάνεια αυτά, αποκτώντας χρήματα από το πουθενά.
2. **Η υπερβολική αγωνία των δυτικών να εξασφαλίζουν το μέλλον από κάθε υποτιθέμενο κίνδυνο**, συνάπτοντας συμβόλαια ασφαλειών και για τους πιο απίθανους κινδύνους, δημιουργώντας μια ασφαλή εικονική πραγματικότητα, αντικαθιστώντας ή και βελτιώνοντας την θεία πρόνοια.
3. **Ο άκρατος ανταγωνισμός και η υπερβολική κερδοσκοπία**, η απληστία, η δίψα για περισσότερο κέρδος χωρίς κόπο και αντίκρισμα, η έλλειψη υπευθυνότητας, η προβολή μιας εικονικής πραγματικότητας χωρίς περιορισμούς.
4. **Η εκμετάλλευση μέσω των δανείων και τόκων** φαίνεται ότι είναι τα βαθύτερα αίτια της ανατροπής ενός ακόμη σάπιου οικοδομήματος της τετράγωνης κατά τα λόγια, λογικής του σύγχρονου ανθρώπου.

2.11 ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Ο συντονισμός των μέτρων στήριξης και μεταρρύθμισης των χρηματοπιστωτικών αγορών δεν επαρκεί για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της κρίσης στην πραγματική οικονομία. Χρειάζονται πολλά περισσότερα. Δεν αρκεί να διορθώσουμε τις αδυναμίες που προκάλεσαν αρχικά την κρίση. Χρειάζονται πολιτικές για να αντιμετωπίσουμε τις συνέπειες της κρίσης. Κατάλληλες κοινωνικές πολιτικές για να απορροφηθούν οι επιπτώσεις της κρίσης στους φτωχούς και τους ανέργους, κατάλληλες πολιτικές για να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ιδίως, τώρα, που προβλέπεται ότι η ευρωπαϊκή οικονομία το 2009 θα παραμείνει στάσιμη, αν δεν εισέλθει σε ύφεση. Η ανεργία αναμένεται να αυξηθεί. Το μόνο θετικό σημείο είναι ότι ο πληθωρισμός μειώνεται, αλλά και πάλι αυτό οφείλεται στην εξασθένηση της ζήτησης.

2.12 ΑΥΞΗΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΟΥ 2010

Στο 11,8% αυξήθηκε το ποσοστό της ανεργίας στην χώρα μας, από 8,9% που ήταν το 2009. Η ανεργία επέστρεψε στο επίπεδο του 1999, όταν ήταν 11,9%. Ο αριθμός των ανέργων ανέρχεται φέτος σε 594.032 άτομα και αυξήθηκε κατά 151.469 άτομα μέσα σε ένα έτος, καταδεικνύοντας τις επιπτώσεις της ύφεσης στην οικονομία.

Γεγονός είναι και το ότι το ποσοστό των νέων ανέργων δηλαδή όσων εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας αναζητώντας απασχόληση, ανέρχεται στο 24% του συνόλου των ανέργων, ενώ οι μακροχρόνια άνεργοι(αυτοί που αναζητούν εργασία από 12 μήνες και άνω, ανεξάρτητα εάν είναι νέοι ή παλαιοί άνεργοι)αποτελούν αντίστοιχα περίπου το 45%.

Από την ανάλυση των στοιχείων της έρευνας εργατικού δυναμικού της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής προκύπτουν ότι:

- Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών είναι σημαντικά υψηλότερο από εκείνο των ανδρών (15% οι γυναίκες, 9% άνδρες).
- Ηλικιακά, το υψηλότερο ποσοστό παρατηρείται στους νέους ηλικίας 15-29 ετών(22%) και για τις νέες γυναίκες το αντίστοιχο ποσοστό ανέρχεται σε 28%.

- Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης, το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται σε όσους δεν έχουν πάει καθόλου σχολείο (21% στους άνδρες και 17% στις γυναίκες), στους απόφοιτους ΑΤΕΙ (10% στους άνδρες και 19% στις γυναίκες) και σε όσους έχουν ολοκληρώσει κάποιες τάξεις του δημοτικού (13,5% στους άνδρες και 14,9% στις γυναίκες). Το χαμηλότερο ποσοστό παρατηρείται σε όσους έχουν διδακτορικό ή μεταπτυχιακό (5,8% στους άνδρες και 9,4% στις γυναίκες) και στους πτυχιούχους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (6,2% στους άνδρες και 10% στις γυναίκες).
- Το ποσοστό ανεργίας των ατόμων με ξένη υπηκοότητα, είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των Ελλήνων υπηκόων.

2.13 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

- 1. Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ:** η οποία έχει φτάσει σε διψήφιο αριθμό ενώ ανάμεσα στους νέου το ποσοστό των ανέργων ανέρχεται στο 25%. Στοιχεία των τελευταίων μηνών δείχνουν την ύπαρξη μιας διαρθρωτικής αδυναμίας της ελληνικής οικονομίας να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας εντείνοντας την ανησυχία για το φαινόμενο.
- 2. ΜΕΙΩΣΗ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ:** Το εμπόριο –χονδρικό και λιανικό- κατέχει μερίδιο 14,3% του συνόλου της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας παραγωγής, ενώ στο λιανεμπόριο απασχολείται περίπου το 17% του συνόλου των εργαζομένων της χώρας με ένα μεγάλο ποσοστό αυτών να πρόκειται για αυτοαπασχολούμενους.
- 3. ΜΕΓΕΘΥΝΕΙ ΤΗΝ ΥΦΕΣΗ Η ΦΟΡΟΕΠΙΔΡΟΜΗ:**
Εκτιμείται ότι τα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης θα οδηγήσουν με μαθηματική βεβαιότητα σε επιδείνωση της ύφεσης με δραματικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Με δεδομένο ότι το 2009 δημιουργούνται συνθήκες επιβράδυνσης της ελληνικής οικονομίας με αύξηση του ΑΕΠ μόνο κατά 2% έρχεται ο προϋπολογισμός του 2009 να επιδεινώσει αυτή την υφεσιακή πορεία, καθώς προβλέπει σημαντική μείωση των δημοσίων επενδύσεων και σημαντική αύξηση της φορολογίας.

4. 60.000 ΑΝΕΡΓΟΙ: Αν ο ρυθμός ανάπτυξης περιοριστεί στο 2% η αύξηση της ανεργίας θα αντιστοιχεί σε 40.000 θέσεις εργασίας. Αν πέσει στο 1% η απώλεια θέσεων εργασίας θα φθάσει τις 80.000 θέσεις, ενώ μια μέση και ήπια πρόβλεψη κάνει λόγο για τουλάχιστον 50.000 – 60.000 θέσεις εργασίας.

5. ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΝΟ 1 ΣΤΗ ΛΙΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Η έρευνα καταδεικνύει ότι η δωροδοκία και η διαφθορά είναι το κυρίαρχο πρόβλημα στην ελληνική αγορά. Συγκεκριμένα:

- Σύμφωνα με το 50% των ερωτηθέντων που δήλωσαν ότι έχουν πληγεί από οικονομικό έγκλημα, το σοβαρότερο, αλλά και συχνότερα εμφανιζόμενο περιστατικό, που αντιμετώπισαν ήταν δωροδοκία και διαφθορά. Μερικές μορφές οικονομικού εγκλήματος που αναφέρθηκαν ήταν το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και η φορολογική αδιαφάνεια, η οποία είναι σημαντικό πρόβλημα.
- Σε αντίθεση με την Ελλάδα, στη Δυτική Ευρώπη και στο σύνολο των χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα, η δωροδοκία και η διαφθορά ήταν τα σοβαρότερα περιστατικά του οικονομικού εγκλήματος. Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος παρόλο που κατέχει σημαντική θέση, είχε το χαμηλότερο ποσοστό από την Ελλάδα.
- Η δωροδοκία και η διαφθορά, είναι στην κορυφή της λίστας των μορφών οικονομικού εγκλήματος που οι Έλληνες επιχειρηματίες περιμένουν ότι θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον. Το ίδιο ισχύει και για το σύνολο των συμμετεχόντων διεθνώς, σε πολύ χαμηλότερο όμως ποσοστό.

6. ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ:

Μία από τις σημαντικότερες έρευνες αφορά στις πρακτικές για την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος. Δυστυχώς, η εικόνα που δίνει η Ελλάδα δεν είναι θετική. Συγκεκριμένα, σχεδόν το 60% των ερωτηθέντων θεωρεί τις νομικές και κανονιστικές αρχές αναποτελεσματικές ή όχι πολύ αποτελεσματικές.

2.14 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι οικονομικές κρίσεις έχουν άμεσες επιπτώσεις όχι μόνο στους οικονομικούς δείκτες αλλά προπάντων στην κοινωνία. Οι κοινωνικές συνέπειες είναι:

1. Αφήνει παραγωγικές δυνάμεις ανενεργές αλλά και σε κάποιο βαθμό τις καταστρέφει, δηλαδή, η παραγωγή μειώνεται.
2. Αυξάνει την αβεβαιότητα δηλαδή, δεν υπάρχει σιγουριά για επιτυχία παραγωγικών κινήσεων.
3. Αναδιανέμει το εισόδημα όχι αναγκαστικά υπέρ των πλουσίων , δηλαδή, ακόμη και στα πλούσια στρώματα υπάρχει αναταραχή.
4. Παράγει φτώχεια και ενισχύει την ανισότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΟΥ ΔΝΤ ΣΑΝ ΛΥΣΗ ΣΤΗΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΟ ΔΝΤ

Τι έγινε στο έκτακτο συμβούλιο κορυφής; Τι ακριβώς αποφασίστηκε; Ποια είναι τα νέα δεδομένα; Τι πρόκειται να γίνει; Αυτά είναι τα ερωτήματα που απασχολούν όλους. Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, να τα διευρύνουμε και να τα ερμηνεύσουμε. Όπως πάντα, θα κινηθούμε πέρα από επίσημες δηλώσεις και ανακοινωθέντα. Θα πούμε την αλήθεια γυμνή. Και θα είμαστε κυνικοί όσο κι αν αυτό δεν αρέσει στους περισσότερους και πιθανώς δεν ταιριάζει στον ψυχισμό και τις προσωπικές μας απόψεις.

Οφείλουμε όμως τούτες τις ώρες τις τόσο τραγικά δύσκολες για του πολίτες, τη χώρα και το έθνος να είμαστε ωμοί όπως το νυστέρι ενός χειρουργού.

Έχουμε, λοιπόν και λέμε: Πρώτον, το κλίμα ήταν ιδιαίτερα βαρύ και δυσμενές για τον πρωθυπουργό και την χώρα. Οι πιέσεις που του ασκήθηκαν ήταν πολλές και έντονες. Οι εταίροι μας δεν πιστεύουν ότι η Ελλάδα θα καταφέρει να εφαρμόσει το πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης (ΠΣΑ) που κατέθεσε. Θεωρούν ότι χρειάζονται κι άλλα μέτρα. Πιο σκληρά και επώδυνα. Δεν είναι διατεθειμένοι να θέσουν σε κίνδυνο το ευρώ και την Ευρωζώνη.

Ταυτόχρονα, δεν θέλουν να προσφύγει από μόνη της η Ελλάδα στο νομισματικό ταμείο (ΔΝΤ). Θα είναι πλήγμα για την ευρωπαϊκή αρχιτεκτονική και την υπόσταση της ευρωζώνης.

3.2 ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΟ ΔΝΤ

Οι μετεκλογικές διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης ότι η Ελλάς μπορεί να αντιμετωπίσει την τεχνητή οικονομική κρίση η οποία μαστίζει όλο τον πλανήτη, διαψεύστηκαν παταγωδώς. Εδώ και δύο μήνες η χώρα μας βγήκε ως έκτακτης στους διεθνείς οργανισμούς και ζητεί ελεημοσύνη. Οι μελλοντικές εξελίξεις είναι αβέβαιες, κάθε τόσο και λιγάκι ακούμε κάτι διαφορετικό από την tv.

Το ΔΝΤ μπήκε για τα καλά στη ζωή μας και τα μέτρα που θα μας ζητήσει είναι λίγο-πολύ γνωστά: Μειώσεις μισθών, αυξήσεις φόρων, ρύθμιση ασφαλιστικού, μειώσεις θέσεων εργασίας στο Δημόσιο. Η ίδια «συνταγή» λιτότητας που έχει

εφαρμοσθεί και σε όλες τις χώρες στις οποίες παρενέβη ο διεθνής οργανισμός για να τις στηρίξει σε κρίσιμες στιγμές, προσφέροντας δάνεια με χαμηλά επιτόκια αλλά και με σκληρούς όρους.

Οι παρεμβάσεις του ΔΝΤ τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν υποστεί έντονη κριτική, όχι μόνο για την κοινωνικά άδικη στόχευση προς τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους ως υπευθύνων να πληρώσουν την οικοδόμηση εμπιστοσύνης των αγορών στην αποπληρωμή του χρέους, αλλά επίσης και για την αμφίβολη αποτελεσματικότητά τους. Ας δούμε, λοιπόν, ποιος είναι αυτός ο οργανισμός, πώς λειτουργεί, πώς χρηματοδοτείται και τι μέτρα επέβαλε σε ορισμένες από τις χώρες που χρειάστηκαν τη βοήθειά του, εστιάζοντας κυρίως σ' εκείνες που προσέφυγαν στο ΔΝΤ μετά την πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση.

1. Τι είναι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο;

Το διεθνές νομισματικό ταμείο (ΔΝΤ) είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος επιβλέπει το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρακολουθώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα ισοζύγια πληρωμών και προσφέροντας οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν του ζητηθεί.

Δημιουργήθηκε με σκοπό να εποπτεύει το σύστημα σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών που είχε θεσπιστεί με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και το οποίο είχε ως στόχο την αποφυγή της ανταγωνιστικής υποτίμησης των νομισμάτων, όπως αυτή που οδήγησε στους εμπορικούς πολέμους κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου. Με την κατάρρευση του συστήματος σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών τη δεκαετία του 1970, το ΔΝΤ έμεινε σχεδόν χωρίς σκοπό. Ο ρόλος του έγινε ξανά σημαντικός τη δεκαετία του 1980, όταν υπήρξε ο βασικός διεθνής φορέας για την αντιμετώπιση της κρίσης του εξωτερικού χρέους (1982: Ο χρόνος εμπλοκής του ΔΝΤ στο Μεξικό).

Το ΔΝΤ ιδρύθηκε επισήμως στις 27 Δεκεμβρίου του 1945 στην Ουάσινγκτον, κατόπιν συνομολόγησης 39 χωρών. Έδρα του Οργανισμού ορίστηκε η Ουάσινγκτον ως πρωτεύουσα της χώρας με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής.

2. Ποια είναι τα μέλη του; Μέλη του ΔΝΤ γίνονται δεκτά μόνο ελεύθερες και

κυρίαρχες χώρες. Ο αριθμός των χωρών-μελών του σήμερα είναι 186, με τελευταίο μέλος να προστίθεται το Κόσσοβο. Οποιαδήποτε χώρα μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος του ΔΝΤ. Η αίτηση θα εξεταστεί πρώτα από το εκτελεστικό συμβούλιο του ΔΝΤ, το οποίο θα υποβάλει έκθεση στο διοικητικό συμβούλιο του ΔΝΤ με εισηγήσεις. Οι εισηγήσεις αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο υποψήφιο μέλος, τον τρόπο πληρωμής της συνδρομής και άλλους όρους και προϋποθέσεις για ένταξη.

Το μερίδιο ενός μέλους του ΔΝΤ καθορίζει τη συνδρομή που πρέπει να πληρώνει, το βάρος της ψήφου του, την πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις από το ΔΝΤ και το μερίδιό του σε Special Drawing Rights (Ειδικά Τραβηχτικά Δικαιώματα).

3. Πώς χρηματοδοτείται;

Το ΔΝΤ χρηματοδοτείται από τα κράτη-μέλη του οργανισμού ανάλογα με το μερίδιο που υπολογίζεται ότι έχουν στην παγκόσμια οικονομία. Με βάση το ποσοστό χρηματοδότησης, κάθε κράτος έχει και το αντίστοιχο μερίδιο σε ψήφους. Για την Ελλάδα αντιστοιχεί το 0,38% του συνολικού προϋπολογισμού του ΔΝΤ (περίπου 1 δισ. ευρώ), για την ΕΕ συνολικά περίπου το 30%, για τις ΗΠΑ το 17,09%, ενώ η Κίνα έχει το 3,72%. Βάσει των συμφωνιών που διέπουν το ΔΝΤ, κάθε χώρα μπορεί να δανειστεί ετησίως το 200% των ποσών που συνεισφέρει και 600% συνολικά - σε εξαιρετικές περιπτώσεις αυτό μπορεί να παραβιαστεί, όπως στην περίοδο της πρόσφατης παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Δεδομένου ότι το βάρος της ψήφου στο εκτελεστικό συμβούλιο καθορίζεται από την οικονομική συνεισφορά κάθε χώρας-μέλους, το ΔΝΤ ελέγχεται ως επί το πλείστον από τις μεγάλες δυνάμεις της Δύσης.

Βάσει άγραφου νόμου, ο διοικητής του ΔΝΤ είναι πάντοτε από την Ευρώπη και ο πρόεδρος της παγκόσμιας τράπεζας από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι εκτελεστικοί διευθυντές, οι οποίοι εγκρίνουν τον διοικητή, ψηφίζονται από τους υπουργούς οικονομικών των χωρών που εκπροσωπούν. Ο δεύτερος της τάξης στην ιεραρχία του ΔΝΤ είναι παραδοσιακά Αμερικανός.

4. Τι βοήθεια προσφέρει το ΔΝΤ;

Η βασική αποστολή του ΔΝΤ σήμερα, πλέον, είναι να παρέχει οικονομική βοήθεια σε χώρες που βρίσκονται σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση. Χώρες-μέλη που έχουν πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών μπορούν να ζητήσουν δάνεια ή και διαχείριση της εθνικής τους οικονομίας. Σε ανταπόδοση, από τις χώρες αυτές απαιτείται να προωθήσουν οικονομικές μεταρρυθμίσεις, συνήθως πολιτικές, αυστηρού δημοσιονομικού ελέγχου - μέτρα που είναι γνωστά ως συνταγές του ΔΝΤ και τα οποία επικρίνονται από πολλούς ότι οδηγούν σε ύφεση.

Το ΔΝΤ δανείζει μέσω διαφόρων τυποποιημένων προγραμμάτων, εφόσον εκδηλωθεί το ενδιαφέρον από την υποψήφια χώρα. Το πιο διαδεδομένο πρόγραμμα είναι οι συμφωνίες υποστήριξης. Τέτοιου είδους συμφωνίες έχουν διάρκεια συνήθως ενός ή δύο ετών, αλλά μπορεί να επεκταθούν και σε τρία χρόνια, ενώ η αποπληρωμή γίνεται σε διάστημα τριών έως πέντε ετών, με χαμηλά επιτόκια (γύρω στο 1,5%, συν όποιο πριμ συμφωνηθεί έως 2%).

Το σημαντικότερο στοιχείο αυτών των συμφωνιών είναι ότι η εκταμίευση του δανείου γίνεται τμηματικά επιτυγχάνονται οι οικονομικοί στόχοι που έχουν συμφωνηθεί με βάση τις τακτικές εκθέσεις (τρίμηνες ή εξάμηνες) από ειδικό κλιμάκιο του ΔΝΤ το οποίο εδρεύει στη χώρα η οποία δανείζεται.

5. Ποιο ρόλο παίζει;

Το ΔΝΤ αποκτά τον άμεσο και έμμεσο έλεγχο των οικονομιών των κρατών στα οποία εμπλέκεται, ώστε να συνεχίσει να εκταμιεύει κανονικά τα δάνεια τα οποία έχουν συμφωνηθεί. Αποτελεί, με αυτό τον τρόπο, για το χρηματοπιστωτικό σύστημα ένα κέντρο συλλογής και παροχής πληροφοριών, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα να εκπέμπει σήματα προς τις αγορές χρήματος για το αν μία χώρα ακολουθεί ορθές ή όχι πολιτικές. Παρέχοντας βραχυπρόθεσμη ρευστότητα, το ΔΝΤ εγγυάται, μέσω των οικονομικών προγραμμάτων που συμφωνούνται, την επιστροφή της χώρας στις αγορές χρήματος. Μπορεί να παίζει τον ρόλο ενός συντονιστή του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος και των πολιτικών που ασκούνται, παρέχοντας κατάλληλες τεχνικές συμβουλές για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται. Αναδεικνύεται δηλαδή σε ένα σημαντικό διεθνή θεσμό επιτήρησης των οικονομικών πολιτικών, ο οποίος έχει μία σχετική ισχύ να επιβάλλει, κάτω από κατάλληλες συνθήκες, την πειθαρχηση των οικονομιών των χωρών σε ένα μοντέλο.

6. Πώς χειρίσθηκε το ΔΝΤ την κρίση στην Αργεντινή;

Πριν από μία δεκαετία και υπό την απειλή χρεοκοπίας, η Αργεντινή εξασφάλισε δάνειο 40 δισ. δολαρίων από το ΔΝΤ. Η διαχείριση της κρίσης εκ μέρους του οργανισμού θεωρήθηκε αποτυχημένη, κυρίως γιατί επέβαλε τους ίδιους όρους λιτότητας που είχαν χρησιμοποιηθεί και κατά την ασιατική κρίση του '97. Το 2001 η χώρα, αδυνατώντας να εξυπηρετήσει χρέος 95 δισ. δολ., δεν απέφυγε τη χρεοκοπία και το τραπεζικό της σύστημα κατέρρευσε. Ακολούθησαν τρία χρόνια επώδυνης οικονομικής συρρίκνωσης και πολιτικής κρίσης. Με την αποπληρωμή μεγάλου μέρους των δανείων, το 2006, η Αργεντινή έκανε το πρώτο βήμα για την ανάκτηση της οικονομικής της ανεξαρτησίας.

7. Πώς χειρίζεται την κρίση στην Ισλανδία ο οργανισμός;

Η Ισλανδία ήταν η πρώτη βιομηχανική χώρα που χρειάστηκε τη διάσωση του ΔΝΤ από τη συμφωνία της Βρετανίας (το 1976) όταν βρέθηκε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης κατά την πρόσφατη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Υπό την απειλή χρεοκοπίας, η Ισλανδία έκλεισε συμφωνία με το ΔΝΤ για ένα συνολικό «πακέτο» βοήθειας 10 δισ. δολαρίων. Ο οργανισμός, όμως, καθυστερεί την εκταμίευση της νέας δόσης των 2,6 δισ. δολαρίων σε μία «εκβιαστική» κίνηση που στοχεύει να πιέσει τη χώρα να αποζημιώσει τη Βρετανία και την Ολλανδία για τα χρήματα που έχασαν οι πολίτες τους στις ισλανδικές τράπεζες. Παράλληλα, επιβάλλει σκληρούς όρους, όπως μείωση κατά 10% των δαπανών όλων των υπουργείων και αύξηση των επιτοκίων. Οι Ισλανδοί, πάντως, είναι οι πρώτοι που αποφάσισαν να αντισταθούν σθεναρά στους διεθνείς πιστωτές. Ο Ισλανδός πρόεδρος, υπό την πίεση της κοινής γνώμης, αποφάσισε να μπλοκάρει το λεγόμενο νομοσχέδιο «Icrowave», που προέβλεπε την αποζημίωση με περισσότερα από 5 δισ. δολάρια των ζημιωμένων Βρετανών και Ολλανδών καταθετών και εν συνεχεία με δημοψήφισμα οι πολίτες της χώρας ήρθαν να... επισφραγίσουν το «όχι», έχοντας ήδη πληρώσει με πρωτοφανή λιτότητα τις επιπτώσεις της κρίσης. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι η πρώτη χώρα που έσπευσε να συμπαρασταθεί στην Ισλανδία, ήταν η ευρισκόμενη σε ανάλογη οικτρή δημοσιονομική θέση Λετονία.

8. Ποια είναι η «συνταγή» του ΔΝΤ για τη Λετονία; Η Λετονία συμφώνησε στα τέλη του 2008 να δανειστεί 7,5 δισ. ευρώ από το ΔΝΤ, την ΕΕ, τη Σουηδία και άλλες χώρες, υπό τον όρο να διατηρήσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα στο 10% του ΑΕΠ το 2009 και να το μειώσει στο 8,5% του ΑΕΠ το 2010. Ο απώτερος στόχος είναι να έχει μειωθεί στο 3% έως το 2012. Η χώρα έχει πάρει τα πιο σκληρά μέχρι στιγμής μέτρα, με μειώσεις μισθών κατά 20% στο δημόσιο και συντάξεων κατά 10% και με απολύσεις 6.000 δημοσίων υπαλλήλων. Η παρέμβαση του ΔΝΤ στη χώρα συνδέεται με μία πτώση της οικονομικής δραστηριότητας κατά 18% σε ένα χρόνο. Από μόνο του το μέγεθος συνιστά μέγιστη πολιτική αποτυχία, χωρίς να αναφέρουμε την αύξηση της ανεργίας από 6,2% το 2007 σε 22% τον Δεκέμβρη του 2009. Λετονικό δικαστήριο έκρινε πρόσφατα αντισυνταγματικές τις περικοπές στις συντάξεις, αναγκάζοντας την κυβέρνηση να βρει επιπλέον 140 εκατ. ευρώ για να καταβάλει πλήρως τις συντάξεις. Τη Λετονία κυβερνά πεντακομματικός συνασπισμός, η συνοχή του οποίου απειλείται από τις κοινωνικές επιπτώσεις των σκληρών μέτρων που έχουν επιβάλει ΔΝΤ και ΕΕ. Επιπλέον, το νόμισμα της χώρας, το λατ, έχει συνδεθεί με το ευρώ και πιθανή υποτίμησή του για να μπορέσει να αντιμετωπιστεί η κρίση ενδέχεται να προκαλέσει ευρύτερες επιπτώσεις στις αγορές.

9. Σε ποια θέση βρίσκεται η Ουκρανία; Η Ουκρανία, εν μέσω προβλημάτων ρευστότητας λόγω της κρίσης του 2008, πήρε δάνειο 16,5 δισ. δολαρίων από το ΔΝΤ. Όμως, οι απαιτήσεις του ΔΝΤ για περικοπές δαπανών, πωλήσεις τραπεζών και ενίσχυση του χρηματοοικονομικού συστήματος ενέτειναν την πολιτική κρίση της χώρας και στο «πάγωμα» της συνεργασίας με το ΔΝΤ τον περασμένο Νοέμβριο. Το 2010 η Ουκρανία πρόκειται να πάρει την τέταρτη δόση 3,8 δισ. δολαρίων από τη βοήθεια του ΔΝΤ.

10. Τι όρους έθεσε το ΔΝΤ στη Ρουμανία; Οι όροι λιτότητας που επέβαλε το ΔΝΤ για το δάνειο των 20 δισ. ευρώ το 2009, έριξαν την κυβέρνηση της Ρουμανίας, προκαλώντας την αναστολή της εκταμίευσης των δόσεων. Η ροή της χρηματοδότησης φαίνεται να αποκαθίσταται, καθώς η νέα κυβέρνηση ενέκρινε μέτρα όπως η σύνδεση των συντάξεων με τον πληθωρισμό, έναντι του μέσου όρου των μισθών. Ένας από τους βασικούς όρους για το ξεμπλοκάρισμα της δόσης είναι οι περικοπές στον προϋπολογισμό του 2010, οι οποίες προβλέπεται να εξασφαλιστούν με τη μείωση κατά 100.000 των θέσεων εργασίας στο Δημόσιο.

11. Ποια μέτρα επέβαλε στην Ουγγαρία το ΔΝΤ; Η αύξηση των επιτοκίων, η κατάργηση του 13ου μισθού στο δημόσιο, η μείωση της 13ης σύνταξης και η περικοπή των δαπανών των υπουργείων ήταν μερικοί από τους όρους που έθεσε το ΔΝΤ για το δάνειο των 25 δισ. δολαρίων.

12. Ποια είναι τα αποτελέσματα της εμπλοκής του ΔΝΤ στην Τουρκία; Η Τουρκία αποτελεί τακτικό πελάτη του διεθνούς νομισματικού ταμείου, καθώς έχει λάβει κατ' επανάληψη δάνεια. Μερικά παραδείγματα αποτελούν τα 4 δισ. δολάρια του 1999, τα 7,5 δισ. δολάρια του 2000 και το 3ετές πρόγραμμα των 10 δισ. δολαρίων που συμφωνήθηκε το 2004. Το ΔΝΤ θεωρεί ότι η εμπλοκή του στην οικονομία της Τουρκίας έχει στεφθεί από επιτυχία, όμως, εξαιτίας των αυστηρών όρων που θέτει, αποτελεί κόκκινο πανί για τους Τούρκους, με αποτέλεσμα οι διαδηλώσεις διαμαρτυρίας κατά του οργανισμού να αποτελούν συχνό φαινόμενο. Έτσι, ο Τούρκος πρωθυπουργός απέφυγε με κάθε τρόπο κατά τη διάρκεια της τελευταίας οικονομικής κρίσης να προσφύγει στο ΔΝΤ, γνωρίζοντας ότι οι απαιτήσεις του οργανισμού για μειώσεις κρατικών δαπανών και αναδιάρθρωση προϋπολογισμού θα στοίχιζαν πολιτικά και μάλιστα σε μία εποχή που η χώρα διένυε προεκλογική περίοδο.

13. Στην περίπτωση της Ελλάδος τι πρόκειται να γίνει;

Στην ελληνική περίπτωση υπάρχει μια τεράστια διαφορά. Η προσφυγή της χώρας δεν έγινε απ' ευθείας στο ΔΝΤ. Το ΔΝΤ συμμετέχει στον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης, η λειτουργία του οποίου ελέγχεται τρίμερος: ΕΕ, ΕΚΤ, ΔΝΤ. Επομένως και η παρέμβαση του ΔΝΤ αποτελεί για το ίδιο ένα ιστορικό πείραμα. Τα όσα λαϊκά ακούγονται δεν έχουν μεγάλη σχέση με την πραγματικότητα. Τα αδιέξοδα της ελληνικής οικονομίας, η χαμηλή ανταγωνιστικότητα, τα ελλείμματα και τα χρέη ούτως ή άλλως απαιτούν αποφασιστικά μέτρα. Όποιος διαβάσει με ψυχραιμία τις τελευταίες εκθέσεις του ΔΝΤ για την Ελλάδα, αυτές συμπίπτουν με τις παρατηρήσεις όλων των διεθνών οργανισμών καθώς και με τα όσα εδώ και χρόνια επισημαίνουν οι οικονομολόγοι των ελληνικών τραπεζών.

14.Κριτήρια για ένταξη

Οποιαδήποτε χώρα μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος του ΔΝΤ. Εξετάζεται η αίτηση από το συμβούλιο του ΔΝΤ . Οι εισηγήσεις αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο

υποψήφιο μέλος, τον τρόπο πληρωμής της συνδρομής και άλλους όρους και προϋποθέσεις για ένταξη.

Το μερίδιο ενός μέλους του ΔΝΤ καθορίζει τη συνδρομή που πρέπει να πληρώνει, την πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις από το ΔΝΤ.

15. Βοήθεια και μεταρρυθμίσεις

Η βασική αποστολή του ΔΝΤ είναι να παρέχει τεχνική και οικονομική βοήθεια σε χώρες που βρίσκονται σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση. Χώρες – μέλη που έχουν πρόβλημα με το ισοζύγιο πληρωμών μπορούν να ζητήσουν δάνεια και βοήθεια στην διαχείριση της εθνικής τους οικονομίας. Για να δοθεί η βοήθεια απαιτείται συνήθως από τις χώρες αυτές να προβούν σε μεταρρυθμίσεις. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις συνήθως απαιτούνται γιατί χώρες με σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία μπορούν να δημιουργήσουν οικονομικές, νομισματικές και πολιτικές οι οποίες να οδηγήσουν οι ίδιες το σύστημα σε κρίση.

3.3 ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΔΝΤ

Λειτουργεί:

1. Την ενίσχυση της διεθνούς νομισματικής συνεργασίας,
2. Τη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας,
3. Τη διευκόλυνση του διεθνούς εμπορίου,
4. Την προώθηση υψηλών ποσοστών απασχόλησης, σταθερής οικονομικής ανάπτυξης και τη μείωση της φτώχειας σε ολόκληρο τον κόσμο.

Το ΔΝΤ ιδρύθηκε το 1945, κυβερνάται και ελέγχεται από τις 186 κυβερνήσεις των κρατών-μελών, τα οποία προέρχονται σχεδόν από κάθε άκρη της γης.

3.3.1 ΠΩΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΤΟ ΔΝΤ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ

Το ΔΝΤ, γνωστό επίσης και ως «ταμείο», επινοήθηκε σε μια συνεδρίαση των ηνωμένων εθνών, στις ηνωμένες πολιτείες τον Ιούλιο του 1944. Οι 45 κυβερνήσεις που συμμετείχαν στην τότε συνεδρίαση επιζητούσαν να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας, που θα μπορούσε να αποτρέψει την επανάληψη του διεφθαρμένου κύκλου ανταγωνιστικών υποτιμήσεων νομίσματος, που είχαν οδηγήσει στη μεγάλη ύφεση της δεκαετίας του 1930.

Οι αρμοδιότητες του ΔΝΤ: Ο κύριος σκοπός του ΔΝΤ είναι να διασφαλίσει τη σταθερότητα του διεθνούς νομισματικού συστήματος, του συστήματος ισοτιμιών συναλλάγματος και διεθνών πληρωμών που επιτρέπουν στα κράτη να αγοράζουν το ένα από το άλλο αγαθά και υπηρεσίες. Το σύστημα αυτό είναι σημαντικό για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, αυξάνοντας το βιοτικό επίπεδο και περιορίζοντας τη φτώχεια. Μετά την κρίση, το ταμείο ανανεώνει την εντολή του να καλύψει όλο το εύρος των πολιτικών του μακροοικονομικού και χρηματοοικονομικού τομέα που διέπουν τη διεθνή σταθερότητα. Οι αρμοδιότητες του είναι:

1. **Η Επιτήρηση οικονομιών:** Γίνεται για να διατηρηθεί η σταθερότητα και να προληφθεί η κρίση στο διεθνές νομισματικό σύστημα, το ΔΝΤ εξετάζει περιφερειακές και διεθνείς οικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις μέσω ενός τυπικού συστήματος που ονομάζεται επιτήρηση. Το ΔΝΤ παρέχει συμβουλές στα 186 κράτη-μέλη του, ενθαρρύνοντάς τα να υιοθετούν πολιτικές που ενισχύουν την οικονομική σταθερότητα, μειώνουν την ευπάθειά τους σε οικονομικές και χρηματοοικονομικές κρίσεις και ανεβάζουν το βιοτικό επίπεδο.
2. **Χρηματοοικονομική στήριξη:** Η χρηματοδότηση του ΔΝΤ έχει ως στόχο να προσφέρει σε κράτη-μέλη την ανάσα που χρειάζονται για να διορθώσουν προβλήματα ισοζυγίου πληρωμών. Ένα πρόγραμμα πολιτικής που χρηματοδοτείται από το ΔΝΤ έχει σχεδιαστεί από τις

εθνικές αρχές σε στενή συνεργασία με το ΔΝΤ και η συνέχιση της χρηματοοικονομικής στήριξης εξαρτάται από την αποτελεσματική υλοποίηση αυτού του προγράμματος. Για να συμβάλει στην υποστήριξη των κρατών στη διάρκεια της διεθνούς οικονομικής κρίσης, το ΔΝΤ έχει ενισχύσει την πιστοδοτική του ικανότητα και έχει εγκρίνει μια γενική επιθεώρηση για τον τρόπο δανεισμού των χρημάτων. Σε χώρες χαμηλού εισοδήματος, το ΔΝΤ παρέχει χρηματοοικονομική στήριξη μέσω των δυνατοτήτων δανεισμού με ευνοϊκούς όρους. Το ΔΝΤ έχει διπλασιάσει τα όρια πρόσβασης δανείων και ενισχύει το δανεισμό του στις φτωχότερες χώρες του κόσμου με μηδενικά επιτόκια μέχρι το 2012.

3. **Τεχνική υποστήριξη:** Το ΔΝΤ προσφέρει τεχνική υποστήριξη και εκπαίδευση για να βοηθήσει τα κράτη-μέλη να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να σχεδιάζουν και να υλοποιούν αποτελεσματικές πολιτικές. Η τεχνική υποστήριξη παρέχεται σε διάφορους τομείς, όπως φορολογική πολιτική και διαχείριση, διαχείριση δαπανών, νομισματική και συναλλαγματική πολιτική, επιτήρηση και ρύθμιση τραπεζικού και χρηματοοικονομικού συστήματος, θεσμικά πλαίσια και στατιστική.
4. **Πόροι:** Οι πόροι του ΔΝΤ παρέχονται από τα κράτη-μέλη του, κυρίως μέσω καταβολής ποσοστών, που αντικατοπτρίζουν ευρέως το οικονομικό μέγεθος κάθε κράτους. Τον Απρίλιο του 2009, οι παγκόσμιοι ηγέτες υποσχέθηκαν να στηρίξουν την ανάπτυξη σε αναδυόμενες αγορές και αναπτυσσόμενες χώρες τριπλασιάζοντας τους πόρους δανεισμού του ΔΝΤ από 250 δισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α. σε 750 δισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α. Οι ετήσιες δαπάνες λειτουργίας του Ταμείου καλύπτονται κυρίως από τη διαφορά μεταξύ της είσπραξης τόκων (επί οφειλόμενων δανείων) και της καταβολής τόκων (επί ποσοστών που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση

των "αποθεματικών θέσεων" των δανείων), ωστόσο τα κράτη-μέλη συμφώνησαν πρόσφατα να υιοθετήσουν ένα μοντέλο εισοδήματος που βασίζεται σε μια σειρά εισοδηματικών πηγών που ταιριάζουν περισσότερο στις ποικίλες δραστηριότητες του ταμείου.

- 5. Διακυβέρνηση και οργάνωση:** Το ΔΝΤ υπόκειται στον έλεγχο των κυβερνήσεων των κρατών-μελών του. Στην κορυφή της οργανωτικής δομής του βρίσκεται το συμβούλιο των διοικητών, που απαρτίζεται από έναν διοικητή από κάθε κράτος-μέλος. Όλοι οι διοικητές συνεδριάζουν μία φορά ετησίως στις ετήσιες συνελεύσεις του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Είκοσι τέσσερις από τους διοικητές συμμετέχουν στη διεθνή νομισματική και οικονομική επιτροπή (ΔΝΟΕ) και συνεδριάζουν τουλάχιστον δύο φορές ετησίως. Οι καθημερινές εργασίες του ΔΝΤ πραγματοποιούνται από το 24μελές διοικητικό συμβούλιό του. Οι εργασίες αυτές καθοδηγούνται από τη ΔΝΟΕ και υποστηρίζονται από το επαγγελματικό προσωπικό του ΔΝΤ. Ο διευθύνων σύμβουλος είναι ο επικεφαλής του προσωπικού του ΔΝΤ και πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου. Το έργο του διευθύνοντος συμβούλου βοηθούν τρεις αναπληρωτές διευθύνοντες σύμβουλοι.

3.4 ΠΟΣΟ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΗΤΑΝ Η ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΣΤΟ ΔΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ;

Είναι όμως η αλήθεια πως η Ελλάδα είναι η πιο υπερχρεωμένη χώρα της ευρωζώνης, όπως επιμένει η προπαγάνδα; Η άποψη αυτή επαληθεύεται αν αναφερθούμε μόνο στο δημόσιο χρέος, δηλαδή, είναι αλήθεια ότι το ελληνικό

δημόσιο είναι υπερχρεωμένο. Αντίθετα το συνολικό χρέος της χώρας(ιδιωτικό και δημόσιο) είναι χαμηλότερο μεταξύ 6 ευρωπαϊκών χωρών(συμπεριλαμβανόμενης και της Γερμανίας), όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Συνολικό χρέος δημόσιο - ιδιωτικό. Προβλέψεις 2010

Χώρα	Συνολικό Χρέος	Δημόσιο Χρέος	Ιδιωτικό Χρέος
Ελλάδα	252%	128,90	123,1%
Γερμανία	285%	76,70	208,3%
Ιταλία	315%	116,70	198,3%
Γαλλία	323%	82,50	240,5%
Πορτογαλία	323%	84,60	238,4%
Μ. Βρετανία	466%	80,00	386,0%

Πηγή: Συνδυασμός στοιχείων από Κομισιόν, McKinsey Global Institute και μελέτη της Deutsche Bank, σύμφωνα με την οποία το ιδιωτικό χρέος της Ελλάδας είναι 123% του ΑΕΠ, ενώ της Πορτογαλίας 239%.

Από την μελέτη του πίνακα γίνεται φανερό πως το μέγεθος του ελληνικού χρέους δεν δικαιολογεί κατ' αρχήν την προσφυγή στο ΔΝΤ, όπως κανείς Ιταλός δεν έχει σκεφθεί την περίπτωση να προσφύγει η Ιταλία στο ΔΝΤ. Η προσφυγή όμως έγινε μονόδρομος όταν με κάποιες διαδικασίες αυξήθηκαν υπέρμετρα τα spreads, κατάσταση που οι περισσότεροι αναλυτές παραδέχονται ότι είναι κατευθυνόμενη κρίση δανεισμού.

3.5 Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΔΝΤ ΣΤΗΝ ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Η ισχύς του ΔΝΤ προέρχεται από τον άμεσο και έμμεσο έλεγχο των οικονομιών των κρατών στα οποία εμπλέκεται, ώστε να συνεχίσει να εκταμιεύει κανονικά τα δάνεια τα οποία έχουν συμφωνηθεί.

Επιπρόσθετα αποτελεί για το χρηματοπιστωτικό σύστημα ένα κέντρο συλλογής και παροχής πληροφοριών, γεγονός το οποίο δίνει τη δυνατότητα να παράγει σήματα προς τις αγορές χρήματος για το αν μια χώρα ακολουθεί ορθές ή όχι πολιτικές.

Παρέχοντας βραχυπρόθεσμη ρευστότητα, το ΔΝΤ εγγυάται, μέσω των οικονομικών προγραμμάτων που συμφωνούνται, την επιστροφή της χώρας στις αγορές χρήματος. Μπορεί να παίξει τον ρόλο ενός συντονιστή του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος και των πολιτικών που ασκούνται, παρέχοντας κατάλληλες τεχνικές συμβουλές για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται. Τα προηγούμενα του δίνουν τη δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών μεσολάβησης των αγορών χρήματος με μια χώρα. Αναδεικνύεται δηλαδή σε ένα σημαντικό διεθνή θεσμό επιτήρησης των οικονομικών πολιτικών, ο οποίος έχει μια σχετική ισχύ να επιβάλλει, κάτω από κατάλληλες συνθήκες, την πειθάρχηση των οικονομιών των χωρών σε ένα υπόδειγμα.

Ωστόσο, αυτή η ισχύς εκδηλώνεται άμεσα όταν μια χώρα προσφύγει στο ΔΝΤ. Επομένως, το ερώτημα ποιος επιβάλλει τις πολιτικές που τυπικά συμφωνούνται με το ΔΝΤ γίνεται εύλογο, ειδικά αν σκεφτούμε ότι οι παρτιζάνοι(αντάρτες) των νεοφιλελεύθερων μεταρρυθμίσεων γνωρίζουν ότι μια δημοκρατικά εκλεγμένη κυβέρνηση πολλές φορές αδυνατεί να προχωρήσει στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Με άλλα λόγια, η παρουσία του ΔΝΤ επιτρέπει σε αυτούς που καθοδηγούν να κάνουν ό,τι θα εύχονταν να κάνουν αλλά όμως είναι ανίσχυροι: μπορείς εύκολα να απορρίψεις την κυβέρνηση της χώρας σου αλλά δεν μπορείς το ίδιο εύκολα να απορρίψεις το ΔΝΤ, εφόσον η θέση του στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα θέτει ως πιθανό στο να διακυβέρνηση τη διεθνή απομόνωση της χώρας.

3.5.1 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΝΤ

Οι παρεμβάσεις του ΔΝΤ τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν υποστεί κριτική όχι μόνο για την κοινωνικά άδικη στόχευση προς τους μισθωτούς και τους συνταξιούχους ως υπευθύνων να πληρώσουν την οικοδόμηση εμπιστοσύνης των

αγορών στην αποπληρωμή του χρέους, αλλά επίσης και ως αποτυχημένες σε σχέση με την αποτελεσματικότητά που έχουν. Θυμίζουμε ότι η παρέμβαση του ΔΝΤ στην κρίση της Ασίας το 1997 συνέβαλε ώστε να μετατραπεί η κρίση σε παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και σημειώνουμε ότι η Μαλαισία, η οποία δεν αποδέχτηκε τη βοήθεια του ΔΝΤ ακολουθώντας κάποιες ανορθόδοξες για το ΔΝΤ οικονομικές πολιτικές, ήταν η πρώτη χώρα που ξεπέρασε την κρίση.

Στις πολιτικές του ΔΝΤ που συμφώνησε η κυβέρνηση της Αργεντινής το διάστημα 1998-2001 οφείλεται η κατάρρευση της οικονομίας της (μείωση 22% του ΑΕΠ μεταξύ 1998-2002), ενώ οι ανορθόδοξες πολιτικές (με αρκετά ισχυρή τη στήριξη, το πρώτο διάστημα, της εσωτερικής ζήτησης με παράλληλη αδιαφορία για τον πληθωρισμό) μετά το 2002 οδήγησαν σε αξιοσημείωτη βελτίωση της οικονομίας της Αργεντινής.

Με δεδομένο ότι οι προβλέψεις του ΔΝΤ παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικών και στη στάση των αγορών χρήματος, άξια προσοχής είναι η πολύ σημαντική και συστηματική υποεκτίμηση της ύφεσης που προκαλούν οι οικονομικές πολιτικές λιτότητας που προωθεί (ειδικά αν η χώρα ακολουθεί τις συμβουλές του). Για παράδειγμα, στην Αργεντινή από το 1999 έως το 2001 που ακολουθούνταν οι πολιτικές του, το ΔΝΤ προέβλεπε ρυθμούς μεγέθυνσης 1,5, 3,7, και 2,6 για κάθε έτος ενώ οι πραγματικοί ρυθμοί αποδείχθηκαν -0,8, -4,4, -10,9 αντίστοιχα. Τα χρόνια που ακολούθησαν την εξέγερση και την αλλαγή οικονομικής πολιτικής σε ανορθόδοξη και μη επιθυμητή, οι προβλέψεις ήταν αντίστροφα υποεκτιμημένες: για το 2002 προβλεπόταν 1, έναντι πραγματικού ρυθμού 8,8.

3.6 Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΝΤ

- Ιδρύθηκε το 1944.
- Έχει 186 χώρες-μέλη και έδρα στην Ουάσιγκτον.
- Ο γενικός διευθυντής του είναι πάντα Ευρωπαίος, όπως συμφώνησαν τα ισχυρά ιδρυτικά του μέλη (στο πλαίσιο της ίδιας

συμφωνίας, ο επικεφαλής της παγκόσμιας τράπεζας είναι από τις ΗΠΑ.

- Έχει 2.478 άτομα προσωπικό από 143 χώρες.
- Το μεγαλύτερο μερίδιο στη λήψη των αποφάσεων το έχουν οι ΗΠΑ με 17% επί του συνόλου των ψήφων. Ακολουθούν η Ιαπωνία (6,12%), η Γερμανία (5,98%) και η Βρετανία με τη Γαλλία (4,94%).
- Διαθέτει άμεση ρευστότητα πάνω από 200 δισ. δολάρια.
- Από το 2008 στο ΔΝΤ έχουν προσφύγει για δάνειο η Ισλανδία, η Λετονία, η Λευκορωσία, το Μεξικό, η Ουγγαρία, η Ουκρανία, το Πακιστάν, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Ρωσία, η Σερβία και αρκετές άλλες μικρότερες χώρες.

3.6.1 ΝΕΑ ΔΑΝΕΙΑ, ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΕΡΔΗ

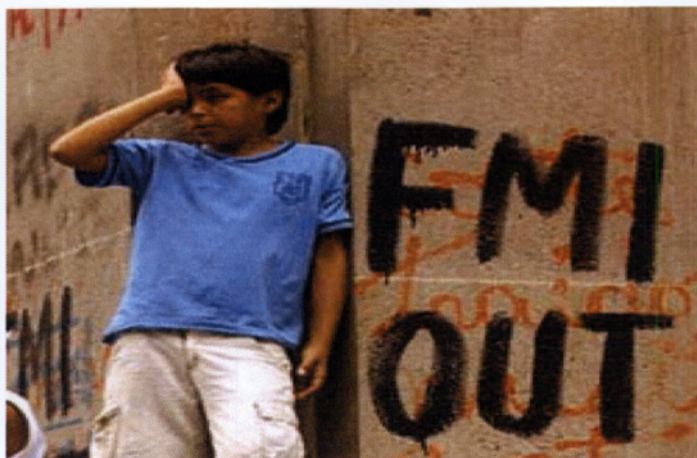
Εκτός από την αναβάθμιση του ρόλου του στη διεθνή οικονομική σκηνή, η τελευταία οικονομική κρίση βοήθησε το ΔΝΤ να αναβαθμίσει και τα κέρδη του.

Σύμφωνα με αναλυτές, φέτος το ταμείο θα έχει κέρδη που μπορεί να προσεγγίσουν τα 650 εκατ. δολάρια. Αυτά θα προέλθουν από τους τόκους τους οποίους εισπράττει από τις δανειοδοτούμενες χώρες.

Μάλιστα, η φετινή κερδοφορία αποκτά μεγαλύτερη αξία από τη στιγμή που, με βάση τις προ της κρίσεως προβλέψεις, το ΔΝΤ θα εμφάνιζε φέτος ζημία ύψους 360 εκατ. δολαρίων. Οι αρνητικές προβλέψεις ήταν αποτέλεσμα της, αναδουλειάς καθώς εξαιτίας της διεθνούς οικονομικής άνθησης του 2008 οι πιστωτικές εργασίες του είχαν μειωθεί όσο ποτέ άλλοτε τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Επίσης, στο πλαίσιο αυτό το ΔΝΤ το 2008 είχε σχεδιάσει πρόγραμμα εξόδου, το οποίο προέβλεπε την αποχώρηση 380 εργαζομένων. Τώρα ο οργανισμός έχει 2.478 υπαλλήλους.

3.7 ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΠΟΥ ΜΑΡΤΥΡΗΣΕ

Οι γυναίκες της Αργεντινής επέδειξαν οξυδέρκεια, αλληλεγγύη και ικανότητα αποτελεσματικής αυτό οργάνωσης. Έδειξαν τον δρόμο της επιβίωσης, προστάτευσαν τα παιδιά τους και απορρόφησαν μεγάλο μέρος από τους απελπισμένους των πόλεων της μιζέριας που είχαν δημιουργηθεί. Αναλυτές υποστηρίζουν ότι η ανάκαμψη της Αργεντινής έγινε με τους όρους που έθεσαν αυτές οι πρωτεργάτες του αγώνα σε τέτοιο σημείο, ώστε η εξέγερση της Αργεντινής να χαρακτηριστεί η πρώτη γυναικεία εξέγερση στη σύγχρονη ιστορία. Οι ενέργειες της νέας κυβέρνησης συνοπτικά:

Δεν υπήρχε αμφιβολία ότι οι εξελίξεις ήταν αδύνατον να ανατραπούν ακόμα και με στρατιωτική επέμβαση. Ο λαός είχε εκκαθαρίσει τους επίορκους από όλα τα δημόσια αξιώματα και η νέα κυβέρνηση μπορούσε να θέσει η ίδια τους όρους της:

1. Η χώρα κήρυξε πτώχευση, σταματώντας κάθε πληρωμή σε διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
2. Η ισοτιμία πέσο – δολαρίου ξεκλειδώθηκε και ακολούθησε υποτίμηση κατά 75%.
3. Η Αργεντινή είχε μάθει πλέον να είναι αυτάρκης. Η κοινωνία βάσισε την επιβίωση της στην ντόπια παραγωγή, το εκτεταμένο μπουκοτάζ ξένων προϊόντων ήταν πλέον κρατική “εντολή”, το εμπορικό ισοζύγιο ανατράπηκε.
4. Λόγω της υποτίμησης αλλά και της σκληρής δουλειάς του λαού, η παραγωγή της Αργεντινής έγινε ανταγωνιστικότερη φέροντας έναν ρυθμό ανάπτυξης στα πρότυπα της Ρωσίας του 2000.

3.8 ΤΙ ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΜΑΣ ΣΤΟ ΔΝΤ

Το στοιχείο για τους επενδυτές είναι απλό: θα τα καταφέρει η Ελλάδα να βγει από την κρίση; Η δυσκολία είναι στις πολλές παραμέτρους που θα κρίνουν την έκβαση της μάχης ενώ καθοριστικής σημασίας είναι και ο χρόνος που θα το δείξει. Προς το παρόν, η κρίση δείχνει το σκληρό της πρόσωπο στους επενδυτές που έχουν τοποθετηθεί αλλά και στις επιχειρήσεις.

Από την σημερινή κρίση θα βγουν ηττημένοι αλλά και νικητές με μεγάλες προοπτικές. Επιχειρήσεις που δεν έχουν σταθερά θεμέλια θα πάψουν να υπάρχουν σχεδόν σε όλους τους κλάδους. Μια άλλη κατηγορία είναι των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν τεράστια οικονομικά προβλήματα και αναζητούν σανίδα σωτηρίας στους πιστωτές ή και το δημόσιο και όσο διαρκεί η κρίση τόσο μειώνονται οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Στο χρηματιστήριο κερδισμένοι θα βρουν οι επενδυτές.

3.9 ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Μία οικονομική κρίση δεν είναι μόνο απειλή αλλά και ευκαιρία. Είναι η ώρα να αποτινάξουμε δομές και δραστηριότητες που είναι προσκολλημένες σε νοοτροπίες του παρελθόντος. Είναι η ώρα να γυρίσουμε την πλάτη σε πολιτικές που δεν λύνουν προβλήματα αλλά τα προκαλούν. Και τα κληρονομούν στις επόμενες γενιές. Είναι η ώρα να διασφαλίσουμε την ανάπτυξη. Αποφασιστικά. Υπεύθυνα, με μέτρο αλλά και τόλμη. Αυτή είναι η ευκαιρία μας. Οι ευκαιρίες είναι:

1. Στα ακίνητα δημιουργούνται σταδιακά ευκαιρίες, δηλαδή, πλέον έχει πέσει η πώληση των αυτοκινήτων.
2. Ο χρυσός προσελκύει όλο και περισσότερους επενδυτές, δηλαδή, από την στιγμή που έχουν μειωθεί τα μεροκάματα, μείωση μισθών.
3. Χαμηλές τιμές μετοχών στα χρηματιστήρια δημιουργούν συνθήκες για επενδύσεις σε μερικές μετοχές που κρύβουν μεγάλες αξίες, δηλαδή, όποιος έχει χρήματα όπως ο επενδυτής διαλέγει ένα σωσίβιο μέσα στην κρίση να κάνει τις δικές του επενδύσεις για να έχει να καλύτερες επενδύσεις.

3.9.1 ΑΠΕΙΛΕΣ

- Κορυφαίοι τραπεζίτες υποστηρίζουν ότι οδεύουμε σε κορύφωση των ασφαλειών.
- Η ρευστότητα στην αγορά θα μειωθεί περισσότερο. Το σύνολο των ακάλυπτων επιταγών το 2009 έσπασε το φράγμα των 3 δις. ευρώ, ενώ ήδη στα γραφεία εγκρίνονται μόλις 2 στις 10 αιτήσεις δανείων κι αυτά για ποσά που πολλές φορές φτάνουν στο 50% του αρχικού.
- Τα spreads των 10ετών ομολόγων έκαναν ιστορικό άλμα, μετά την είσοδο στην ONE.
- Στο χρηματιστήριο, ο γενικός δείκτης έσπασε το φράγμα των 2.000 μονάδων, με τις τραπεζικές μετοχές να καταγράφουν μεγάλες και το κυριότερο συνεχείς απώλειες.
- Η αιμορραγία των τραπεζικών καταθέσεων συνεχίζεται χωρίς να μειώνεται.
- Τα επιτόκια των δανείων, όπου δεν έχουν σταθερούς περιόδους στα οποία αποδεικνύονται καταφύγια, διπλασιάζονται σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρωζώνη.
- Τα ελληνικά ομόλογα χάνουν αργά αλλά σταθερά την αξία τους.

Τέλος, κυβέρνηση και τραπεζίτες βρίσκονται, στην κρισιμότερη φάση της κρίσης, σε έναν μεταξύ τους πόλεμο, με αφορμή τα γνωστά νομοσχέδια για τη ρευστότητα και την υπερχρέωση.

3.9.2 ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Ποιος οφείλεται από αυτή την κρίση; Δυστυχώς από την κρίση αυτή ωφελήθηκαν μόνο αυτοί που την προκάλεσαν, δηλαδή τα μεγάλα στελέχη των επενδυτικών τραπεζών που εισέπραξαν μπόνους προκαλώντας τη φούσκα την οποία οδήγησε στην

κρίση. Ωφελούνται επίσης αυτοί που έχουν τεράστιες αποταμιεύσεις σε μετρητά και οι οποίοι μπορούν να αγοράσουν φθηνότερα ακίνητα, επιχειρήσεις, μετοχές κ.λπ. Αυτοί όμως είναι ελάχιστοι, αφού όλοι οι πλούσιοι είχαν τοποθετήσει τα χρήματά τους σε διάφορες επενδύσεις που κατέρρευσαν.

Ποιος ωφελείται στην Ελλάδα; Στην Ελλάδα ο μόνος Έλληνας που οφείλεται είναι ο δημόσιος υπάλληλος γιατί δεν κινδυνεύει να χάσει την δουλειά του, δεν κινδυνεύει να μην εισπράξει τον μισθό του σε περίπτωση που πτωχεύσει η χώρα και είναι ο μόνος που μπορεί να αγοράσει σπίτια μετοχές, τρόφιμα, ρούχα και ότι άλλο θέλει σε χαμηλές τιμές. Όλοι οι άλλοι ζουν με το άγχος της απόλυσης, της μείωσης του μισθού η του κλεισίματος της εταιρείας στην οποία εργάζονται.

Ποιοι κλάδοι θα αναπτυχθούν μετά την κρίση; Οι ίδιοι κλάδοι που σήμερα υπάρχουν από την κρίση θα είναι αυτοί που θα απολαύσουν τα μεγαλύτερα κέρδη όταν αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις αγορές και ξεκινήσει πάλι η οικονομική ανάπτυξη.

Τελικά θα την γλιτώσουμε ως χώρα; Μπορεί. Εδώ την έχουμε γλιτώσει επί τόσες χιλιετίες. Οι εξαγωγές μας είναι μόνο το 20% του ΑΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων του τουρισμού, συνεπώς δεν υποφέρουμε και πολύ από τη φτώχεια των άλλων.

Ποιο είναι το πιο απαισιόδοξο σενάριο για την παγκόσμια οικονομία; Το πιο απαισιόδοξο σενάριο είναι να μην αποδώσουν τα μέτρα διότι οι ζημιές θα είναι πολύ μεγαλύτερες από αυτά που μπορούν να δώσουν οι κυβερνήσεις, να συνεχιστεί η κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος, σε μαζικό κλείσιμο επιχειρήσεων επιχειρήσεων και σε μεγάλα ποσοστά ανεργίας.

Ποιες χώρες υποφέρουν περισσότερο; Οι χώρες που υποφέρουν περισσότερο μέχρι στιγμής είναι αυτές που η ευημερία τους στηρίζεται στο τραπεζικό τους σύστημα να καταρρέει. Οι τράπεζες απολύουν κατά χιλιάδες τους υπαλλήλους τους. Οι βιομηχανίες τους μειώνουν την παραγωγή και απολύουν τους εργάτες. Οι αξίες των ακινήτων και όλων των άλλων περιουσιακών στοιχείων τους μειώνονται. Το ίδιο συμβαίνει και στις άλλες βιομηχανικές χώρες. Οι αναπτυσσόμενες χώρες που είχαν στηριχτεί στην εισροή ξένων κεφαλαίων καταρρέουν. Η Ισλανδία, που στηρίζονταν στη βρετανική οικονομία, κατέρρευσε. Η Ρουμανία, η οποία απολάμβανε ταχύ ρυθμό ανάπτυξης λόγω των ξένων επενδύσεων, βρίσκεται στα πρόθυρα της χρεοκοπίας.

Επίσης χώρες με αδύναμη οικονομία, μεγάλο χρέος και ελλείμματα όπως η Ελλάδα, έχουν σοβαρό πρόβλημα. Τελικά κανένας δεν γλιτώνει από αυτή την κρίση.

3.9.3 ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Οι δυνάμεις της κρίσης είναι:

1. Η Ελλάδα είναι μέλος της ευρωπαϊκής ένωσης.
2. Έχει την δυνατότητα να ζητήσει στήριξη περιλαμβανόμενου του ΔΝΤ.
3. Έχει πρόσβαση στην χρηματοδότηση από ιδιωτικά και κρατικά κεφάλαια, περιλαμβανόμενης της ευρωπαϊκής τράπεζας ανοικοδόμησης και ανάπτυξης.
4. Έχει πρόσβαση στις αγορές. Το πρόβλημα είναι το κόστος δανεισμού, δηλαδή, το υψηλό spread. Το κυριότερο είναι ότι η ελληνική κυβέρνηση έχει καταρτίσει ένα πολύ ισχυρό και φιλόδοξο πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης.

3.9.4 ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Οι αδυναμίες είναι:

1. Η Ελλάδα έχει δομικές(οικοδόμηση κτιρίων) αδυναμίες.
2. Δεν υπάρχουν Γερμανικά χρέη προς την Ελλάδα και ούτε επιτρέπεται να αναφέρετε το θέμα των αποζημιώσεων.
3. Πραγματικός κατηγορούμενος είναι το ελληνικό κράτος το οποίο θέτει σε κίνδυνο το οικονομικό μας νόμισμα.
4. Η χώρα πρέπει από δω και πέρα για άλλη μια φορά να επιστρέψει σε ένα θρανίο και πριν από όλα να βρει έντιμες ειλικρινής οικονομικές αξίες.

3.10 ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΣΕ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ

Μεγάλη ευκαιρία για τις εταιρίες διότι επιτέλους θα εξορθολογήσουν τις διαδικασίες τους και θα στραφούν στην δημιουργία πραγματικής αξίας. Επίσης για τις μικρές επιχειρήσεις διότι οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν αρκετά προβλήματα και άρα λιγότερο χρόνο και πόρους για να αντιμετωπίσουν τις μικρές. Ακόμη και για εμάς ως καταναλωτές και ως κοινωνία διότι ήταν στιγμή να σταματήσει αυτός ο δανεισμός. Και τέλος για το marketing διότι οι διαφημίσεις δεν είναι τόσο ελκυστικές την σήμερον ημέρα.

3.11 ΑΣΦΑΛΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Καμία επένδυση δεν είναι ασφαλής. Μέχρι στιγμής η ασφαλέστερη τοποθέτηση είναι η κατάθεση στις τράπεζες. Και αυτό διότι οι κυβερνήσεις έχουν δηλώσει ότι εγγυώνται τις καταθέσεις και ότι θα στηρίξουν τα τραπεζικά συστήματα. Εάν αυτό αποδειχθεί ότι δεν είναι εφικτό τότε οι καταθέτες θα χάσουν. Οι σύμβουλοι επενδύσεων συστήνουν επενδύσεις, δηλαδή τοποθέτηση των χρημάτων σε διαφορετικά προϊόντα, όπως πολύτιμα μέταλλα (χρυσός, ασήμι), τρόφιμα (ρύζι, καφές, τσάι), πετρέλαιο κτλ. Ένα τέτοιο καλάθι θεωρείται ασφαλές για περιόδους μεγάλης κρίσης.

3.12 ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ

Επηρεάζει ως εξής:

- Οι τιμές πέφτουν.
- Οι δανειστές σταματάνε να πληρώνουν τα δάνεια.
- Οι τράπεζες θα βρεθούν με ένα σωρό ακίνητα που δεν θα ξέρουν τι να τα κάνουν.
- Για να πουληθούν αυτά τα ακίνητα, θα πρέπει να τα βγάλουν σε πλειστηριασμό, άρα θα πέσουν οι τιμές.
- Η ποιότητα των πιστώσεων θα χειροτερέψει πάρα πολύ.
- Οι τράπεζες θα βρεθούν με προβλήματα.
- Η πιο πάνω διαδικασία θα βάλει φρένο στις καταναλωτικές συνήθειες των Αμερικανών.
- Η επιβράδυνση της κατανάλωσης θα ρίξει την Αμερική σε ύφεση.

- Η ύφεση στις ΗΠΑ θα ρίξει και σε ύφεση πολλές άλλες ανεπτυγμένες χώρες.
- Θα έχουμε μεγάλο περιορισμό των πιστωτικών κεφαλαίων στο σύστημα.
- Οι αγορές θα κατακυλήσουν.
- Μετά από πολλά χρόνια ύφεσης θα έχουν επανέλθει οι ισορροπίες και ένας καινούριος κύκλος θα αρχίσει.

3.13 ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΗΣ – ΚΑΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Πώς δικαιολογούσαν τα κακά δάνεια οι τραπεζίτες: Έλεγαν ότι η αγορά ακινήτων θα συνεχίσει να ανεβαίνει, συνεπώς τα δάνεια ήταν καλυμμένα από τις αξίες των ακινήτων. Όταν οι αξίες των ακινήτων άρχισαν να πέφτουν, άρχισαν να σκάνε και τα κακά δάνεια. Όταν έσκασαν τα δάνεια, έσκασαν και τα ασφαλή ομόλογα, αυτά που σήμερα μόλυναν το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα και δυστυχώς όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Και γιατί δεν προέβλεψαν την κρίση οι κεντρικές τράπεζες, οι επιτροπές κεφαλαιαγορών και οι κυβερνήσεις, ώστε να προστατέψουν τις οικονομίες;

Οι λόγοι για τους οποίους κανένας από τους θεσμικούς παράγοντες δεν είχε προβλέψει την κρίση είναι δύο: Πρώτον, διότι ο καθένας έβλεπε το δικό του κομματάκι από τη συνολική εικόνα της οικονομίας και κανένας δεν έβλεπε ολόκληρη την εικόνα. Δεύτερον, διότι κανένας δεν ήθελε να πιστέψει ότι έρχεται τέτοια κρίση. Ακόμη και οι κεντρικές τράπεζες ομολογούν σήμερα ότι ήξεραν πως υπάρχει τρελός δανεισμός αλλά θεωρούσαν ότι τα δάνεια και η άνοδος όλων των αξιών δικαιολογούνται από τον ρυθμό αύξησης των κερδών των τραπεζών και των επιχειρήσεων.

Γιατί δάνειζε ο Αμερικανός τραπεζίτης; Διότι εκεί έκανε το μεγάλο κόλπο που ονομάζεται τιτλοποίηση. Συγκέντρωνε δηλαδή όλα αυτά τα επικίνδυνα, τα κακά δάνεια και τα ονόμαζε ασφαλές ομόλογο. Το ομόλογο αυτό το πούλαγε σε άλλες τράπεζες ή σε ασφαλιστικά ταμεία ή σε επενδυτές, οι οποίοι το αγόραζαν επειδή ήταν ασφαλές. Και ήταν ασφαλές διότι το έβγαλε η τράπεζα. Έτσι η τράπεζα έπαιρνε από την αγορά τα χρήματα, τα δάνειζε ξανά σε άλλους κακοπληρωτές και έτσι είχε

δανείσει τα διπλά λεφτά στους διπλάσιους κακοπληρωτές. Με αποτέλεσμα να βγάλει περισσότερα κέρδη και να πάρουν τα στελέχη της μεγαλύτερα μπόνους.

3.14 ΤΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΔΝΤ

1. Το πρώτο θύμα θα είναι ο δημόσιος τομέας: Θα μπει λουκέτο στους προβληματικούς δημόσιους οργανισμούς. Είναι βέβαιο ότι το ΔΝΤ θα εισηγηθεί απολύσεις στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι εμπειρογνώμονες του διεθνούς οργανισμού αποδίδουν την κακή κατάσταση της ελληνικής οικονομίας στην αναποτελεσματικότητα και τη σπατάλη του δημόσιου τομέα, που εκτρέφει τη φοροδιαφυγή. Δεν είναι τυχαίο ότι το τελευταίο διάστημα ο υπουργός οικονομικών τονίζει ότι το σύνταγμα είναι σαφές. Εγγυάται τη μονιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων στον βαθμό που αυτή έχει να κάνει με συγκεκριμένες θέσεις που υπάρχουν. Όταν παύουν να υπάρχουν οι θέσεις, τότε η θέση καταργείται και μαζί δεν είναι πια δημόσιος υπάλληλος και αυτός ο οποίος είναι στη θέση.

2. Φοροαπαλλαγές: Αναμένεται να περικοπούν οι εκπτώσεις δαπανών από το εισόδημα και να κλείσει το παράθυρο των φοροαπαλλαγών και της ολοκληρωμένης φορολόγησης για μια σειρά εισοδημάτων.

3. Ναυτιλιακές - κατασκευαστικές: Προτείνεται να καταργηθεί το ευνοϊκό καθεστώς φορολόγησης των συγκεκριμένων εταιρειών.

4. Αύξηση τιμών σε προϊόντα και υπηρεσίες μέσω αύξησης του ΦΠΑ: Αναμόρφωση του συστήματος ΦΠΑ με την καθιέρωση ενιαίου συντελεστή 15% ή μείωση των συντελεστών του φόρου από τρεις σε δύο βαθμίδες. Σε περίπτωση που ισχύσει το δεύτερο σενάριο, τότε θα μεταγίνουν δεκάδες προϊόντα από τον μεσαίο συντελεστή 9% στον υψηλό συντελεστή 19%. Παράλληλα, θα αυξηθεί ο κατώτατος συντελεστής ΦΠΑ που σήμερα είναι 4,5%.

5. Ακίνητα: Ενδέχεται να προτείνουν να αυξηθούν οι συντελεστές του φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας (ΦΜΑΠ). Επιπλέον, θα «ψαλιδιστεί» το αφορολόγητο όριο κατά τη φορολόγηση των ακινήτων και ο υπολογισμός του φόρου να γίνεται με

βάση τις εμπορικές και όχι τις αντικειμενικές τιμές. Έτσι, θα αυξηθεί ο αριθμός των ιδιοκτητών που θα πληρώνουν φόρο για τα ακίνητα που κατέχουν, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα κρατικά ταμεία.

6. Αυξήσεις μισθών: Το πάγωμα των μισθολογικών αυξήσεων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα θα συνεχιστεί και κατά τη διετία 2011 - 2012.

7. Βαθιές αλλαγές στο ασφαλιστικό σύστημα: Μείωση συντάξεων στα πρότυπα των περικοπών στους μισθούς του Δημοσίου, αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και κατάργηση όλων των μορφών πρόωρης συνταξιοδότησης.

8. Θα επανεξεταστεί η χορήγηση του επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης αλλά και θα καταργηθούν οι επικουρικές συντάξεις.

9. Μείωση των αποδοχών στον ιδιωτικό τομέα μέσω της κατάργησης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, των δώρων και των επιδομάτων. Θα ζητηθεί να εφαρμοστεί ό,τι έγινε φέτος και στον δημόσιο τομέα με τον 13ο και τον 14ο μισθό.

10. Το ΔΝΤ τάσσεται υπέρ της κατάργησης της μονιμότητας στο δημόσιο, ενώ εισηγείται την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων και την απελευθέρωση των απολύσεων.

11.Απελευθέρωση όλων των αγορών, των κλειστών επαγγελμάτων και αποκρατικοποιήσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

12. Επίσης, θα εισηγηθεί άμεσα μεταρρυθμίσεις, στην έκθεσή του προς την ελληνική κυβέρνηση ο διεθνής οργανισμός κάνει λόγο για ταχύτερη υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως επιθετικές ιδιωτικοποιήσεις δημοσίων επιχειρήσεων, ακόμα και στην κοινή ωφέλεια.

13. Νοσοκομεία - Ασφαλιστικά ταμεία, το ΔΝΤ ζητεί καλύτερη διαχείριση των οικονομικών των δημόσιων νοσοκομείων και των ασφαλιστικών ταμείων. Μάλιστα, θεωρείται βέβαιο ότι θα ζητήσει συγχώνευση νοσοκομείων με ό,τι αρνητικό αυτό συνεπάγεται για τον τομέα της υγείας. Δεν είναι τυχαίο ότι σε χώρες που έχει

παρέμβει το ΔΝΤ έχει επικρατήσει ότι το ΔΝΤ έφερε αρρώστιες αφού αποδυναμώθηκε ο τομέας της υγείας.

3.14.1 ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Το ΔΝΤ εισέβαλε και στη Ρουμανία, όπου τα πρώτα μέτρα που ζήτησε ήταν:

1. Επιβολή επιπλέον φόρων στα οινοπνευματώδη ποτά και στον καπνό.
2. Αύξηση στον φόρο ακίνητης περιουσίας λόγω αύξησης των αντικειμενικών αξιών.
3. Σημαντικές περικοπές στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων μέσω της μείωσης των επιδομάτων και των μόνους και περικοπή 137.000 θέσεων εργασίας.
4. Σημαντικές περικοπές στις δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες, καθώς και στις επιχορηγήσεις

3.15 ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ ΜΗΝΕΣ

Ο ρυθμός ανάπτυξης ενδεχομένως να πέσει. Αυτό σημαίνει απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας, αδυναμία αναπτυξιακής πολιτικής με νέα έργα, έλλειψη ρευστού, προβλήματα σε όλο το οικονομικό της χώρας. Ο κόσμος θα ξοδεύει πολύ λιγότερα, είτε διότι δεν θα έχει χρήματα και δουλειά είτε διότι θα φοβάται να ξοδεύει και θα προτιμά την αποταμίευση. Αυτό σημαίνει λουκέτα σε χιλιάδες εμπορικές επιχειρήσεις μικρομεσαίες κατά κύριο λόγο και απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας.

Οι δύο βασικοί πυλώνες της οικονομίας, είναι ο τουρισμός και η οικοδομή που θα έχουν μεγάλη πτώση. Μείωση της τουριστικής κίνησης σημαίνει λιγότερο τουριστικό συνάλλαγμα, θα κλείσουν μικρά ξενοδοχεία και επιχειρήσεις στις τουριστικές περιοχές. Στην οικοδομή, η απουσία αγοραστών θα παγώσει την δραστηριότητα ενώ προβλέπεται να βγουν στην ανεργία πάνω από 50000 εργαζόμενοι στον κλάδο. Στις υπόλοιπες επιχειρήσεις και τις τράπεζες αναμένονται ραγδαίες εξελίξεις με λουκέτα και συγχωνεύσεις. Οι συγχωνεύσεις σημαίνουν απολύσεις και ανακατατάξεις στους εργαζόμενους.

3.16 ΤΙ ΖΗΤΟΥΜΕ, ΤΙ ΑΠΑΙΤΕΙ ΚΑΙ ΤΙ ΤΕΛΙΚΑ ΘΑ ΜΑΣ ΔΩΣΕΙ

Τουλάχιστον τριετής προγραμματισμός με συγκεκριμένα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και όχι απλώς προβλέψεις για την πορεία των μακροοικονομικών μεγεθών απαιτείται από την ελληνική κυβέρνηση, στην περίπτωση που αυτή προσφύγει στον μηχανισμό στήριξης. Η ελληνική πλευρά, εμφανώς ανακουφισμένη από την εξουσία της ΕΕ απέναντι στο γενικό πρόσταγμα του ΔΝΤ, εμφανίζεται έτοιμη να προβάλλει τις δικές της θέσεις σε κάθε πρόταση - σύσταση του κλιμακίου του οργανισμού.

Ένας νέος τριετής προγραμματισμός που θα συμπεριλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και όχι απλώς προβλέψεις για την πορεία των μακροοικονομικών μεγεθών, είναι το λιγότερο που θα απαιτηθεί από την ελληνική κυβέρνηση στην περίπτωση που αυτή ζητήσει επισήμως την κινητοποίηση του μηχανισμού στήριξης.

Κι αν για το τρέχον έτος μπορεί να υποστηρίξει κανείς ότι τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί επαρκούν, δεν ισχύει το ίδιο για την επόμενη διετία κατά την οποία το οικονομικό επιτελείο έχει δεσμευθεί μόνον για τα νούμερα και όχι για τις επιμέρους πολιτικές. Το πρόγραμμα σταθερότητας έχει βεβαίως εγκριθεί από την ΕΕ, είναι ωστόσο παραπάνω από βέβαιο ότι ο μηχανισμός στήριξης δεν πρόκειται να πάρει μπροστά εάν η Ελλάδα δεν γίνει σαφείς με τα πρόσθετα μέτρα πλήρως πρόσθετα μέτρα και υπεσχημένες μεταρρυθμίσεις που θα θωρακίσουν περαιτέρω την προβλεπόμενη μείωση του ελλείμματος.

Η συνταγή ασφαλώς έχει χαρακτηριστικά διεθνούς νομισματικού ταμείου με ό,τι αυτό συνεπάγεται τόσο σε ό,τι αφορά το είδος των μέτρων όσο και τα ποσοστά επιτυχίας της διαδικασίας διάσωσης. Σε όλα αυτά δε, θα πρέπει να προστεθεί και το γεγονός ότι Ελλάδα θα αποτελέσει ουσιαστικά της όλης διαδικασίας, αφού θα πρόκειται για την πρώτη φορά που ένα κράτος μέλος της ευρωζώνης αποδέχεται, έστω και μερικώς, τη συνδρομή οργανισμού από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού.

Τα καλά νέα πάντως για τη χώρα μας έχουν να κάνουν με το γεγονός ότι η ΕΕ δεν φαίνεται διατεθειμένη να αφήσει στο ΔΝΤ να έχει το γενικό αποτέλεσμα, πιέζοντας τον οργανισμό να υπάρξει ταύτιση απόψεων έτσι ώστε η επίβλεψη να γίνει

με κοινούς κανόνες που θα ευθυγραμμίζονται με την ανεξαρτησία της οικονομικής νομισματικής ένωσης.

3.16.1 ΤΙ ΖΗΤΕΙ ΤΟ ΔΝΤ ΚΑΙ ΤΙ ΔΙΝΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

- 1. Περιορισμός του δημόσιου τομέα:** Το ΔΝΤ απαιτεί λιγότερο κράτος, προτείνοντας ακόμη και απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης. Η κυβέρνηση απορρίπτει τις απολύσεις και απαντά με περιορισμό των συμβάσεων έργου, συγχώνευση και πλήρη κατάργηση εκατοντάδων δημοσίων φορέων αλλά και λουκέτο σε πολλές δημοτικές επιχειρήσεις. Το σχέδιο προβλέπει τη μείωση των νομικών προσώπων που ελέγχονται σήμερα από την τοπική αυτοδιοίκηση από 6.000 σε 2.000 προκειμένου να εξοικονομηθούν πόροι άνω των 500 εκατ. ευρώ.
- 2. ΦΠΑ:** Η εκτόξευση του ΦΠΑ στα ανώτατα επιτρεπτά επίπεδα αποτελεί την πλέον αγαπημένη σύσταση του ΔΝΤ. Ο οργανισμός θα προτείνει την αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ στο 25%. Η κυβέρνηση πρόβαλε ότι ο ΦΠΑ έχει μόλις πρόσφατα αναπροσαρμοσθεί στο 21% και ότι η ενίσχυση των εσόδων από τους έμμεσους φόρους θα προέλθει κυρίως από ήδη εφαρμοζόμενες δράσεις κατά των φοροφυγάδων.
- 3. Ακίνητη περιουσία:** Το ΔΝΤ προτείνει την κατάργηση του αφορολογήτου ορίου και υπολογισμό των φόρων βάσει εμπορικών και όχι αντικειμενικών αξιών. Η κυβέρνηση επιμένει στην προστασία της πρώτης κατοικίας και για την απόκτησή της, υψηλή φορολόγηση για τους κατέχοντες, χωρίς εξαιρέσεις.
- 4. Μισθοί-συντάξεις:** Η πλέον συνήθεια του ΔΝΤ δεν είναι άλλη από το πάγωμα των μισθολογικών αυξήσεων μέχρι την επάνοδο της δανειοδοτούμενης χώρας στο δημοσιονομικό αποτέλεσμα. Πρόταση, η οποία δεν περιορίζεται μόνον στον δημόσιο τομέα, αλλά απλώνεται και στον ιδιωτικό. Η συνταγή συμπληρώνεται και από την καθαρή μείωση των συντάξεων και υπολογισμό τους βάσει των αποδοχών ολόκληρου του εργασιακού βίου. Επιπλέον, προτείνεται να αυξηθούν τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης και να περιοριστούν οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις.

Η κυβέρνηση αποδέχεται το πάγωμα των μισθών και την περικοπή των πρόωρων συντάξεων. Απορρίπτει προς το παρόν την επέκταση των περικοπών

και στον ιδιωτικό τομέα, όπως επίσης και τη μείωση των χαμηλών συντάξεων με πιθανή ωστόσο εξαίρεση τις υψηλές συντάξεις των ΔΕΚΟ. Αντιπροτείνει δε, την επαναφορά του ΛΑΦΚΑ για τις υψηλές συντάξεις, τη θέσπιση ενιαίων κανόνων συνταξιοδότησης στο δημόσιο και ιδιωτικό φορέα και την εξίσωση των ορίων συνταξιοδότησης μεταξύ ανδρών και γυναικών.

5. **Εργασιακές σχέσεις:** Υπέρ της κατάργησης της μονιμότητας στο Δημόσιο τάσσεται το ΔΝΤ, ενώ εισηγείται την ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων και την απελευθέρωση των απολύσεων. Προτείνει δε μηδενικές προσλήψεις ακόμη και σε ευαίσθητους τομείς, όπως η Υγεία και η Παιδεία. Εδώ είναι ίσως το μοναδικό σημείο στο οποίο η κυβέρνηση προτίθεται να εκδηλώσει σθεναρή αντίσταση, υποστηρίζοντας ότι το μέτρο της άρσης της μονιμότητας και της ελαστικοποίησης της αγοράς εργασίας δεν μπορεί να περάσει χωρίς συναίνεση από την πλευρά των εργαζομένων.
6. **Ιδιωτικοποιήσεις:** Περιττό να αναφερθεί η εμμονή του οργανισμού για το αποτέλεσμα των δημόσιων επιχειρήσεων, για το άνοιγμα των αγορών και για την απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων. Η κυβέρνηση δεν διαφωνεί ιδιαίτερα και προβάλλει το πρόγραμμα των αποκρατικοποιήσεων, την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και των κληροδοτημάτων, την πρόσφατη απελευθέρωση υπηρεσιών και το επερχόμενο άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων.
7. **Νοσοκομεία - Ασφαλιστικά ταμεία:** Το ΔΝΤ ζητεί καλύτερη διαχείριση των οικονομικών, των δημόσιων νοσοκομείων και των ασφαλιστικών ταμείων. Σημειώνεται πάντως ότι ειδικά για τα θέματα αυτά εμπειρογνώμονες του Οργανισμού έχουν ήδη ξεκινήσει διάλογο με στελέχη του γενικού λογιστηρίου του κράτους. Η κυβέρνηση απαντά ότι η καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και ο περιορισμός των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης αναμένεται να ενταθεί στα επόμενα δύο χρόνια με την περαιτέρω ενίσχυση των αντίστοιχων μηχανισμών. Η πρώτη αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κατά 2,5 δισ. ευρώ το 2011 και 4 δισ. ευρώ το 2012, ενώ ο περιορισμός των δαπανών υγείας αναμένεται να οδηγήσει σε εξοικονόμηση δαπανών έως και 900 εκατ. ευρώ το 2011 και 1,2 δισ. ευρώ το 2012.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ-
ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1 Μαθήματα αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης από τους αρχαίους Έλληνες

Οι αρχαίοι Έλληνες χτύπησαν πρώτοι τον κώδωνα του κινδύνου για την οικονομική κρίση και το φαινόμενο του θερμοκηπίου, λέει ένας Βρετανός καθηγητής. Μπορεί η οικονομική κρίση και η υπερθέρμανση του πλανήτη να καίνε στον 21ο αιώνα, όμως τα μαθήματα για την αντιμετώπισή τους έχουν ηλικία 2.500 ετών και υπογραφή αρχαιοελληνική.

Οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι που χρησιμοποίησαν το χρήμα, περί το 600 π.Χ., και είχαν κατά νου πως αν το θεωρούμε δεδομένο το χάνουμε. Το άγχος γύρω από την καταστρεπτική δύναμη του χρήματος υπάρχει στην αρχαιοελληνική σκέψη. Στην τραγωδία για παράδειγμα, ένα είδος που αναπτύχθηκε με την οικονομική συνήθεια οι χαρακτήρες που πρωταγωνιστούν είναι άνθρωποι πλούσιοι, ηγετικές μορφές που συνήθως είναι απομονωμένοι από τους άλλους. Δεν είναι τυχαίο», πως το χρήμα έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του ελληνικού πολιτισμού.

Ο Πλούτος του Αριστοφάνη και ο Αριστοφάνης φέρεται να διαχωρίζει το χρήμα από τα άλλα αγαθά της ζωής. Διότι το χρήμα το αναζητάμε διαρκώς σε μεγαλύτερες ποσότητες, αντιθέτως με την μπιζελόσουπα!

Ο σύγχρονος κόσμος έχει βυθιστεί στην ιδέα της λογικής του χρήματος. Οι αρχαίοι Έλληνες φρόντιζαν να προειδοποιήσουν τους άπληστους μέσω της μυθολογίας. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του βασιλιά Μίδα, ενός ανθρώπου γνωστού για την λατρεία του στο χρήμα. Το μέτρο του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού όμως δεν αφορά μόνο την απληστία, αλλά και την οικολογία. Η αδιαφορία του σύγχρονου κόσμου για τα σήματα κινδύνου που εκπέμπει το φαινόμενο του θερμοκηπίου παραπέμπει σε μορφές της ελληνικής μυθολογίας, που υποκύπτουν στις ψυχικές επιθυμίες τους ακόμη και αν γνωρίζουν πως οι επιλογές τους θα τους οδηγήσουν στην καταστροφή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Ερυσίχθονα, που έκοψε τα δένδρα από το άλσος της θεάς Δήμητρας για οικοδομήσεις του μεγάρου του. Εκείνη για να τον τιμωρήσει τον καταδίκασε να

πεινάει διά βίου και να μη βρίσκει τρόπο να χορτάσει, ώστε στο τέλος κατέληξε να φάει τις σάρκες του.

Ο μύθος για τη μεταποίηση της φύσης σε προϊόν, μία διαδικασία που έχει ως αποτέλεσμα την μεγάλη απληστία και την αυτοκαταστροφή, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πόσο ανίκανοι είμαστε να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου εξαιτίας της έλλειψης του πολιτισμού μας. Δεν μπορούμε να ανασυστήσουμε τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό του μέτρου, αλλά τουλάχιστον μπορούμε να βρούμε έναν τρόπο να φωτίσουμε τον κόσμο μας με τα ιδανικά του.

4.2 ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Χωρίς αμφιβολία, η κρίση αυτή επηρεάζει και επιβαρύνει άμεσα και την ελληνική οικονομία, δείχνοντας παράλληλα τις επιπτώσεις της. Η ελληνική κυβέρνηση, εξαντλεί και αξιοποιεί τους διαθέσιμους βαθμούς , αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες. Πρωτοβουλίες με στόχο την ενίσχυση της ρευστότητας της οικονομίας, την εγγύηση των καταθέσεων, των αποταμιευτών, την προστασία των δανειοληπτών, την στήριξη των επιχειρήσεων, την ενίσχυση κλάδων και τομέων που πλήττονται περισσότερο από την κρίση (όπως είναι ο αγροτικός τομέας και οι κλάδοι του τουρισμού, της οικοδομής και της εμπορίας αυτοκινήτων),τη διανομή σημαντικού κοινωνικού μερίσματος(με τις αυξημένες δαπάνες). Αυτές οι πρωτοβουλίες, οι οποίες υπάρχουν στους διεθνείς οργανισμούς, συμβάλλουν στις συνέπειες της κρίσης και αναμένεται να ενισχύουν τα δημόσια οικονομικά της χώρας.

4.3 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΝ ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΑΔΡΟΥΝ ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η μόνη λύση που προτείνεται μέχρι στιγμής είναι η χορήγηση ρευστότητας στις τράπεζες και στις επιχειρήσεις από τα κρατικά ταμεία. Να δώσουν δηλαδή

χρήματα οι κυβερνήσεις στις τράπεζες ώστε να συνεχίσουν τη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Τι κάνουν οι κυβερνήσεις; Οι περισσότερες κυβερνήσεις έχουν ήδη δώσει αρκετά χρήματα στις τράπεζες και σε μεγάλες επιχειρήσεις, και θα συνεχίσουν να δίνουν όσο αντέχουν. Το ζήτημα είναι ότι πολλές κυβερνήσεις, όπως η ελληνική, δεν έχουν χρήματα και δανείζονται διαρκώς από τους διεθνείς δανειστές, οι οποίοι όμως εκμεταλλεζόμενοι την ανέχεια ζητούν τοκογλυφικά επιτόκια. Οι κυβερνήσεις σε αντάλλαγμα για τα χρήματα που δίνουν στις τράπεζες και στις βιομηχανίες παίρνουν τις μετοχές τους και έτσι ξαναγυρνάμε στον κρατικό έλεγχο τραπεζών και επιχειρήσεων ύστερα από δεκαετίες.

Ποιο θα είναι το κόστος των λύσεων αυτών και ποιος θα το πληρώσει; Το κόστος ασφαλώς το πληρώνει ο κρατικός προϋπολογισμός, δηλαδή οι πολίτες όλων των κρατών, οι οποίοι θα πρέπει να πληρώσουν αυξημένους φόρους και να απολαύσουν λιγότερες υπηρεσίες δωρεάν υγείας, παιδείας, και κοινωνικής ασφάλισης για να βρεθούν τα χρήματα σωτήρια των τραπεζών.

Η ευρωπαϊκή επιτροπή μέχρι στιγμής παραμένει στο στόχο της μείωσης του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Αναμένεται όμως ότι οι ευρωπαίοι ηγέτες θα λάβουν μέτρα υποστήριξης των ευρωπαϊκών χωρών και θα αφήσουν για αργότερα τον στόχο μείωσης του ελλείμματος. Υπάρχει λοιπόν η εκτίμηση ότι η επιτροπή τελικά θα χαλαρώσει τις απαιτήσεις της για το ελληνικό έλλειμμα.

Οι κοινωνίες δεν έχουν περιθώρια άρνησης του τραπεζικού συστήματος. Φυσικά, έχουν περιθώρια αντίδρασης στο κόστος αυτών των λύσεων, η οποία αναμένεται να εκδηλωθεί με μαζικές διαδηλώσεις και ταραχές σε ολόκληρο τον κόσμο. Και αυτό είναι το φυσικό επακόλουθο μιας μεγάλης οικονομικής κρίσης η οποία οδηγεί στην ανεργία και στη φτώχεια εκατομμύρια αθώους πολίτες.

4.4 ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΤΕ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ Η ΚΡΙΣΗ

Οι προβλέψεις του διεθνούς νομισματικού ταμείου κάνουν τη διαπίστωση ότι οι οικονομίες της ευρωζώνης και της Αμερικής θα αντιμετωπίσουν το φάσμα της

ύφεσης, σημειώνοντας αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, αύξηση της ανεργίας, μείωση των διεθνών συναλλαγών. Υπό αυτές τις συνθήκες, αυτονόητο είναι το γεγονός ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα θα αντιμετωπίσουν οι χώρες που παρουσιάζουν μεγάλο χρέος ή σημαντικά ελλείμματα και συνεπώς στερούνται δυνατότητας εφαρμογής δημοσιονομικής πολιτικής με την υιοθέτηση φορολογικών ελαφρύνσεων, ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης, τόνωση της ρευστότητας.

Σε αντίθεση με το 1929, η οικονομική επιστήμη έχει στη διάθεση της σημαντικούς μηχανισμούς αντιμετώπισης κρίσεων. Χαρακτηριστικό είναι ότι σήμερα, σε μηνιαία ή καθημερινή βάση μετρώνται στοιχεία για το ΑΕΠ, την ιδιωτική κατανάλωση, τα επιτόκια, τη συναλλαγματική ισοτιμία κλπ με σκοπό την επίτευξη της οικονομικής σταθερότητας, γεγονός που δεν μπορούσε να γίνει στο παρελθόν.

Η κρίση του 1929 οφείλεται στην έλλειψη διεθνούς συντονισμού, αδυναμία πρόβλεψης της κρίσης, αδυναμία υπολογισμού των δεικτών που την επηρεάζουν.

4.5 ΘΑ ΧΡΕΟΚΟΠΗΣΕΙ Η ΧΩΡΑ ΜΑΣ;

Ο φόβος χρεοκοπίας της χώρας μας δεν είναι νέος. Έχουμε κακό ιστορικό και σαν απειλή υπάρχει εδώ και χρόνια.

Είναι αδικαιολόγητες οι έντονες φήμες;

Τα οικονομικά της Ελλάδας είναι σε άσχημη κατάσταση, το κράτος έχει έσοδα περίπου 50 δις ευρώ το χρόνο και χρωστάει 326 δις. Φέτος για τόκους μόνο πρέπει να δώσει 13 δις. Όμως και η εικόνα των άλλων χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης δεν είναι ρόδινη. Το χρέος των κρατών της Ευρωζώνης εκτιμάται ότι θα είναι 84% του ΑΕΠ το 2010, πχ της Γερμανίας προβλέπεται στο 77% του ΑΕΠ.

Τι σημαίνει χρεοκοπία μιας χώρας;

Όταν μια χώρα δηλώσει χρεοκοπία, ουσιαστικά δηλώνει αδυναμία να πληρώσει αυτά που οφείλει. Τότε γίνεται αναδιαπραγμάτευση του χρέους, αλλά με πολύ σκληρούς όρους για την χώρα, που επιβάλλονται από τους δανειστές συνήθως μέσω του διεθνούς νομισματικού ταμείου.

Αυτό πράγματι μπορεί να μεταφράζεται σε απολύσεις, δραστική περικοπή μισθών-συντάξεων, μείωση κοινωνικών παροχών, περιορισμό αναλήψεων από τις τράπεζες, κλείσιμο, κρατικοποίηση τραπεζών, κρίσιμη έλλειψη ρευστότητας στην

αγορά, αδυναμία αποπληρωμής δανείων από ιδιώτες και επιχειρήσεις περιορισμό εισαγωγών μέχρι έλλειψη βασικών αγαθών.

Κινδυνεύουν οι καταθέσεις μας;

Σαν χειρότερο σενάριο, υπάρχει η πιθανότητα να βρεθούμε εκτός ευρώ, να γυρίσουμε στις δραχμές και να γίνει υποτίμηση οπότε τα χρήματά μας χάνουν αξία. Παράλληλα με την έλλειψη ρευστότητας, που ακολουθεί μια χρεοκοπία, δεν θα υπάρχει κανονική πρόσβαση στις καταθέσεις μας. Υπάρχουν μερικοί κίνδυνοι για τις καταθέσεις μας. Δύο από αυτά είναι:

α) Αποχώρησης της χώρας από την Ευρωζώνη: Βραχυπρόθεσμα, μπορεί να είναι η ιδανικότερη λύση. Όμως, δε θα ωφελήσει τη χώρα μακροπρόθεσμα στις διεθνείς καταιγίδες που έρχονται. Εν τούτοις, είναι υπαρκτός και κανείς δε μπορεί να τον αποκλείσει.

Στην περίπτωση αυτή, οι καταθέσεις μετατρέπονται αυτόματα σε δραχμές. Όλες οι κατηγορίες.

Σε δραχμές θα μετατραπούν και οι λογαριασμοί ομολόγων του ελληνικού δημοσίου που κατέχουν οι έλληνες ή οι κάτοικοι της Ελλάδας.

Στην υποθετική περίπτωση επιστροφής στη δραχμή, δε θα πειραχθούν οι συναλλαγματικοί λογαριασμοί που έχουμε σε τράπεζες.

Επίσης, δε θα πειραχθούν οι επενδύσεις που έχουμε σε ξένα χρηματιστήρια μέσω χρηματιστηριακών λογαριασμών.

β) Θέμα φορολόγησης των καταθέσεων: Η θεωρία μας λέει ότι το κράτος, έχει τη νομική ισχύ (π.χ. με την έκδοση μίας πράξης νομοθετικού περιεχομένου) να κάνει τα πάντα: να φορολογήσει, να πάρει ένα ποσοστό από τις καταθέσεις, να πάρει ένα ποσοστό από καταθέσεις πάνω από ένα ύψος, ή που ανήκουν σε μία κατηγορία προσώπων. Βέβαια, στην πράξη, αυτά είναι πολύ δύσκολο να γίνουν. Και αποτελούν την έσχατη των εσχάτων λύση. Θεωρητικά, κάτι τέτοιο θα μπορούσε να γίνει εάν αποτύγχαναν τα μέτρα της Ε.Ε. και στη συνέχεια τα μέτρα του ΔΝΤ προς το οποίο αναγκαστικά θα καταφεύγαμε.

Άλλωστε, στη χώρα μας υπάρχει προηγούμενο με το αναγκαστικό δάνειο του 1923, όταν ξαφνικά αποφασίστηκε να κοπούν (στην κυριολεξία να κοπούν) στα δύο όλα τα χαρτονομίσματα άνω των 50 δραχμών, με το μισό χαρτονόμισμα να πηγαίνει αναγκαστικά στην πληρωμή ενός δανείου που έπρεπε να πάρει τότε η κυβέρνηση για τη ρύθμιση των αναγκών που είχαν προκύψει από την έλευση των προσφύγων.

Όμως, άλλο πράγμα η μεταπολεμική -ηττημένη- Ελλάδα του 1923 και άλλο η Ελλάδα της Ευρωζώνης του 2010.

Χρειάζεται να κάνουμε κάτι για να διασφαλίσουμε τα χρήματά μας;

Το θέμα δεν είναι μόνο οικονομικό καθώς, εκτός από τα κερδοσκοπικά παιχνίδια, παίζοντας και πολιτικά παιχνίδια που ξεπερνάνε τα όρια της χώρας μας.

Η απάντηση εξαρτάται από το τι θα συμβεί στο μέλλον. Κι επειδή δεν μπορούμε να προβλέψουμε το μέλλον ο καθένας ενεργεί με βάση αυτό που πιστεύει ότι θα γίνει.

Όσοι φοβούνται ότι θα πτωχεύσουμε αγοράζουν λίρες, ακίνητα ή μεταφέρουν τα χρήματά τους στο εξωτερικό. Βέβαια συνεχίζει να υπάρχει ο φόβος πχ μήπως είναι επισφαλής η χώρα που μεταφέρουμε τις καταθέσεις μας;

Όσοι πιστεύουν ότι η χώρα θα σωθεί από τις Βρυξέλλες ή ότι θα διορθωθεί η οικονομία μας, θεωρούν την εποχή κατάλληλη για χρηματιστήριο ή αγοράζουν ομόλογα ελληνικού δημοσίου. Σημειώνουν ότι υπήρχε προσφορά 25 δις για τα τελευταία ομόλογα και τελικά εκδόθηκαν 8 δις μόνο.

Οι απόψεις που βλέπουν το φως της δημοσιότητας αντιμετωπίζονται με επιτυχία. Κάποιες είναι ειλικρινές πεποιθήσεις και κάποιες είναι σκόπιμες τοποθετήσεις. Ακόμα και αν είναι ειλικρινής τοποθέτηση, μπορεί κάποιος να προβλέψει με βεβαιότητα τι θα γίνει;

4.5.1 ΣΕΝΑΡΙΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

A. Γιατί φτάσαμε σε αυτή την κρίση την Ελλάδα;

Η Ελλάδα ανέκαθεν είχε πρόβλημα στα δημόσια οικονομικά της, ίσως από τη στιγμή της ανεξαρτησίας του ελληνικού κράτους, άλλοτε περισσότερο και άλλοτε λιγότερο, χρησιμοποιώντας το κράτος ως μηχανισμό αναδιανομής υπέρ των πολιτικά ισχυρών και των υποστηρικτών τους. Ο τρόπος που καλυπτόταν το εν γένει μεγάλο έλλειμμα ήταν: 1. Με την αφαίρεση (άμεσα με εσωτερικό υποχρεωτικό δανεισμό και κρατικοποίηση καταθέσεων, ή έμμεσα μέσω πληθωρισμού) των ιδιαίτερα μεγάλων ιδιωτικών αποταμιεύσεων (τάση αποταμίευσης γύρω στο 20%) 2. Με βαρύτατους περιορισμούς στην διακίνηση συναλλάγματος, επιτρέποντας εντελώς προνομιακή πρόσβαση στο συνάλλαγμα στο ίδιο το κράτος και στους ευνοούμενούς του, όπως

έκαναν και κάνουν πολλά άλλα κράτη και 3. Με βαρύτερη δωρεάν στρατιωτική θητεία.

Αυτά όλα λειτουργούσαν μέχρι το 1993. Το 1994 αποτελεί ορόσημο γιατί η μεγάλη τάση αποταμίευσης των Ελλήνων αρχίζει απότομα να μειώνεται, ενισχύοντας την κατανάλωση. Οι λόγοι για αυτή τη δραματική μεταστροφή πρέπει να αναζητηθούν σε κοινωνικοπολιτικά αίτια, και όχι σε οικονομολογιστικά αίτια (ας θυμόμαστε ότι τα οικονομικά είναι κοινωνική/πολιτική επιστήμη). Είναι όμως, και άλλα παρόμοια, δύναμη της αύξησης του ΑΕΠ από το 1994 και μετά. Πρακτικά ταυτόχρονα, το 1996 έχουμε την εκλογή της κυβέρνησης Σημίτη, μιας κυβέρνησης με σαφή προσανατολισμό ένταξης στο ευρώ και μαζέματος του κράτους, καθώς και υποχρεωτική, λόγω ΕΕ, απελευθέρωση της διακίνησης κεφαλαίων. Έχουμε επίσης σταδιακό περιορισμό του λόγου των τεκμηρίων διαβίωσης, που είχαν αποτύχει να πιάσουν αυτούς που φοροδιέφευγαν πραγματικά όταν είχαν ξαναεφαρμοστεί.

Ο συνδυασμός οδηγεί στα εξής μακροοικονομικά φαινόμενα:

- 1.Αύξηση του ΑΕΠ με ρυθμούς 3-4%.
- 2.Αύξηση των φορολογικών εσόδων του κράτους λόγω αύξησης του ΑΕΠ, χωρίς περιορισμό της δαπάνης του κράτους.
- 3.Κυβερνητική επιλογή για μείωση του μεγαλύτερου και πιο άδικου φόρου, του φόρου πληθωρισμού, αντί της μείωσης του επίσημου δραχμικού δημοσιονομικού ελλείμματος (ο πληθωρισμός είναι φόρος επί της αποταμίευσης και συνεπώς των επενδύσεων). Αυτό έγινε κυρίως για το πολιτικό όφελος της εισόδου στο ευρώ και ως κύριο εργαλείο χρησιμοποιήθηκε η σκληρή δραχμή.
- 4.Έναρξη της αντικατάστασης του εσωτερικού δανεισμού του δημοσίου και των τραπεζών με εξωτερικό δανεισμό.
- 5.Αύξηση της ανισορροπίας στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που καλυπτόταν κυρίως από την αυξημένη δανειοδότηση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα από το εξωτερικό και την έναρξη εισροής ιδιωτικών κεφαλαίων στη χώρα και ιδιωτικών κεφαλαίων, τις περισσότερες φορές Ελλήνων μεταναστών που άρχισαν να επιστρέφουν στη χώρα καθώς οι συνθήκες βελτιώνονταν.

Αυτό ξεκίνησε λοιπόν το 1994, ενισχύθηκε το 1996, έπεσε το 2000 με το χρηματιστήριο αλλά ταυτόχρονα πήρε μια ιδιαίτερα μεγάλη ώθηση με την αύξηση της συνολικής περιουσίας των Ελλήνων με την αύξηση των τιμών των ακινήτων, οδηγώντας σε αύξηση της συνολικής περιουσίας των Ελλήνων πολιτών και σε περαιτέρω αύξηση της κατανάλωσης. Περαιτέρω δυνατή ώθηση ήταν η ένταξη στο

ευρώ, η συνεπαγόμενη μεγάλη πτώση των επιτοκίων και η αύξηση των επενδύσεων, αλλά σχεδόν αποκλειστικά σε τούβλα (κατοικίες, καταστήματα, δρόμους) και όχι στην παραγωγή, ενισχύοντας περαιτέρω την εξωτερική ανισορροπία. Έτσι τα προηγούμενα έτη συνεχίστηκε απρόσκοπτα και ενισχυμένο από το 2000 μέχρι και το 2004.

Ενώ λοιπόν ήδη φαίνονταν οι ρίζες της επερχόμενης ελληνικής κρίσης, παρόμοια φαινόμενα επικρατούσαν και διεθνώς, δεν ήμασταν οι μόνοι, απλά εμείς όπως και η Ισπανία και η Πορτογαλία, φροντίζαμε να τα τρώμε και όχι να κάνουμε και καμιά αποταμίευση-επένδυση. Τα ελληνικά προϊόντα, με εξαίρεση τον τουρισμό και κάποιες υπηρεσίες, έπαψαν να είναι ανταγωνιστικά, και οι διαστρεβλωμένοι αναπτυξιακοί νόμοι οδηγούσαν σε πλασματικές επενδύσεις που ενώ φαίνονταν να γίνονται στα χαρτιά, σπάνια παρήγαγαν.

Σε μια 4ετία δανειστήκαμε χωρίς ντροπή, και δημιουργήσαμε μια πλασματική αύξηση του ΑΕΠ με μοναδικό οδηγό την κατανάλωση, δημόσια και ιδιωτική. Το περίφημο διπλό έλλειμμα της ελληνικής οικονομίας, στα δημόσια οικονομικά και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ήταν προφανές ότι ήταν η βάση της καταστροφής.

Καταλήξαμε λοιπόν το 2008 να έχουμε 15% του ΑΕΠ έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών το οποίο κάλυπτε με ένα έλλειμμα, ας πούμε 5% και 10% με ιδιωτικές εισροές.

Η μεγάλη πλειοψηφία αυτών ήταν δανεισμός των τραπεζών για να μας δίνουν εορτοδάνεια, καταναλωτικά δάνεια, να βάζουμε τούβλα και άλλες πολλές αηδίες, χωρίς να εφαρμόζουν και σοβαρά κριτήρια δανεισμού. Είχαμε λοιπόν ήδη θέσει τα θεμέλια της δραματικής μελλοντικής μείωσης της αγοραστικής μας δύναμης.

Σκάει η διεθνής χρηματοοικονομική κρίση του Σεπτεμβρίου Οκτωβρίου του 2008. Παρά τις ανεγκέφαλες και εγκληματικές δηλώσεις ότι η ελληνική οικονομία είναι θωρακισμένη, ήταν προφανές ότι δεν ήταν. Καθώς η κρίση βάθαινε διεθνώς προς τα Χριστούγεννα, αυξήθηκαν και τα spreads του ελληνικού δημοσίου.

Αρχίσαμε λοιπόν, να ρίχνουμε νέους φόρους . Σε 2 μήνες φάνηκε το πρόβλημα..

Β. Γιατί το φαλήρημα δεν είναι καλή επιλογή, επειδή:

- Θα διακοπεί κάθε μορφή πίστωσης προς τη χώρα, ακόμα και οι συνήθεις εμπορικές πιστώσεις. Ήδη πολλές εταιρίες προκαταβάλουν το 100% μιας εμπορικής συναλλαγής για να εισάγουν προϊόντα.

- Θα πτωχεύσουν άμεσα οι τράπεζες, δεν θα κρατικοποιηθούν. Θα χαθούν άμεσα πληθώρα καταθέσεων, καθώς η κρατικοποίηση τους που αναφέρατε, δεν θα είναι εφικτή όσο είμαστε εντός ΕΕ, όχι μόνο ευρώ. Άρα για να τις σώσουμε θα πρέπει να βγούμε και από την ΕΕ. Ακόμα και έτσι, θα χάσουν οι τράπεζες κάθε ιδιοκτησία τους στο εξωτερικό, το τεράστιο αυτό δίκτυο που έχουν στήσει στο εξωτερικό.
- Η κατάρρευση των τραπεζών θα οδηγήσει σε μειώσεις του ΑΕΠ όχι 10 ή 15%, αλλά 30%-40% ή και παραπάνω, και ανεργία γενικευμένη, όχι μικρή.
- Παύση παροχής δημοσίων υπηρεσιών.
- Δραματική έξοδο κάθε κεφαλαίου που μπορεί να φύγει, σε μόνιμη βάση για τα επόμενα 20 χρόνια.
- Πάγωμα κάθε σκέψης επένδυσης έλληνα ή ξένου επενδυτή για πάνω από 10 χρόνια.
- Μαζική μετανάστευση.
- Κατάσχεση της περιουσίας του δημοσίου στο εξωτερικό περιλαμβανομένων όλων των πρεσβειών και όλων των οπλικών συστημάτων σε κατασκευή.
- Αδυναμία αγοράς νέων οπλικών συστημάτων με κάθε συνεπαγόμενο κίνδυνο για την ασφάλεια της χώρας. Να θυμίσουμε ότι ο πόλεμος του 1897 ακολούθησε την πτώχευση του 1893.
- Απώλεια όλων των εθνικών θεμάτων παρατηρείστε την απομάκρυνση της Κύπρου από την Ελλάδα όσο βαθαίνει η κρίση.
- Περαιτέρω ζημιά στον τουρισμό.
- Στο κάτω κάτω, και 150% του ΑΕΠ να είναι το χρέος, υπάρχουν ιστορικά παραδείγματα χωρών που το αποπλήρωσαν πλήρως ακόμα και όταν ήταν 190%.

Αντίθετα, έχει μερικά καλά:

- Θα πάψουν να πληρώνονται οι υπερπληρωμένοι τεμπέληδες δημόσιοι υπάλληλοι και πολιτικοί άμεσα, χωρίς περίοδο προσαρμογής.
- Θα πάψουν οι πανάκριβες δημόσιες προμήθειες και υπηρεσίες άμεσα.

Γ. Η επιστροφή στη δραχμή: Αυτό το σενάριο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με πτώχευση και μόνο ως υποκατηγορία της πτώχευσης μπορεί να θεωρηθεί. Τα στραβά του είναι:

- Άμεση δραματική υποτίμηση της τάξεως του 70%. Οι μισθοί λοιπόν θα μειωθούν στο 30% σήμερα. Αλλά το βάρος θα το σηκώσει δυσανάλογα ο ιδιωτικός τομέας λόγω του άμεσου πληθωρισμού λόγω υποτίμησης.
- Καμία διόρθωση στη σπατάλη του δημοσίου καθώς το τύπωμα δραχμών θα λύσει το θέμα.
- Τεράστιος μόνιμος πληθωρισμός για να χρηματοδοτηθεί το αδιόρθωτο μεγάλο έλλειμμα.
- Μαζικότερη μετανάστευση.
- Πλήρης αδυναμία αποπληρωμής και ρύθμισης του χρέους, ακόμα και στο 30% του αρχικού ποσού, με μόνιμο αποκλεισμό από τις διεθνείς αγορές, αντίθετα πτώχευση εντός ευρώ και ρύθμιση στο 80% του χρέους είναι πιο εφικτή λύση, ίσως και επιθυμητή αν γίνει εν καιρώ και με καθοδήγηση του ΔΝΤ και της ΕΚΤ.
- Φτώχεια, πείνα και ακόμα χειρότερα.
- Διαρκείς εξεγέρσεις και βανδαλισμοί, έκρηξη της εγκληματικότητας.

Εν γένει όσο πιο βίαιες κινήσεις γίνονται στην οικονομία, τόσο πιο βίαιες θα είναι και οι κοινωνικοπολιτικές επιπτώσεις.

4.6 ΑΝΑΠΟΦΕΥΚΤΗ Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Την ώρα που στις διεθνείς αγορές αρχίζουν να αντιμετωπίζουν με όλο και μεγαλύτερη καχυποψία την εκστρατεία της ομάδας τριών ατόμων να πείσει ότι το ελληνικό σταθεροποιητικό πρόγραμμα θα πετύχει, ένας από τους εγκυρότερους οικονομικούς αναλυτές διεθνώς προειδοποιεί απερίφραστα, ότι η χρεοκοπία της Ελλάδας είναι αναπόφευκτη, ενώ η τελευταία έκθεση του ΔΝΤ για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα περιλαμβάνει ψιλά γράμματα εξαιρετικά στοιχεία και σενάρια για τη χώρα μας. Η χρεοκοπία της Ελλάδας είναι αναπόφευκτη. Υπάρχει πιθανότητα 95% να χρεοκοπήσει και η Ισπανία, ενώ στο χείλος βρίσκεται η Ουγγαρία. Η κατάσταση θα επιδεινωθεί πολύ σοβαρά στην Ανατολική Ευρώπη. Θα έχουμε έναν αριθμό μελών της Ευρωζώνης, που θα κάνουν διάλειμμα για ένα χρόνο

στη συμμετοχή τους στο ευρώ. Πολύ ανησυχητική είναι και η κατάσταση στις ΗΠΑ. Οι αγορές θα αρνηθούν να ανεχθούν τόσο υψηλά επίπεδα χρέους. Επικρίνοντας, τα προγράμματα διάσωσης χωρών που εκπονούν το ΔΝΤ και οι ισχυρές κυβερνήσεις, όπως το τριετές πρόγραμμα διάσωσης της Ελλάδας, τονίζοντας ότι αποτρέπουν χρεοκοπίες κρατών για να μην υποστεί ζημιές το οικονομικό σύστημα, αλλά καταλήγουν να δίνουν στις τράπεζες το δικαίωμα να κερδοσκοπούν με τα χρήματα των φορολογουμένων. Την ίδια ώρα, το ΔΝΤ περνά στην τελευταία του έκθεση για τη διεθνή χρηματοπιστωτική σταθερότητα ορισμένες εξαιρετικά ανησυχητικές εκτιμήσεις για την Ελλάδα.

Αξιολογώντας τους κινδύνους της χώρας μας από μια οικονομική ανάκαμψη βραδύτερη του αναμενόμενου, το ΔΝΤ καταλήγει στο συμπέρασμα, ότι το χρέος της χώρας θα εκτιναχθεί πάνω από το 150% του ΑΕΠ το 2015, δηλαδή δύο χρόνια μετά τη λήξη των χρηματοδοτήσεων του διεθνούς δανείου:

- Αν το σενάριο του ΔΝΤ για την ανάπτυξη επιβεβαιωθεί, το χρέος θα φθάσει στο 135,5% του ΑΕΠ το 2015, από 130,2% το 2010. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, η Ελλάδα θα έχει το υψηλότερο χρέος του ανεπτυγμένου κόσμου μετά την Ιαπωνία.
- Στην περίπτωση, όμως, που οι προβλέψεις για την ανάπτυξη πέσουν έξω κατά 1% για την περίοδο ως το 2015, το ελληνικό χρέος θα εκτιναχθεί το 2015 σχεδόν 20% υψηλότερα, φθάνοντας το 153,4% του ΑΕΠ, που θα είναι η δεύτερη και με διαφορά χειρότερη επίδοση στον ανεπτυγμένο κόσμο, επίσης μετά την Ιαπωνία.

Αν κάτι πάει στραβά και δεν επαληθευθούν οι αισιόδοξες προβλέψεις για την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας από το 2012 και μετά, το ελληνικό χρέος θα είναι αδύνατο να χρηματοδοτηθεί από τις αγορές και η χώρα θα βρεθεί πάλι σε χρεοκοπία. Δεν είναι καθόλου τυχαίο, ασφαλώς, ότι η αισιοδοξία που επιχειρεί να μεταδώσει στις αγορές η τρόικα, αναφορικά με την καλή πορεία και τις πιθανότητες επιτυχίας του τριετούς σταθεροποιητικού προγράμματος της Ελλάδας αρχίζει να προκαλεί. Δυσφορία στους διεθνείς οικονομικούς κύκλους, καθώς ο υπερβολικός ζήλος αντιλαμβάνεται ως προσπάθεια καθοδήγησης των αγορών. Τα φορολογικά έσοδα στην Ελλάδα αυξάνονται, αντί να παρέχεται ποινική δίωξη σε φοροφυγάδες, ή

ότι ο ρυθμός ανάπτυξης αρχίζει να επανέρχεται σε ποσοστά επαρκή για την εξυπηρέτηση του χρέους. Στην καλύτερη περίπτωση, τα προβλήματα της Ελλάδας εντοπίστηκαν τους τελευταίους 12 μήνες, αλλά δεν έχουν λυθεί».

4.7 Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΡΙΣΗ... ΒΟΗΘΑΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αυτό που σώζει την Ελλάδα προς το παρόν από τον κίνδυνο της χρεοκοπίας είναι η αρνητική διεθνής οικονομική κατάσταση, όμως όταν στο μέλλον η οικονομική συγκυρία βελτιωθεί τότε ο κίνδυνος χρεοκοπίας της Ελλάδας γίνεται άμεσος.

Αυτό είναι το, ανορθόδοξο συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει η πρόσφατη έκθεση της UBS για την κατάθεση στην Ελλάδα. Σύμφωνα με την έκθεση η Ελλάδα αντιμετωπίζει έναν κίνδυνο άμεσης χρεοκοπίας. Αυτό οφείλεται όπως είναι γνωστό στους εξής τρεις παράγοντες:

1. Το υψηλό έλλειμμα 12% για το 2009.
2. Το μεγάλο δημόσιο χρέος που φτάνει το 113,4% του ΑΕΠ του 2009.
3. Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που φτάνει το 12% το 2009.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ο κίνδυνος χρεοκοπίας της χώρας είναι προ των πυλών. Όμως υπάρχει ένα στοιχείο που θα κάνει, στην προκειμένη περίπτωση, τις άλλες χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης (όπως πχ την Γερμανία) να σπεύσουν να βοηθήσουν την Ελλάδα να αποφύγει την χρεοκοπία. Το λεγόμενο συστημικό ρίσκο δηλαδή, η προοπτική να λειτουργήσει η κατάληξη της Ελλάδας ως ντόμινο, συμπαρασύροντας και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα όπως η Ιρλανδία, η Πορτογαλία και η Ισπανία, είναι προφανές ότι όσο διαρκεί η οικονομική κρίση τόσο πιο ευάλωτες είναι οι οικονομίες των άλλων χωρών και κατά συνέπεια, τόσο πιο έντονο είναι το στοιχείο του. Άρα στην παρούσα φάση, η περίπτωση να αφεθεί η Ελλάδα αβοήθητη στον δρόμο της χρεοκοπίας είναι πολύ μικρή. Οι άλλες χώρες θα σπεύσουν να βοηθήσουν.

Όμως, όχι για πάντα. Η καλή τύχη της Ελλάδας θα διαρκέσει όσο διαρκή η παγκόσμια οικονομική κρίση. Όταν αρχίσει η ανάκαμψη στην ευρωζώνης, που συνεπάγεται μια ενδεχόμενη χρεοκοπία της Ελλάδας, θα έχει μειωθεί σημαντικά,

καθώς οι άλλες χώρες θα ισχυροποιούν τις οικονομίες τους, θα μειώνεται η πιθανότητα να συμπαρασυρθούν από την κατάρρευση της Ελλάδας.

Στο βαθμό που θα έχει επιστρέψει η οικονομική ανάπτυξη στις χώρες της ΕΕ, η κατάρρευση της Ελλάδας δεν θα έχει πια επιπτώσεις ή θα έχει μικρότερες επιπτώσεις. Κατά συνέπεια καμία χώρα δεν θα έχει κίνητρο να αναλαμβάνει το οικονομικό βάρος της διάσωσης της Ελλάδας. Αν, λοιπόν η Ελλάδα δεν έχει βάλει τα οικονομικά της σε τάξη μέχρι τότε, η χρεοκοπία της τα επόμενα 5 έτη είναι περίπου βέβαια.

Το δίλημμα, λοιπόν, που αντιμετωπίζουν οι μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες στην περίπτωση της Ελλάδας είναι το εξής: αν αφεθεί να χρεοκοπήσει η χώρα, ενδέχεται να συμπαρασύρει μαζί της και άλλες οικονομίες της ευρωζώνης. Αν από την άλλη πλευρά, διασωθεί από την χρεωκοπία η Ελλάδα με παρέμβαση άλλων χωρών, αυτό δημιουργεί ένα κακό προηγούμενο και παρέχει τα κίνητρα και σε άλλες χώρες να ακολουθήσουν μια εξίσου ανεύθνη δημοσιονομική πολιτική με αυτή της Ελλάδας, γνωρίζοντα ότι στο μέλλον θα σπεύσουν να την σώσουν οι μεγάλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Φυσικά αυτό το δίλημμα μεταξύ συστημικό ρίσκο και κακού προηγούμενου δεν μπορεί να διαρκέσει επαπιδρον. Σε αυτή την φάση υπερισχύει το συστημικό ρίσκο. Όμως, όσο περνάει ο καιρός τόσο πιο πολύ θα έρχεται στο προσκήνιο ο δεύτερος κίνδυνος, του κακού προηγούμενου. Και, τότε, τίποτα δεν θα σώζει την Ελλάδα από την χρεοκοπία.

4.8 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η ελληνική στρατηγική οφείλει να έχει δύο διαστάσεις:

- A. Η πρώτη, είναι η ξεκάθαρη αποδοχή του μεριδίου της ευθύνης που μας ανήκει. Όντως στο παρελθόν η χώρα επέδειξε τουλάχιστον βαρύτατη ανευθυνότητα στη διαχείριση των οικονομικών της με αποτέλεσμα να βρεθεί στην παρούσα κατάσταση.

B. Η δεύτερη συνιστάται αφενός στην διακήρυξη της ετοιμότητας να προβεί σε όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες ώστε να γίνει ομαλή η κατάσταση και αφετέρου, να καλέσει η Γερμανία να αποδείξει τον ηγετικό της ρόλο στην Ευρώπη, αποφεύγοντας να επαναλάβει τα λάθη που καταγράφηκαν τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, όταν είχε βρεθεί κατά αναλογία, στη θέση που σήμερα βρίσκεται η Ελλάδα.

Η Ελλάδα χωρίς αμφιβολία έσφαλε η παραδοχή εκ μέρους της αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της συζήτησης για την αντιμετώπιση της κρίσης. Τα οικονομικά μέτρα που καλείται να λάβει από μόνα τους αποτελούν βαρύτατο τίμημα που θα καταβάλει ο προφανώς συνυπεύθυνος για τις μέχρι σήμερα πολιτικές επιλογές του ελληνικού λαού στο πλαίσιο της προσπάθειας ελληνικής ανασυγκρότησης. Είναι όμως προφανές σε όσους αντιλαμβάνονται τα της διεθνούς οικονομίας, ότι σε περίπτωση που δεν εξασφαλιστεί ρευστότητα στην ελληνική οικονομία τα μέτρα αυτά όχι μόνο δεν θα βγάλουν την χώρα από το αδιέξοδο, αλλά θα βυθίσουν στην ύφεση, μια κατάσταση από την οποία θα κατορθώσει να εξέλθει μετά την παρέλευση πολλών ετών, ενδεχομένως και μιας ολόκληρης δεκαετίας.

4.9 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Άλλοι θεωρούν ότι η κρίση θα κρατήσει άλλον έναν χρόνο, άλλοι δύο ή τρία χρόνια, άλλοι ακόμη περισσότερο. Η αλήθεια είναι ότι ακόμη δεν έχουμε δει το βάθος της κρίσης. Ουδείς γνωρίζει πόσο μεγάλη είναι η καταστροφή στις τράπεζες και αν οι κυβερνήσεις αντέχουν να καλύψουν τις τρύπες και να σώσουν το τραπεζικό σύστημα. Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται λύνουν ένα πρόβλημα και δημιουργούν ένα άλλο.

4.10 ΛΥΣΕΙΣ ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΜΠΡΟΣΤΑ

Το βασικό πρόβλημα τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική είναι ότι, οι εμπλεκόμενοι στις αγορές εκτίμησαν ότι μπορούν να αναλάβουν πολύ περισσότερο ρίσκο, διότι ήταν καλυμμένοι αν κάτι δεν πήγαινε καλά.

Αποτέλεσμα ήταν ότι δεν πληρώθηκαν τα σπασμένα επειδή δεν είχαν τα λεφτά.

4.10.1 ΟΙ 4 ΛΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΕΙ Η Ε.Ε ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- 1) Έκδοση ευρωομολόγου, ώστε να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί με ικανοποιητικούς όρους η Ελλάδα, όπως και άλλες χώρες. Το ευρωομόλογο θα φέρει την εγγύηση της Ε.Ε, ωστόσο θα εκδοθεί και θα απορροφηθεί από την Ελλάδα.
- 2) Επιδοτήσεις νωρίτερα από τα αρχικά χρονοδιαγράμματα. Σημειώνεται ότι έως το 2013 η Ελλάδα μπορεί να λαμβάνει 20 δις. Ευρώ.
- 3) Στήριξη ακόμη και από την ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων. Η ΕΤΕ αύξησε τα δάνειά της προς χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης κατά 40% το 2009 και κάτι ανάλογο θα μπορούσε να συμβεί και για την Ελλάδα.
Χώρες της Ε.Ε όπως Γερμανία και Γαλλία, αγοράζουν χρέος της Ελλάδας, δηλαδή ομόλογα.

4.11 ΠΟΙΟΙ ΘΑ ΒΓΟΥΝ ΚΕΡΔΙΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Το στοίχημα για τους επενδυτές είναι απλό: θα τα καταφέρει η Ελλάδα να βγει από την κρίση; Η δυσκολία είναι στις πολλές παραμέτρους που θα κρίνουν την λήξη της μάχης ενώ καθοριστικής σημασίας είναι και ο χρόνος που θα το δείξει. Προς το παρόν, η κρίση δείχνει το σκληρό της πρόσωπο στους επενδυτές που έχουν τοποθετηθεί αλλά και στις επιχειρήσεις.

Από την σημερινή κρίση θα βγουν ηττημένοι αλλά και νικητές με μεγάλες προοπτικές. Επιχειρήσεις που δεν έχουν σταθερά θεμέλια θα πάνουν να υπάρχουν σχεδόν σε όλους τους κλάδους. Μια άλλη κατηγορία είναι των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν τεράστια οικονομικά προβλήματα και αναζητούν σανίδα σωτηρίας

στους πιστωτές ή και το δημόσιο και όσο διαρκεί η κρίση τόσο μειώνονται οι πιθανότητες επιβίωσής τους. Στο χρηματιστήριο κερδισμένοι θα βγουν οι επενδυτές.

4.12 ΑΝΑΚΑΜΨΗ

Στην πραγματικότητα έχουν ήδη πέσει οι σπόροι της ανάκαμψης. Δείτε τι γίνεται με τις καινούργιες οικοδομές, ο αριθμός των οποίων έχει πέσει στα χαμηλά επίπεδα των τελευταίων 50 ετών. Αυτό είναι βραχυπρόθεσμα κακό γιατί δείχνει πως θα μειωθούν οι δαπάνες για την ανέργεση κατοικιών. Σημαίνει, επίσης ότι η προσφορά κατοικιών έχει μείνει πίσω σε σύγκριση με την αύξηση του πληθυσμού και θα υπάρξει τελικά ανάκαμψη της αγοράς στέγης. Ας αναφέρουμε και την πτώση στις πωλήσεις αυτοκινήτων. Είναι και πάλι βραχυπρόθεσμα κακό.

Τότε τα περισσότερα αυτοκίνητα θα έχουν πάει για ανακύκλωση είτε επειδή θα έχουν γίνει ερείπια είτε επειδή θα είναι πολύ παλιάς τεχνολογίας. Κι αυτό σημαίνει πως θα υπάρξει μεγάλη ζήτηση για αυτοκίνητα. Κάτι ανάλογο μπορεί να ειπωθεί και για τα διαρκή αγαθά και για κάθε άλλο τμήμα της οικονομίας. Με την πάροδο του χρόνου θα λήξει η κρίση όπως έληξαν όλες οι κρίσεις του 19^ο αιώνα.

4.13 ΕΞΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Η ελληνική κυβέρνηση του οικονομικού επιτελείου της κατόρθωσε έπειτα από στοχευόμενες παρεμβάσεις να επιτύχει μέσα στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ένωσης την δημιουργία ενός ευρωπαϊκού οργανισμού στήριξης εξόδου από την κρίση στο οποίο συμφωνήθηκε να μετέχουν η ευρωπαϊκή επιτροπή, η ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα και το διεθνές νομισματικό ταμείο.

Σήμερα η χώρα μας με ένα τεράστιο χρέος προσπαθεί να βρει το δρόμο διαφυγής προς την έξοδο. Δεν έχει πολλές επιλογές. Ο δανεισμός μέσω του μηχανισμού στήριξης είναι μονόδρομος και κυρίως για τον λόγο ότι έχει χαμηλότερο κόστος από αυτό των αγορών.

Η Αμερική υποχρεούται να συνδέσει την έξοδο από την κρίση με τις βασικές της στρατηγικές επιλογές: α) τον έλεγχο των νέων απειλητικών δυνάμεων (Κίνα, Ρωσία, Ινδία, Ευρώπη, Ν. Αμερική) στη διεθνή σκηνή, β) την μετωπική σύγκρουση

με τον ισλαμικό κόσμο, ώστε να επιτευχθούν οι πολλαπλοί στόχοι: ο μονοπωλιακός έλεγχος των ενεργειακών πηγών της Μέσης Ανατολής, η αχαλίνωτη κατανάλωση και ευημερία της Αμερικής, η στήριξη των συμφερόντων στην Μ. Ανατολή και γ) την διατήρηση της παγκόσμιας ηγεμονίας. Είναι προφανές ότι όλοι αυτοί οι στρατηγικοί στόχοι δύσκολα μπορούν να επιτευχθούν και ταυτόχρονα να συνδυασθούν με την έξοδο από την παρούσα οικονομική συνθήκη και την νέα παγκόσμια κατανομή των δυνάμεων. Η άποψη ότι η Αμερική βρίσκεται σε τρομοκρατικό κλοιό και , το σύνδρομο του Ισραήλ, η υστερία και η σχιζοφρένεια, που προωθεί ένα μονομανώς ιδεοληπτικό επιτελείο είναι δύσκολο να γίνει αποδεκτό και κυρίως να εφαρμοσθεί σε ολόκληρο τον πλανήτη και πάνω από όλα δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό και αξιόπιστο σχέδιο. Ο βομβαρδισμός της Σερβίας η διάλυση του Ιράκ και η αντιμωκρατική επιχείρηση στο Αφγανιστάν αποτελούν μέρος του τρομοκρατικού σχεδίου, ως αντιμετώπιση του άξονος του κακού, αντί του πραγματικού πολέμου, ο οποίος δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Η εξασθένηση του δολαρίου, του ισχυρότερου μέχρι χθες νομίσματος και η κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που το στηρίζει, δεν χρειάζεται μεγάλη οικονομική δεινότητα να αποδειχθεί ότι είναι πληθωριστικό φαινόμενο ενός ιδιαιζόντως αρνητικού είδους της καταρρέουσας αμερικάνικης οικονομίας. Τα λεγόμενα τραπεζικά προϊόντα , τα hedge funds(κεφάλαια κάλυψης) και άλλα παρόμοια πιστωτικά παράγωγα συνιστούν παραλλαγές του πληθωριστικού χρήματος. Αυτή η πρωτοφανής χρηματοπιστωτική απάτη, αν δεν σχεδιάστηκε από την αμερικάνικη κυβέρνηση, σίγουρα λειτούργησε με τις ευλογίες της για να προσελκύει κεφάλαια στην μαύρη τρύπα της αμερικάνικης οικονομίας.

Η αμερικάνικη φούσκα, η πλασματική αξία όλων των παραγώγων σύμφωνα με τη τράπεζα διεθνών διακανονισμών ανέρχεται σε 600 τρις εκατομμύρια δολαρίων, την οποία θα κληθεί να καλύψει, όχι μόνο η αμερικάνικη οικονομία αλλά κυρίως οι οικονομίες όλων των χωρών του κόσμου για να γεμίσει η μαύρη τρύπα της αρπαγής.

Η Αμερική αδιαφορεί για τα λάθη υπακούοντας στις δυνάμεις αδράνειας που την διέπουν. Το πνεύμα που καθοδηγεί τα βήματα των στρατηγικών επιτελείων της Αμερικής και συνεργάζονται άρρηκτα με τις παντοδύναμες ομάδες επενδυτών αδιαφορεί για τις επιπτώσεις των επενδυτικών λαθών. Οι επαίοντες βρίσκονται διαρκώς στην επικαιρότητα αναλύοντας την κρίση και νοσηματοδοτώντας την κρίση που οι ίδιοι δημιούργησαν. Αλλά, όταν πρόκειται για τις ουσιαστικές ευθύνες, τις

παραλείψεις και τις παραβιάσεις, της αμερικάνικης ηγεμονίας, που κατατρομοκράτησε και κατατρομοκρατεί την ανθρωπότητα.

Η μόνη έξοδος από την κρίση δεν είναι η εκτύπωση δολαρίων ή τίτλων χωρίς αντίκρισμα. Σημειώνεται ότι ο πληθωρισμός της Αμερικής εξάγεται αμέσως στις οικονομίες όλων των άλλων χωρών επειδή το δολάριο επέχει θέση διεθνούς μέσου συναλλαγών. Η λύση δεν είναι οι φθηνές δικαιολογίες περί κερδοσκοπών αξόνων του κακού και τεχνικές με τα οποία επιχειρείται η διάλυση του αναπαραστατικού συστήματος. Από πλευρά της Αμερικής, η μοναδική λύση που απομένει είναι η εκθεμελίωση αναθεώρηση της στρατηγικής, η δραματική αλλαγή των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Αμερικής και της Συμμαχίας, όπως επίσης η αποκατάσταση των πολιτικών αξιών.

Τις εισηγήσεις όφειλε να κάνει η ευρωπαϊκή ένωση. Αυτό σημαίνει πραγματική πολιτική συμπεριφορά μιας ένωσης ελεύθερων εθνών κρατών που έχουν ιστορία χιλίων χρόνων και είναι δημιουργός της σημερινής επιστημονικής γνώσης. Η Ευρώπη είναι ανήμπορη να μιλήσει πολιτικά. Το ότι επέτρεψε να συμβεί και συνεχίζει να αποκρύβει τα αίτια της καταστροφής δείχνει ότι η Ευρώπη, ως Ε.Ε είναι ανίκανη να ενεργήσει, όπως το επιβάλλει η θέση της και η ιστορία της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Πρέπει να αναφερθούμε ότι η κάθε οικονομία βιώνει με τον δικό της τρόπο την κρίση και άρα πρέπει να χρησιμοποιήσει πολιτικές προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητές της. Διαφορετικά τα χαρακτηριστικά της κρίσης στις ΗΠΑ, διαφορετικά στην Ελλάδα, διαφορετικά στη Γερμανία. Στην συνέχεια είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε ότι όταν αναφερόμαστε στην κρίση ουσιαστικά αναφερόμαστε σε πέντε βασικά μεγέθη: στην καταναλωτική δαπάνη, στην επένδυση, στο διαθέσιμο εισόδημα, στην ανεργία και στην παραγωγή. Αρκεί να αναφερθούμε ότι στην Ελλάδα οι ιδιωτικές επενδύσεις για τρίτο συνεχές εξάμηνο μειώνονται παρ' όλο που έχουμε ένα γενναιόδωρο αναπτυξιακό νόμο ο οποίος δίνει περισσότερο από 50 εκατομμύρια ευρώ το μήνα με την διαδικασία επιδοτήσεων.

Η δημοσιονομική σταθεροποίηση και η πολιτική αντιμετώπισης της κρίσης είναι δύο διαφορετικά πράγματα που απαιτούν διαφορετικές πολιτικές. Η επίτευξη της δημοσιονομικής σταθεροποίησης δεν αποτελεί αναγκαία και ικανή συνθήκη για την έξοδο από την κρίση.

Παρατηρούμε τις κρίσεις και τις μεταπτώσεις των κρίσεων και την ποικιλία τους που άρχισε να ξεσπάει δραματικά από το καλοκαίρι και επεκτάθηκε στο φθινόπωρο του 2008, μπορεί να πει κανείς ότι όλες οι κρίσεις τελικά μοιάζουν με του 1929. Διαφέρουν όμως και αποκτούν δικά τους χαρακτηριστικά από τρεις βασικούς παράγοντες:

A. Από τα μέτρα που παίρνονται.

B Από τη διακύμανση, τα στοιχεία και τον έλεγχο των ψυχολογικών αντιδράσεων.

Γ. Από τις διαφοροποιημένες αντοχές και τις αλληλεπιδράσεις με την πραγματική οικονομία.

Είναι σαφές πώς οι κοινωνικές πολιτικές αλλά και η οικονομική δυναμική της παγκοσμιοποίησης, υπό τον όρο της σταθεροποίησης και της ανάκαμψης των αναδυόμενων αγορών των αναδυόμενων οικονομιών, είναι ένα κρίσιμο σημείο στην όλη εξέλιξη.

Μιλάμε και για το κόστος του πολιτικού και του οικονομικού ανταγωνισμού των οικονομιών υπό την έννοια της κυριαρχίας. Μιλάμε για το κόστος το περιβαλλοντικό, το κόστος το κοινωνικό και τέλος το κόστος της πλασματικότητας και της απληστίας στην οικονομία. Είναι φανερό ότι χρειάζεται να υπάρχει ένας σχεδιασμός και στο

κράτος και στην οικονομία και βέβαια πρέπει να ξαναδούμε τα ζητήματα που αφορούν τόσο τους όρους της πραγματικής οικονομίας όσο και της πλασματικοποίησής της. Παράλληλα πρέπει να δούμε έναν τρόπο στήριξης δημόσιων πολιτικών και ανάπτυξης πολιτικών κοινωνικής ανάπτυξης του ανθρώπου και της κοινωνίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

1.ΟΜΟΛΟΓΟ: Πρόκειται για το πλέον αξιόπιστο χρεόγραφο το οποίο χρησιμεύει στον εκδότη του για τη συγκέντρωση δανεικών από το επενδυτικό κοινό. Για αυτό ομόλογα εκδίδουν μόνο μεγάλες ιδιωτικές εταιρείες, δημόσιοι οργανισμοί και κυβερνήσεις, η δε αγορά τους είναι η μεγαλύτερη παγκοσμίως.

2.ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΑΓΟΡΑ: Είναι ένα δίκτυο ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων, όπου γίνονται άμεσες συναλλαγές: α)μεταξύ επενδυτών για εισηγμένες μετοχές, β)μεταξύ τραπεζών και επενδυτών σε ομόλογα και έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου χωρίς τη διαμεσολάβηση κρατικών φορέων ή του χρηματιστηρίου, γ)για μετοχές που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Ειδικότερα στη δευτερογενή αγορά ομολόγων ένας επενδυτής μπορεί να αγοράσει και να πουλήσει ένα ομόλογο πριν από τη λήξη του. Όσο περισσότερες αγοραπωλησίες γίνονται τόσο καλύτερο είναι, γιατί δεν είναι εύκολο μια μικρή ομάδα επενδυτών να επηρεάσει τις τιμές.

3.SPREAD (διαφορά επιτοκίων): Η πιο συχνά αναφερόμενη λέξη της εποχής. Είναι η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης ενός νομίσματος ή η διαφορά μεταξύ του προσφερόμενου επιτοκίου από μια τράπεζα. Το γερμανικό επιτόκιο δανεισμού θεωρείται σημείο αναφοράς και σύγκρισης για όλες τις λοιπές

ευρωπαϊκές κυβερνήσεις που δανείζονται, λόγω της οικονομικής ισχύος και της θέσης που κατέχει η χώρα στην Ευρωζώνη.

4.ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Πρόκειται για τα εξειδικευμένα πρακτορεία ή οργανισμούς που εκτιμούν σε τακτά χρονικά διαστήματα την πιστοληπτική ικανότητα και την αξιοπιστία μιας μεγάλης επιχείρησης, τράπεζας, δημόσιου οργανισμού και κράτους.

5.ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ: Πρόκειται για την αξιολόγηση της δανειοληπτικής αξιοπιστίας ενός φορέα (εταιρείας, δημόσιου οργανισμού) που έχει εκδώσει ομολογιακούς τίτλους. Κρίνει δηλαδή το κατά πόσον ο δανειζόμενος είναι φερέγγυος και θα επιστρέψει τα χρήματα που δανείστηκε. για παράδειγμα, ο πλέον ασφαλής είναι αυτός που παίρνει βαθμολογία «AAA», αυτός που έχει «BBB» είναι λιγότερο αξιόπιστος κ.λπ.

6.ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑ: Η κερδοσκοπία αποτελεί έναν θανατηφόρο ιό στη λειτουργία των αγορών και των οικονομιών. Σήμερα είναι ο ένας από τους δύο βασικούς λόγους της κάθετης αύξησης του κόστους δανεισμού του ελληνικού δημοσίου αλλά και άλλων οικονομιών.

7.ΕΥΡΩΟΜΟΛΟΓΟ: Το ευρωομόλογο είναι η λύση που έχει προταθεί από μερικές πλευρές για τις οικονομικά αδύναμες χώρες της Ν. Ευρώπης. Είναι ένα ομόλογο που θα καλύπτει όλες τις χώρες της ευρωζώνης. Δεν θα εκδίδεται από κάθε χώρα-μέλος ξεχωριστά με το ιδιαίτερο κόστος δανεισμού που τη χαρακτηρίζει. Με το ευρωομόλογο υποστηρίζουν ότι εξισώνεται το κόστος δανεισμού για όλες τις χώρες -μέλη.

8.ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΕΚΤ: Πριν από έναν χρόνο περίπου, όταν η κρίση ξέσπασε, οι τράπεζες σταμάτησαν να δανείζουν η μία την άλλη στην αγορά, γιατί φοβόταν ότι θα υπάρξουν πτωχεύσεις και θα χάσουν τα χρήματά τους. Για αυτό παρενέβη η ΕΚΤ και άρχισε αυτή να δανείζει τις τράπεζες με χαμηλό επιτόκιο και εγγύηση κρατικά χρεόγραφα που έχουν διαβάθμιση κάποιου επιπέδου και πάνω. Η ΕΚΤ δίνει επίσης ρευστότητα στις τράπεζες για διαστήματα μιας εβδομάδας, ενός μηνός, τριών μηνών, 6 μηνών και μέχρι πρόσφατα 12 μηνών με την προσκόμιση ενέχυρου.

9.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ: Το πρόγραμμα σταθερότητας και ανάπτυξης (ΠΣΑ) είναι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα που όλες οι χώρες- μέλη της ευρωζώνης οφείλουν να φορέσουν ανεξαρτήτως διαστάσεων. Πρόκειται ουσιαστικά για έναν κρατικό προϋπολογισμό ο οποίος ορίζεται από την συμφωνία

μεταξύ των χωρών-μελών της Ε.Ε σχετικά με την συμπεριφορά τους προκειμένου να διευκολυνθεί η διατήρηση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης (ΟΝΕ)της Ε.Ε.

10.ΣΚΛΗΡΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ: Με την έγκριση του ελληνικού προγράμματος σταθερότητας από το ευρωπαϊκό συμβούλιο, η Ε.Ε έχει θέσει παράλληλη την Ελλάδα η οποία θεωρείται πλέον απειλή για την ομαλή λειτουργία της ΟΝΕ σε αυστηρή επιτήρηση σε τρία επίπεδα:δημοσιονομική προσαρμογή, προώθηση μεταρρυθμίσεων ,αποκατάσταση των στατικών στοιχείων.

11.ΥΦΕΣΗ: Οικονομική ύφεση υπάρχει όταν η οικονομία ,αντί να αναπτύσσεται, συρρικνώνεται στη διάρκεια του έτους ,έχουμε δηλαδή μείωση του πραγματικού ΑΕΠ. Να σημειωθεί ότι στην διάρκεια της ύφεσης τα επιχειρηματικά έσοδα, τα κέρδη, οι αμοιβές, οι τιμές και η παραγωγικότητα μειώνονται, ενώ αυξάνεται η ανεργία.

12.ΠΤΩΧΕΥΣΗ: Στην περίπτωση των κρατών που χρεοκοπούν, κηρύσσοντας αδυναμία πληρωμών, δεν υπάρχει κάποια νομική διαδικασία ή άμεση ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων της χώρας, όμως υποτιμάται το νόμισμά της αυτόματα.

13.ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ: Οι χώρες που κηρύσσουν πτώχευση υπό το βάρος των χρεών τους είναι συνήθως οι πιο φτωχές και οι αναπτυσσόμενες, οι οποίες προσφεύγουν για τον λόγο αυτό στο ΔΝΤ, το οποίο χορηγεί δάνεια για να πληρωθούν οι οφειλέτες, με αντάλλαγμα σκληρά μέτρα που θεωρητικά θα βοηθήσουν στην ανάκαμψη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΗΓΕΣ:

- Βιβλίο του Γιάννη Γεράση « ΣΤΑ ΔΙΝΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ»
- Άρθρα εφημερίδων (Καθημερινή – Οικονομία- Επενδυτής- Οικονομική Ελευθεροτυπία – Ημερήσια)
- WWW.GOOGLE.GR / Βικι παιδία: ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια